

สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา

สุภาวดี ขุนทองจันทร์

รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์

โครงการ “สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและ
นครราชสีมา”

โดย ผศ.ดร. สุภาวดี ขุนทองจันทร์

ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
กุมภาพันธ์ 2561

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยเรื่อง “สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา” สำเร็จได้ด้วยดีด้วยความเอาใจใส่อย่างดียิ่งของผู้จัดการศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันอาจารย์ศิริพร ยอดกมล ศาสตร์ ตลอดจนความร่วมมือในการให้ข้อมูลจากผู้สูงอายุในเขตจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัด นครราชสีมา

ขอขอบคุณผู้ทรงคุณวุฒิของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย ท่านผู้อำนวยการ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน รองศาสตราจารย์ ดร.นวลน้อย ตรีรัตน์ ที่ได้ให้โอกาสแก่ผู้วิจัยในการทำงาน วิจัยเรื่องนี้ ที่ได้ให้คำแนะนำ ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และมุมมองที่หลากหลายทำให้งานวิจัยสมบูรณ์ ยิ่งขึ้น

สุดท้ายนี้ งานวิจัยจะไม่สามารถสำเร็จได้เลย หากขาดการสนับสนุนงบประมาณจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) และการอำนวยความสะดวกในการทำงานจากเจ้าหน้าที่ศูนย์ ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย คุณพรหมภัสสร สุทธิโยธา คุณเพ็ญสินี รักเชื้อ ที่ได้ อำนวยความสะดวกอย่างดียิ่ง นอกจากผลการวิจัยที่บรรลุวัตถุประสงค์แล้ว นักวิจัยยังได้ประสบการณ์และ ได้รับการพัฒนาทักษะซึ่งเป็นการเสริมสร้างขีดความสามารถในการทำงานวิจัย ผู้วิจัยใคร่ขอขอบคุณ หน่วยงานและบุคคลดังกล่าวอีกครั้งมา ณ ที่นี้

สุภาวดี ขุนทองจันทร์

กุมภาพันธ์ 2561

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่อง: สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา

ผู้วิจัย: สุภาวดี ขุนทองจันทร์

คำสำคัญ: สถานการณ์การพนัน ผู้สูงอายุ มุมมองการพนัน

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การพนัน สถิติที่เกี่ยวข้องกับการพนันในผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา เพื่อเป็นฐานการศึกษาต่อยอดเชิงคุณภาพ (2) เพื่อศึกษามูลเหตุจูงใจการเล่นพนันของผู้สูงอายุ และมูลเหตุจูงใจของผู้สูงอายุที่ไม่เล่นพนันในจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา เพื่อเป็นฐานการศึกษาต่อยอดเชิงคุณภาพ และ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเขตที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการติดพนัน ระดับอายุของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา กับมุมมองการพนัน 14 ประเด็น

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ ผู้สูงอายุที่มีตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป กำหนดขนาดตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 300 ราย จากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา การวิเคราะห์ค่าความถี่แบบแจกแจง 2 ทาง (crosstabs) และการวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร ด้วยค่า Cramer's V

ผลการวิจัยปรากฏว่า สัดส่วนผู้สูงอายุจากการสำรวจในจำนวน 300 ราย (เล่นพนัน 256 ราย ไม่เล่นพนัน 44 ราย คิดเป็นสัดส่วน 85:15) อายุต่ำสุดคือ 60 ปี อายุสูงสุดคือ 91 ปี โดยเริ่มเล่นพนันครั้งแรกเมื่ออายุ 18 ปี ผู้สูงอายุจะนิยมเล่นการพนันประเภท ไพ่ โดยมีสถิติสูงสุดรอบปี 2559 จำนวน 118 ครั้ง ตามด้วยสลากกินแบ่งรัฐบาล หว่ยใต้ดินไทย ไฮโล โกงเงิน หว่ย ธกส. บั้งไฟ มวยตู้ หว่ยหุ้นและโบกตามลำดับ มุมมองที่มีต่อการพนัน ผู้สูงอายุจะมีความเห็นส่วนใหญ่ว่าการพนันเป็นสิ่งที่ไม่ดี เมื่อเล่นแล้วจะก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย แต่ยังมีมุมมองที่เห็นด้วยในเชิงสนับสนุนเรื่องการพนันที่มองว่าการพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ซึ่งเมื่อเล่นแล้วจะทำให้คลายเหงาได้ รู้สึกตื่นเต้น ช่วยให้มีความสุขมากขึ้นและการพนันคือการเสี่ยงโชค

มูลเหตุจูงใจของผู้เล่นการพนันมาจากเหตุผลที่รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายและคิดว่าตนเองมีโอกาสที่จะชนะพนัน อีกทั้งมีมูลเหตุมาจากสุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรงเป็นตัวแทนสำคัญที่ส่งผลให้ผู้สูงอายุสามารถทำกิจกรรมอื่นๆ ได้โดยเฉพาะการหันไปเล่นพนันอันเนื่องมาจากสภาพแวดล้อมในชุมชนที่เล่นกันมาก และการพนันในปัจจุบันเข้าถึงได้ง่ายดาย

14 มุมมอง พบว่ามีความแตกต่างดังนี้ ตัวแปรที่พักอาศัย (1) ผู้สูงอายุที่มีเขตที่พักอาศัยในเมืองมีความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยแวดล้อมกับมุมมองการพนัน ความสัมพันธ์กับประเด็นการเล่นพนันเป็นการใช้

เวลาว่างของผู้สูงอายุ และ (2) ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีความสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ตัวแปรระดับการศึกษา (1) ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น (2) ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ และ (3) ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นไป มีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย ตัวแปรจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน (1) สมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน 1-3 คนมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ และจำนวนสมาชิกอาศัยอยู่ด้วยกันมากกว่า 5 คนขึ้นไปมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ตัวแปร ผู้สูงอายุกลุ่มที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดพนันมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็น (1) การพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ (2) การพนันทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข ตื่นเต้น (3) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ (4) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น และ (5) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้ระดับอายุของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาที่แตกต่างกัน ไม่มีมุมมองที่สัมพันธ์กับมุมมองใดในทางสนับสนุนการพนัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้

ภาพปรากฏการที่น่าสนใจจากข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษาสถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา ระดับการเล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่สองจังหวัดนี้ มีพื้นฐานมาจากการเล่นเพื่อความสนุกสนาน เป็นกิจกรรมยามว่างก่อน แล้วเพิ่มระดับเป็นการเสี่ยงโชค เป็นเส้นทางให้ผู้สูงอายุเข้าสู่วงจรการพนันได้อย่างแยบยล โดยอาศัยความสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อให้เกิดความตื่นเต้น ตามด้วยความต้องการพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจที่มีรายได้เข้ามาเกี่ยวข้องจากการพนัน ถึงแม้จะเริ่มต้นจากจำนวนเงินที่ไม่มากนักแต่ดูความถี่จากการเล่นแล้วเพิ่มระดับขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นติดพนัน จากการคัดกรองการติดพนันจำนวน 20 ข้อ ที่ใช้คัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ กลุ่มอายุ 70-79 ปี เป็นกลุ่มอายุที่เข้าข่ายติดการพนันคือตอบว่าใช่เป็นจำนวน 7 ข้อ ส่วนกลุ่มอายุ 80-89 ปี เป็นกลุ่มอายุที่มีแนวโน้มจะเข้าข่ายการติดพนัน คือตอบว่าใช่เป็นจำนวน 6 ข้อ

กล่าวโดยสรุป สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ สามารถสร้างผลกระทบทางลบได้เช่นเดียวกับบุคคลในวัยอื่นๆ มาตรการที่สำคัญที่น่าจะนำมาใช้ได้กับผู้สูงอายุคือการปรับบทบาทของพระสงฆ์ ให้เป็นผู้ชี้ผิดชี้ถูก เนื่องจากผู้สูงอายุยังคงมองพระสงฆ์เป็นผู้ที่มีบทบาทและอิทธิพลทางความคิดและการชักนำแนวทางต่างๆ ที่ถูกต้องในการดำเนินชีวิต ตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐต้องปรับทัศนคติและวิธีคิดที่ถูกต้องให้กับกลุ่มผู้สูงอายุที่เล่นการพนัน

ABSTRACT

TITLE: Gambling Situation among Seniors People in Ubonratchathani and Nakhonratchasima

AUTHOR: Supawadee Khunthongjan

KEY WORDS: Gambling situation, Senior People, Gambling perspective

The study aims to (1) study gambling situation and gambling-related statistics among senior people in Ubonratchathani and Nakhonratchasima as to base qualitative further study (2) study gambling motives of senior gambler and non-gambler group in Ubonratchathani and Nakhonratchasima as to base qualitative further study and (3) study relationship among the factors on shelter, educational background, living condition, household membership, evaluation of gambling behavior, age group of senior people in Ubonratchathani and Nakhonratchasima towards fourteen gambling perspectives.

The study used people at the age of 60 or more as target group. The sample size was determined 300 people by purposive sampling and multi-stage sampling technique respectively. The study employed questionnaire as research tool and had it analyzed by descriptive statistics, crosstabs, a measure of association between two nominal variables Cramer's V.

The study revealed that 256 out of total number of target group liked gambling and others 44 did not. It was accounted for 85:15. The lowest range of age playing gambling was 60 and the highest was 91. They started gambling when were 18. Playing card was the most popular game among old people regarding 118 times of gambling statistics in 2559 B.E. followed by government lottery, illegal lottery, Hilo, cock fighting, BAAC lottery (Bank for Agriculture and Agricultural Cooperatives), boxing, SET lottery (Stock Exchange of Thailand), and local gambling playing at the funeral. According to perspective on gambling, most of old people agrees that gambling was not a good activity caused lots of following problems but some of them argued that it was worth spending free time for because it helped relieve loneliness, increase an excitement, make more friends, and it's kind of risk-taking activity.

The motives for playing gambling involved inadequate income, a possibility to win the prize and importantly good physical condition of those old people enable them to join any activity, particularly gambling games that were found at almost every corner in the village and be accessible easily.

Regarding results of fourteen different perspectives it was found respectively that first, shelter: (1) senior people living in urban area related to the relationship between the surrounding and gambling behavior which the latter one was to spend free time for; and (2) senior people living in urban are related to risk-taking activity. Second, according to education background it's revealed that (1) uneducated senior people got involved with gambling behavior because it made them happy and excited; (2) senior people with junior high school education regarded the gambling as an activity; (3) senior people who had High Vocational diploma or higher mentioned that gambling was culture of Thai society. Third, household membership related to gambling as follows: (1) household with few members regarded gambling as enjoyable activity among the senior and for the household with member up to 5 people regarded the gambling as to help make more friends for those old people. Last, for the seniors who were self - evaluated not to addict to gambling related to that (1) gambling was a pleasure activity to spend free time with; (2) gambling made them happy and excited; (3) gambling was just a kind of risk-taking activity; (4) gambling helped them make more friends and (5) gambling relieved the loneliness. The results were consistent with the hypothesis of this study. However, the different age group of the senior in Ubonratchathani and in Nakhonratchasima was not supportive to any gambling behavior which was inconsistent to the hypothesis.

Interestingly, fundamental data in this study on gambling situation of senior people in Ubonratchathani and Nakhonratchasima revealed that gambling behavior of those was based on enjoyment, free time activity, and a kind of risk-taking activity. Such old people's behavior was automatically led them to gambling cycle based on social interaction and gambling-source income. Generally, only little money needed for the first gambling game but it got double or triple the next round until they became addicted to. Through the 20 items of gambling behavior survey form of senior people it revealed that at the age range of 70-79 was regarded as gambling addicted regarding their positive answer 7 items out of 20 and the age range of 80-89 was predicted to get addict to gambling regarding their positive answer 6 items out of 20.

Briefly, gambling situation among senior people was able to cause negative results to society like any other group of people. Preventive measure to be employed with them was to have Buddhist monk guided or led them to the wrong thing and the right thing because Buddhist monks played an outstanding role as model influencer in society as well as government officials should have helped adjust attitude and thinking process to the senior gamblers.

สารบัญ

เนื้อหา	หน้า
กิตติกรรมประกาศ	ก
บทคัดย่อภาษาไทย	ข
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	ง
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ญ
สารบัญภาพ	ฎ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 หลักการและเหตุผล	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา	4
1.3 ขอบเขตของการศึกษา	4
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	4
1.5 สมมติฐานของการวิจัย	5
1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย	5
1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ	6
1.8 ลำดับการนำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์	7
บทที่ 2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	8
2.1 พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478	8
2.2 สถิติจากการเล่นพนันและผลกระทบต่างๆ จากการเล่นพนัน	10
2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 8 จังหวัด	11
2.4 ผู้สูงอายุวัยเกษียณ	13
2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์	15
2.6 บริบทสภาพแวดล้อมสังคมเมือง ชนบท และกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่มี ต่อผู้สูงอายุ	16
2.7 อิทธิพลของสื่อที่มีต่อการพนัน	20
2.8 พฤติกรรมการเล่นการพนันแบบผิดปกติ	22
2.9 การพนันในมิติของสังคม	25
2.10 บทบาทของพระสงฆ์ในสังคม	26
2.11 มาตรการการพนันในต่างประเทศ	28

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัย	32
3.1 รูปแบบการศึกษา	32
3.2 พื้นที่ ประชากร ขนาดตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง	32
3.3 เครื่องมือ แบบเก็บข้อมูล	37
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล	37
3.6 ขั้นตอนการดำเนินงาน/แผนการดำเนินงาน	39
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	43
4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ	43
4.2 สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ	48
4.3 มุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อเล่นพนันในประเด็นต่างๆ	53
4.4 มุมเหตุจูงใจในการเล่นพนันของผู้สูงอายุด้านต่างๆ	68
4.5 การประเมินและคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ	71
4.6 มาตรการการสะกิดกั้นการพนัน	79
4.7 ข้อเสนอแนะอื่นๆ	80
บทที่ 5 สรุปผลและอภิปรายผล	81
5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ	81
5.2 สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ	83
5.3 มุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อการเล่นพนันในประเด็นต่างๆ	84
5.4 มุมเหตุจูงใจในการเล่นพนันของผู้สูงอายุด้านต่างๆ	85
5.5 การประเมินและคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ	86
5.6 มาตรการการสะกิดกั้นการพนัน	87
5.7 ข้อเสนอเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ในเบื้องต้นและการศึกษาต่อยอดในเชิงคุณภาพ	88
5.8 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย	89

สารบัญ (ต่อ)

เนื้อหา	หน้า
เอกสารอ้างอิง	91
ภาคผนวก	95
ภาคผนวก ก แบบสอบถาม	95
ภาคผนวก ข ผลการวิเคราะห์ crosstabs ของตัวแปร	104
ประวัตินักวิจัย	160

สารบัญตาราง

ตารางที่		หน้า
2.1	จำนวนผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 8 จังหวัด	15
3.1	ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจงตามสัดส่วนของแต่ละจังหวัด ตัวแทนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	35
3.2	แผนการดำเนินงาน	39
3.3	กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน	39
3.4	สรุปภาระงานความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยและผู้ช่วย นักวิจัย	41
4.1	ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ	44
4.2	ภาระหนี้สินในปัจจุบันของผู้สูงอายุ	47
4.3	เขตที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ	48
4.4	สถานการณ์การเล่นพนันของผู้สูงอายุ	48
4.5	เหตุผลของการไม่เล่นพนันของผู้สูงอายุ	49
4.6	สถิติที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันของผู้สูงอายุในรอบ 1 ปี	51
4.7	สถานที่เล่นพนันของผู้สูงอายุ	52
4.8	การประเมินการติดพนันของผู้สูงอายุ	53
4.9	มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ต่างกัน	55
4.10	มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่ระดับการศึกษาที่ต่างกัน	58
4.11	มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่สถานภาพการอยู่อาศัยกับ ครอบครัวต่างกัน	61
4.12	มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่อาศัยร่วมกับจำนวนสมาชิกอาศัย ต่างกัน	63
4.13	มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมจากการประเมินการ ติดพนันของตนเองต่างกัน	65
4.14	มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่มีกลุ่มอายุต่างกัน	67
4.15	มูลเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ	68

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่		หน้า
4.16	มูลเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านการเปลี่ยนแปลงของชีวิตของผู้สูงอายุ	69
4.17	มูลเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านอื่นๆ ของผู้สูงอายุ	70
4.18	แหล่งข้อมูลข่าวสารประกอบการเล่นพนันของผู้สูงอายุ	71
4.19	ผลการประเมินและคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ	72
4.20	ผลจากการเล่นพนันของผู้สูงอายุ	75
4.21	บุคคลที่จะขอคำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจากการพนันของผู้สูงอายุ	76
4.22	บุคคลที่ผู้สูงอายุต้องการกำลังใจมากที่สุดในช่วงบั้นปลายชีวิต	77
4.23	บุคคลที่ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจากการพนันของผู้สูงอายุ	78
4.24	ผลกระทบด้านสุขภาพจากการเล่นพนันของผู้สูงอายุ	79
4.25	มาตรการการระงับกีดกันการพนันของผู้สูงอายุ	80
4.26	ประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ	80

สารบัญภาพ

ภาพที่		หน้า
1.1	กรอบแนวคิดของการวิจัย	6
2.1	ประเภทการพนันชนิดต่างๆ	9
2.2	กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง	13
2.3	สภาพสังคมเมืองจังหวัดนครราชสีมา	17
2.4	สภาพผู้สูงอายุในสังคมชนบทจังหวัดอุบลราชธานี	18
2.5	สภาพผู้สูงอายุในสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทจังหวัดนครราชสีมา	20
2.6	สื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน	22
3.1	แผนที่แสดงอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของจังหวัดนครราชสีมา	33
3.2	แผนที่แสดงอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของจังหวัดอุบลราชธานี	34
3.3	การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน	36

บทที่ 1

บทนำ

1.1 หลักการและเหตุผล

ปัจจุบัน ประเทศไทยหรือแม้แต่ทั่วโลกเกิดการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรในขนาดและสัดส่วนของผู้สูงอายุ มีการเพิ่มของประชากรในอัตราที่ลดลง แต่ผู้สูงอายุกลับเพิ่มมากขึ้นและอายุยืนยาวขึ้น สะท้อนให้เห็นว่าในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าประเทศไทยจะเป็นสังคมของผู้สูงอายุและยังรวมถึงสังคมโลกด้วย ดังนั้นผู้สูงอายุของประเทศไทยในปี พ.ศ. 2558 จำนวนผู้สูงอายุ 73.4 ต่อเด็ก 100 คน และในปี พ.ศ. 2563 จะมีจำนวนผู้สูงอายุ 98 คนต่อเด็ก 100 คน ซึ่งในอนาคตผู้สูงอายุจะมีจำนวนมากกว่าเด็ก (ปัทมา ว่าพัฒน์-วงศ์และปราโมทย์ ประสาทกุล, 2558)

ผู้สูงอายุ ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 กำหนดให้บุคคลที่มีอายุ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทยเป็นผู้สูงอายุ ทั้งนี้องค์การสหประชาชาติ ได้กำหนดเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลกว่า “ผู้สูงอายุ” คือบุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป หรือเป็นวัยเกษียณอายุการทำงาน เป็นวัยที่ต้องพักผ่อนหลังจากทำงานในวิชาชีพมาครบกำหนด ผู้สูงอายุในวัยนี้ จึงมีประสบการณ์ในช่วงชีวิตที่สามารถเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับลูกหลาน มีความมั่นคง มีการเก็บออมเงินเพื่อใช้จ่ายในบั้นปลายของชีวิต เพื่ออยู่กับลูกหลานอย่างมีความสุขตามอัตภาพ เนื่องจากปัจจุบันวิวัฒนาการทางการแพทย์มีความเจริญก้าวหน้า คนส่วนใหญ่รู้จักดูแลสุขภาพในสุขภาพของตนเอง ผู้สูงอายุที่อยู่ในวัยเกษียณอายุการทำงานก็เช่นเดียวกัน ส่วนใหญ่สุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรง มีศักยภาพในการดำเนินกิจกรรมต่างๆ ที่อาจก่อให้เกิดผลกระทบกับสังคมได้ไม่มากนัก น้อยเช่นเดียวกับบุคคลในวัยอื่นๆ

เมื่อวันที่ 22 เมษายน พ.ศ. 2560 ข่าวที่ปรากฏตามสื่อและเป็นทีวีพากษ์วิจารณ์ของสังคม เป็นข่าวที่เกิดจากการกระทำของผู้สูงอายุในวัยย่างเข้า 80 ปี ซึ่งเป็นที่รู้จักของบุคคลในสังคมหลากหลายอาชีพ ถูกดำเนินคดีในข้อหาฉ้อโกงบุคคลอื่น สร้างความเสียหายรวมกว่า 1,000 ล้านบาท โดยที่ผู้ถูกกระทำเป็นบุคคลจากหลากหลายอาชีพทั้งที่ยังไม่เกษียณอายุและเกษียณอายุการทำงานไปแล้ว โดยมีสาเหตุของการฉ้อโกงมาจากการเป็นหนี้พนัน ตามแนวคิดของนักชราวิทยา กล่าวว่าในสภาวะปกติบุคคลช่วงวัย 80-90 ปี จะไม่ต้องการเงินทองและทรัพย์สินไปมากกว่าความรักและความเอาใจใส่จากบุคคลในครอบครัว แต่แล้วปรากฏการณ์ที่เกิดขึ้นจนเป็นข่าวใหญ่โตมีมูลเหตุจึงใจอะไรที่ต้องทำให้ผู้สูงอายุในวัยนี้ติดการพนัน นอกจากนี้จากรายงานของจังหวัดนครราชสีมา (2558) ระบุว่าบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในวัยใกล้เกษียณและเกษียณอายุราชการไปแล้วมีแนวโน้มเดินทางไปบ่อนคาสิโนเพื่อเล่นการพนันในประเทศเพื่อนบ้านเป็นจำนวนมากขึ้นทุกปี

กล่าวได้ว่าการพนัน ได้แทรกซึมเข้าไปในบุคคลทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ และทุกระดับการศึกษา เป็นวิธีการหารายได้ เพื่อเลี้ยงผลระยะสั้นของกลุ่มบุคคลที่ต้องการนำเงินไปใช้ในกิจกรรมหลายประเภท ทั้งนี้ จากงานศึกษาของนักวิจัยหลายท่านได้ระบุว่า จุดเริ่มต้นของการเล่นพนันส่วนใหญ่ขึ้นอยู่กับกลุ่มบุคคล หากเป็นกลุ่มวัยรุ่นเหตุผลหลักคือ เล่นเพื่อความสนุกสนาน ตื่นเต้น เร้าใจ และการว่างงาน (สุภาวดี ขุนทองจันทร์, 2558) ส่วนกลุ่มผู้หญิงเล่นการพนัน เป็นการเสี่ยงโชค โดยเฉพาะผู้หญิงที่ประกอบอาชีพ ค้าขาย รับจ้างทั่วไป ต้องบริหารจัดการการเงินเพื่อหมุนเวียนเงินสด เป็นค่าใช้จ่ายในครัวเรือน มองการพนันว่าเป็นการลงทุน และมีฐานะเป็นกิจกรรมในการดำรงชีพที่ตอบสนองต่อความต้องการทางด้าน เศรษฐกิจของครัวเรือนในการเพิ่มประสิทธิภาพของการหมุนเวียนเงินสด (อริยา เสวตาธมและคณะ, 2555)

อย่างไรก็ตาม เมื่อปรากฏชัดแล้วว่า กลุ่มบุคคลที่เกียจฉวยการทำงานหรือบุคคลที่อยู่ในกลุ่ม ผู้สูงอายุ จึงเป็นบุคคลอีกกลุ่มหนึ่งที่ต้องติดตาม สืบสวน เพื่อเฝ้าระวังสถานการณ์การติดพนัน ว่ากลุ่มบุคคล เหล่านี้มีมูลเหตุจูงใจใดในการเล่นการพนันในวัยที่สมควรต้องพักผ่อนปล่อยวางทุกอย่าง แล้วการพนันที่ กลุ่มบุคคลเหล่านี้เล่นเป็นการพนันประเภทใดบ้าง การพนันเหล่านั้นสามารถเชื่อมโยงไปสู่อบายมุขหรือ ผลกระทบทางลบอื่นๆ อย่างไรบ้าง และจำนวนกลุ่มผู้สูงอายุติดการพนันคิดเป็นสัดส่วนเท่าใด อีกทั้ง ผู้สูงอายุกลุ่มที่ไม่เล่นการพนัน มีหลักคิดในการยับยั้งชั่งใจอย่างไร ซึ่งเมื่อได้คำตอบนี้แล้ว ผู้เกี่ยวข้องจะมี วิธีการสกัดกั้นในกลุ่มบุคคลเหล่านี้ได้อย่างไร เพราะกลุ่มบุคคลเหล่านี้ ยังสามารถสร้างความเสียหายให้กับ สังคมได้ไม่แตกต่างจากวัยอื่นๆ ดังที่ปรากฏเป็นข่าวและไม่ปรากฏเป็นข่าว

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างที่ประกอบไปด้วย 8 จังหวัดคืออุบลราชธานี อำนาจเจริญ โสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิและนครราชสีมา เป็นเขตพื้นที่ ที่ถูกกล่าวถึงในเรื่องการพนันและอบายมุข ปรากฏตามสื่อต่างๆ ที่แฝงอยู่ในรูปประเพณีและวัฒนธรรมในสังคม ตัวอย่างเช่น การเล่นหวยทุกชนิดที่ ปรากฏในสังคมทั้งหวยไทยและหวยลาวของจังหวัดอุบลราชธานี การพนันบั้งไฟของจังหวัดศรีสะเกษและ โสธร มีนักพนันหลากหลายทั้งอายุ อาชีพและสถานภาพที่แตกต่างกันมาเล่นพนันในพื้นที่ การเดินทางไป เล่นพนันที่บ่อนคาสีโนประเทศกัมพูชาของข้าราชการครูจังหวัดนครราชสีมาผ่านด่านชายแดนอรัญประเทศ จังหวัดสระแก้วจนเกิดปัญหาหนี้สิน ครอบครัวแตกแยก การลงพื้นที่สำรวจข้อมูลของนักวิจัยเมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2560 ด้วยการสัมภาษณ์เชิงสนทนา พบว่าผู้เล่นการพนันไม่ได้มีเพียงเยาวชนและผู้ที่อยู่ในวัย แรงงานเท่านั้น แต่ปรากฏว่ามีผู้สูงอายุซึ่งเป็นบุคคลวัยใกล้เกษียณ และวัยที่เกษียณอายุการทำงานแล้ว พนักงานบริษัทห้างร้าน และพระสงฆ์ที่มีอายุมากกว่า 60 ปี เล่นพนันบั้งไฟ ไก่ชนและพนันอื่นๆ อีกหลาย ชนิด กล่าวได้ว่าพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง จึงเป็นอีกหนึ่งพื้นที่ ที่มีความเสี่ยงสูงจากการพนัน ของประชากรทั้งในวัยอื่นและในวัยผู้สูงอายุ ในอันที่จะสร้างผลกระทบทางลบระยะยาว ที่เชื่อมโยงจากการ พนันเช่น การเกิดอาชญากรรม ความยากจน ครอบครัวแตกแยก ทำลายมาตรฐานจริยธรรมอันดี การผิด ศีล 5 เป็นต้น การพนันจึงเป็นสิ่งเลวร้ายต่อคนในสังคมสร้างปัญหาในวงกว้าง

ในเบื้องต้นภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 8 จังหวัดเป็นพื้นที่ที่น่าสนใจในการสำรวจสถานการณ์ การพนันในผู้สูงอายุ เนื่องจากเมื่อพิจารณาลักษณะภูมิศาสตร์เชิงพื้นที่แล้ว พบว่ามีจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับ

ประเทศเพื่อนบ้านกับจังหวัดที่ไม่ได้ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน อาทิ จังหวัดอุบลราชธานีติดกับประเทศเพื่อนบ้านอย่าง สปป.ลาวและกัมพูชา ศรีสะเกษ สุรินทร์และบุรีรัมย์ติดกับประเทศเพื่อนบ้านคือกัมพูชา ซึ่งกัมพูชาเป็นประเทศที่มีบ่อนพนันเสรี จากงานวิจัยของวิรินดา สุทธิพรหม และดลฤดี จันทรแก้ว (2552) ระบุว่ามินิกพนันซึ่งเป็นคนไทย เดินทางไปเล่นพนันผ่านด่านช่องจอมจังหวัดสุรินทร์ ร้อยละ 84 เป็นนักพนันจากภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีมูลเหตุจูงใจในการเดินทางไปบ่อนคาสิโนเพราะต้องการเสี่ยงโชค โดยแฝงไปเล่นพนันในรูปของนักท่องเที่ยว ส่วนจังหวัดยโสธร อำนาจเจริญ ชัยภูมิและนครราชสีมา เป็นพื้นที่ไม่ได้ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้นผู้วิจัยมีความเห็นว่าการเลือกจังหวัดมาเพื่อสำรวจสถานการณ์การพนันของผู้สูงอายุ ใน 2 จังหวัดคืออุบลราชธานีและนครราชสีมา ซึ่งมีจำนวนประชากรมากเป็นลำดับต้น ของภาคน่าจะช่วยให้เห็นภาพการพนันในผู้สูงอายุที่ครอบคลุมตัวแปรสภาพแวดล้อมในบริบทที่แตกต่าง และอธิบายสถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นภาพรวมในพื้นที่ทั้ง 8 จังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างในพื้นที่เมือง ชนบทและกึ่งเมืองกึ่งชนบท

ทั้งนี้ที่ผ่านมามีงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุยังไม่เคยปรากฏให้เห็น ประเด็นนี้ จึงเป็นประเด็นที่น่าให้ความสนใจศึกษา ซึ่งในการศึกษาเบื้องต้นจำเป็นต้องสำรวจสถานการณ์สถิติ แนวโน้มที่เกิดขึ้นในระยะแรก เพื่อให้ได้ข้อมูลในทางสถิติสำคัญก่อน จึงทำการศึกษาในประเด็นเชิงลึกต่อไป หากสถิติ แนวโน้มผู้สูงอายุเล่นหรือมีปัญหาติดการพนันแล้วย่อมกระทบต่อสังคมในวงกว้างได้ เช่นเดียวกับนักพนันวัยอื่นๆ คำถามสำคัญที่ตามมาจะเกิดอะไรขึ้นในอนาคตอันใกล้เมื่อประเทศไทยจะเป็นสังคมของผู้สูงอายุแล้ว สังคมผู้สูงอายุนี้นี้ติดการพนัน รัฐบาลจะต้องใช้จำยงบประมาณมากเท่าใดในการดูแลผู้สูงอายุที่ไม่เพียงแต่ดูแลด้านการเจ็บป่วยและภาวะไร้ที่พึ่งพิงเท่านั้น หากแต่รัฐบาลยังต้องใช้งบประมาณเพื่อแก้ปัญหาการพนันในผู้สูงอายุด้วย ย่อมจะเป็นภาระอันหนัก ดังนั้นไม่ว่าจะเป็นเด็ก เยาวชนหรือผู้สูงอายุ ผู้เกี่ยวข้องก็ยังคงต้องให้ความดูแล เพราะผู้สูงอายุจะได้กลับใจมาเลี้ยงดู กล่อมเกลานุตรหลาน ได้แบ่งปันความรู้ ประสบการณ์อันดีที่ผ่านมาในช่วงชีวิตให้ชีวิตมีคุณค่าในบั้นปลายได้ เพราะผู้สูงอายุยังคงต้องการอิสระ ศักดิ์ศรี คุณค่าความเป็นมนุษย์ในการดำรงชีวิตเช่นเดียวกับวัยอื่นๆ ดังนั้นการวิจัยเชิงสำรวจจะช่วยให้ได้ข้อมูลสำคัญในการแก้ปัญหาเบื้องต้น เป็นแนวทางนำไปสู่การวิจัยเชิงลึกเพื่อให้รู้เท่าทันพฤติกรรมการณ์การพนันในวัยผู้สูงอายุในระยะต่อไป

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อศึกษาสถานการณ์การพนัน สถิติที่เกี่ยวข้องกับการพนันในผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานี และนครราชสีมา เพื่อเป็นฐานการศึกษาต่อยอดเชิงคุณภาพ
2. เพื่อศึกษามูลเหตุจูงใจการเล่นพนันของผู้สูงอายุ และมูลเหตุจูงใจของผู้สูงอายุที่ไม่เล่นพนันในจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา เพื่อเป็นฐานการศึกษาต่อยอดเชิงคุณภาพ
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเขตที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการติดพนัน ระดับอายุของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา กับมุมมองการพนัน 14 ประเด็น

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

เป็นการศึกษาเชิงปริมาณ มุ่งศึกษากลุ่มบุคคลที่อยู่ในวัยผู้สูงอายุตั้งแต่อายุ 60 ปีขึ้นไป (กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข, 2559) ในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี และพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ที่เป็นจังหวัดตัวแทนภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 8 จังหวัดที่จัดแบ่งตามการส่งเสริมการบริหารแบบบูรณาการ ประกอบด้วยจังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ โยธธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิและนครราชสีมา โดยใช้วิธีการสำรวจเป็นการศึกษาตัวแปรอย่างมีระบบในสถานการณ์ที่พบ ซึ่งมีระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษา 5 เดือน ตั้งแต่วันที่ 10 เดือนสิงหาคม 2560 – 31 เดือนธันวาคม 2560

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. กลุ่มผู้สูงอายุมีวิธีการดูแลตนเองให้ห่างไกลจากการพนัน ลดโอกาสและความเสี่ยงที่จะติดการพนันในการดำเนินชีวิต ใช้เวลาที่เหลืออยู่อย่างมีความสุข เพื่อกล่อมเกลาลี้ภัยบุตรหลานจากประสบการณ์อันดีที่ผ่านมาในช่วงชีวิต
2. บุตรหลานและญาติของผู้สูงอายุได้รับข้อมูล ความต้องการของผู้สูงอายุผ่านงานวิจัย เมื่อผู้สูงอายุมีปัญหาที่เกิดจากการพนัน โดยนำข้อมูลความต้องการของผู้สูงอายุไปปฏิบัติในการดูแลผู้สูงอายุที่ติดพนันได้อย่างเหมาะสมเพื่อช่วยให้ผู้สูงอายุมีความหวังและกำลังใจจากผู้เกี่ยวข้องในการใช้ชีวิตในบั้นปลายต่อไป
3. หน่วยงานภาครัฐ มีสถิติที่สำคัญสำหรับการพนันในผู้สูงอายุ รู้เท่าทันและนำข้อมูลทางสถิติไปเบื้องต้น ประกอบการจัดทำมาตรการป้องกันการเฝ้าระวังให้เหมาะสมกับสถานการณ์ มีมาตรการป้องกัน

สำหรับผู้สูงอายุที่ติดพนัน ตลอดจนมาตรการเสริมสร้างแรงจูงใจของผู้ที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน เพื่อให้ผู้สูงอายุได้ใช้ชีวิตในบ้านปลายเป็นแบบอย่างที่ดีให้กับบุตรหลานต่อไป

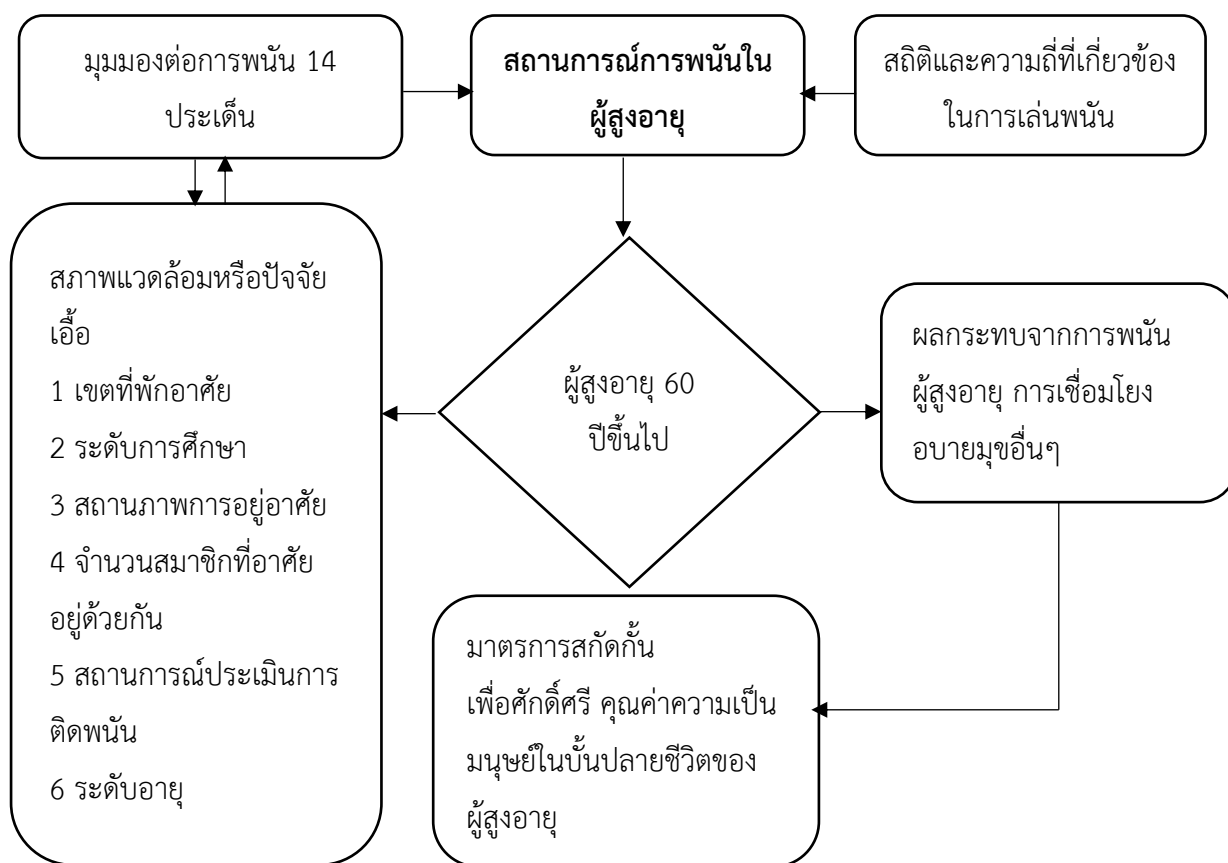
4. ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยและสำนักงานสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ได้ข้อมูลและสถิติที่สำคัญเพื่อเป็นฐานการศึกษาต่อยอดเชิงคุณภาพในระยะถัดไป ในการสร้างองค์ความรู้ที่จะเชื่อมโยงไปสู่พฤติกรรมการณ์การพนันในเชิงลึก ตลอดจนหาแนวทางที่จะช่วยบรรเทาปัญหาของสังคมจากกรณีของผู้สูงอายุติดการพนัน เพราะความรู้เกี่ยวกับพฤติกรรมจะช่วยให้ได้แนวทางในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม การจัดสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการสร้างภูมิคุ้มกันให้ผู้สูงอายุห่างไกลการพนันต่อไป ซึ่งจะสามารถวางแผนและนำงบประมาณที่จะใช้แก้ปัญหการพนันนั้นไปใช้ประโยชน์ในการพัฒนาประเทศในสิ่งจำเป็นเช่นสวัสดิการให้ผู้สูงอายุด้านอื่นๆ การเพิ่มเบี้ยสวัสดิการผู้สูงอายุให้มากขึ้น

1.5 สมมติฐานของการวิจัย

ผู้สูงอายุที่มีสภาพแวดล้อมด้านเขตที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการติดพนัน และระดับอายุมีความสัมพันธ์กับมุมมองการพนัน 14 ประเด็น

1.6 กรอบแนวคิดของการวิจัย

การพนันได้รุกคืบเข้าไปไม่เว้นแม้กลุ่มผู้สูงอายุ ตามแนวคิดนักชราวิทยา ได้จัดกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็น 4 กลุ่ม อายุ 60-69 ปี อายุ 70-79 ปี อายุ 80-89 ปี และอายุ 90 ปีขึ้นไป แต่ละกลุ่มอาจมีสภาพแวดล้อมและปัจจัยเอื้อให้เล่นพนันที่แตกต่างกันเช่น (1) เขตที่พักอาศัย (2) ระดับการศึกษา (3) สถานภาพการอยู่อาศัย (4) จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน (5) สถานการณ์ประเมินการติดพนัน และ(6) ระดับอายุ แต่ผลกระทบจากการเล่นพนันของผู้สูงอายุ สามารถสร้างความเสียหายแก่สังคมส่วนรวมได้ไม่แตกต่างจากกลุ่มอื่นๆ โดยเฉพาะหากในอีกไม่กี่ปีข้างหน้าสัดส่วนผู้สูงอายุมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น การหามาตรการสกัดกั้นการพนันในผู้สูงอายุเพื่อให้ผู้สูงอายุมีศักดิ์ศรี คุณค่าความเป็นมนุษย์ในบ้านปลายชีวิตในการเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลานต่อไป ซึ่งปรากฏการณ์ความสัมพันธ์ของตัวแปรที่ใช้ในการศึกษาดังภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1.1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

1.7 นิยามศัพท์เฉพาะ

1. ผู้สูงอายุหมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ซึ่งบางคนอาจเป็นบุคคลวัยเกษียณอายุจากการทำงานจากอาชีพที่หลากหลายเช่น รับราชการ รับจ้าง หน่วยงานภาครัฐ หรือบางคนอาจยังทำงานอยู่โดยเฉพาะอาชีพทางด้านเกษตรกรรมที่อาจจะไม่มีวันเกษียณอายุการทำงานเหมือนกับอาชีพอื่นๆ ในงานวิจัยนี้ได้จัดกลุ่มผู้สูงอายุออกเป็น 4 กลุ่มตามแนวคิดของนักชรา กลุ่มอายุ 60-69 ปี อายุ 70-79 ปี อายุ 80-89 ปีและอายุ 90 ปีขึ้นไป

2. สถานการณ์การพนัน หมายถึงเหตุการณ์หรือมูลเหตุจูงใจต่างๆ เช่นด้านเศรษฐกิจที่รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย ด้านการเปลี่ยนแปลงของชีวิตที่คู่สมรสหรือมิตรสหายจากไปก่อน ด้านอื่นๆ เป็นการเสี่ยงโชค ที่คนในละแวกชุมชนเล่นกันมาก หรือการมีช่องทางการเล่นที่สะดวก ที่ก่อให้เกิดการพนันในผู้สูงอายุ ที่เป็นความผิดทางอาญา ที่กฎหมายบัญญัติห้าม หรือการพนันที่ได้รับอนุญาตจากเจ้าพนักงานที่มี

การเล่นพนันเพื่อเอาทรัพย์สินแล้วสร้างผลกระทบให้กับเล่นและผู้เกี่ยวข้อง โดยพิจารณาจากความถี่ในด้านประเภทของการพนันที่เล่น จำนวนเงินที่ใช้เล่นในแต่ละประเภท จำนวนเงินที่เสียไปกับการเล่นพนัน สถานที่เล่นการพนัน เป็นต้น

3. ปัจจัยแวดล้อมที่ก่อให้เกิดการพนันในผู้สูงอายุหมายถึง สภาพการณ์ทั่วไปที่เป็นปัจจัยเอื้อให้ผู้สูงอายุเล่นการพนัน เช่น เพื่อนวัยเดียวกับผู้สูงอายุ จังหวัดที่อาศัยอยู่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านกับจังหวัดที่ไม่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน แหล่งรายได้ของผู้สูงอายุ ความสามารถในการใช้เทคโนโลยีและด้านเศรษฐกิจ เป็นต้น

4. มาตรการสกัดกั้นหมายถึง แนวทางที่ผู้เกี่ยวข้องนำมาใช้เพื่อให้การพนันในผู้สูงอายุลดลงและสร้างผลกระทบกับสังคมให้น้อยลงเช่น อัตราค่าปรับ การเข้มงวดกวดขันของเจ้าหน้าที่ การจัดตั้งชมรมกลุ่มเพื่อทำกิจกรรมระหว่างผู้สูงอายุ

1.8 ลำดับการนำเสนอรายงานฉบับสมบูรณ์

รายงานฉบับสมบูรณ์ ได้ดำเนินการครบถ้วนตามข้อตกลงเลขที่ 60-01-18 ของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และได้ผ่านการตรวจร่างฉบับสมบูรณ์เรียบร้อยแล้ว ซึ่งรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์นี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอเนื้อหาเป็น 5 บท บทที่ 1 กล่าวถึงหลักการและเหตุผล บทที่ 2 นำเสนอวรรณกรรมปริทรรศน์ที่เกี่ยวข้องกับการวิจัย บทที่ 3 ระเบียบวิธีวิจัยที่สะท้อนผลวิจัย บทที่ 4 การวิเคราะห์ข้อมูล การอภิปรายผลข้อมูลจากการวิเคราะห์เพื่อให้เกิดความต่อเนื่อง นำเสนอเป็นตารางพร้อมคำอธิบายตามลำดับวัตถุประสงค์ บทที่ 5 การสรุปผลและอภิปรายผลรวมทั้งข้อเสนอแนะในการนำผลวิจัยไปใช้และข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ปัญหาการพนันเป็นเรื่องที่แก้ไขลำบาก ในปี 2553 ศิริพร ยอดกมลศาสตร์ นักวิชาการของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันระบุว่า คนเล่นหวยใต้ดินและสลากกินแบ่งมีสัดส่วนใกล้เคียงกัน คือเกือบ 20 ล้านคน หวยใต้ดินและสลากกินแบ่งจึงเป็นการพนันที่ได้รับความนิยมมากที่สุด มีเงินหมุนเวียนรวมกันตลอดทั้งปีสูงถึง 178,827 ล้านบาท นี่เป็นเพียงประเภทการพนัน 1-2 ชนิดเท่านั้น และการพนันที่อยู่ในรูปแบบอื่นๆ อีกมีเป็นจำนวนมาก ถึงแม้รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะร่วมกันออกนโยบายหรือมาตรการต่างๆ ซึ่งเป็นแนวทางตั้งรับเพื่อไม่ให้เกิดสิ่งที่ไม่พึงปรารถนา แต่การพนันไม่เคยลดลงจากสังคมไทยเลย สิ่งที่น่าวิตกคือสังคมไทยมองว่าคนเล่นการพนันไม่ใช่คนเลว ถ้าเล่นเพื่อความสนุกสนาน สร้างความสัมพันธ์ในชุมชนหรือเล่นเพื่อเสี่ยงโชค มุมมองดังกล่าวทำให้ผู้เล่นการพนันไม่รู้สึกกว่ากำลังเดินทางไปในเรื่องที่ไม่ถูกและมักจะใช้เหตุผลว่าเล่นเพื่อความสนุกสนาน คลายเครียด เป็นเหตุผลที่เป็นหลุมพรางให้บุคคลเข้าสู่การพนันในระยะแรก

2.1 พระราชบัญญัติการพนัน พุทธศักราช 2478

การเล่นทุกประเภทที่มีการพนันเอาเงินกันระหว่างผู้เล่น มีลักษณะของการแพ้ชนะเข้าข่ายเป็นการเล่นพนัน โดยกฎหมายการพนันได้ควบคุมการเล่นโดยห้ามเล่นหรือจัดให้มีการเล่น ถ้าเล่นหรือจัดให้มีการเล่นก็สันนิษฐานว่าเป็นการพนันไว้ก่อน ดังนั้นผู้ที่เกี่ยวข้องในการเล่นทุกคนหรือว่าได้ร่วมเล่น การพนันแบ่งออกเป็นบัญชี ก และบัญชี ข การพนันบัญชี ก เป็นการพนันที่ห้ามเด็ดขาด เข้าเล่นก็ไม่ได้ จัดให้มีการเล่นก็ไม่ได้ ขออนุญาตเล่นก็ไม่ได้ ส่วนการพนันบัญชี ข จะเล่นได้ก็ต่อเมื่อได้รับอนุญาตโดยตราเป็นพระราชกฤษฎีกา สามารถเล่นได้ในสถานกาสีโนของรัฐบาลเท่านั้น ผู้ที่มีอำนาจในการอนุญาตจัดให้มีสถานกาสีโนของรัฐบาลคือ รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง การพนันบัญชี ก ประกอบด้วย (1) หวย (2) โปปิ่น (3) โปกำ (4) ถั่ว (5) แปดเก๋า (6) จับยี่กี (7) ต่อแต้ม (8) เปี้ยโบก (9) ไพ่สามใบ (10) ไม้สามอัน (11) ช้างงาหรือป๊อก (12) ไม้ดำ ไม้แดง (13) อีโป่งครอบ (14) กำดัด (15) ไม้หมุนหรือล้อ (16) หัวโตหรือทายภาพ (17) การเล่นเกมที่มีการพนันสัตว์ (18) บิลเลียดรู ดีฟี (19) โยนจิม (20) สี่เหลงลัก (21) ซุกขลิ (22) น้ำเต้าทุกอย่าง (23) ไฮโล (24) อีก่อย (25) ปั่นแปะ (26) อีโป่งซัด (27) กาบาร่า (28) สล็อตแมชีน

การพนันบัญชี ข ประกอบด้วย (1) การเล่นเกมที่ให้สัตว์ต่อสู้กัน (2) วิ่งวัวคน (3) ชกมวย มวยปล้ำ (4) แข่งเรือพุ่ง แข่งเรือล้อ (5) ชีร์ูป (6) โยนห่วง (7) โยนสตาจค์หรือวัตถุใดๆ ลงในภาชนะต่างๆ (8) ตกเบ็ด (9) จับสลากโดยวิธีใดๆ (10) ยิงเป้า (11) ปาหน้าคน ปาสัตว์ หรือสิ่งใดๆ (12) เต้าข้ามด่าน (13) หมากแกว (14) หมากหัวแดง (15) ปิงโก (16) สลากกินแบ่ง สลากกินรวบหรือการเล่นอย่างใดที่เสี่ยงโชคให้

เงินหรือให้ประโยชน์อย่างอื่นแก่ผู้เล่นคนใดคนหนึ่ง (17) โตเตโลเซเตอร์ สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง (18) สวีป สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง (19) บุกเมกิง สำหรับการเล่นอย่างใดอย่างหนึ่ง (20) ขายสลากกินแบ่ง สลากกินรวบหรือสวีปซึ่งไม่ได้ออกในประเทศไทยแต่ได้จัดให้มีขึ้นโดยชอบด้วยกฎหมายของประเทศที่จัดนั้น (21) ไฟนกระจอก ไฟต่อแต้ม ไฟต่างๆ (22) ดวด (23) บิลเลียด (24) ซ้องอ้อย (25) สะบ้าทอย (26) สะบ้าชุด (27) ฟุตบอลโต๊ะ (28) เครื่องเล่นที่ใช้เครื่องกล พลังไฟฟ้าแสงสว่างหรือพลังอื่นใดโดยวิธีสัมผัส

การเล่นพนันที่นอกเหนือปรากฏในบัญชี ก และข กฎหมายพนันยังควบคุมการเล่นอื่นที่มีศักดิ์เทียบเท่าการเล่นในบัญชี ก เช่นการเปิดรับแทงพนันบอล หรือการจัดให้มีการแกมพกหรือรางวัลด้วยการเสี่ยงโชค โดยวิธีใดๆ ในการประกอบกิจการค้าหรืออาชีพ ดังนั้นการส่งขึ้นส่วนสินค้าไปชิงรางวัลกระทรวงมหาดไทยเปิดให้เล่นได้ 2 วิธีเท่านั้นคือการส่งขึ้นส่วนไปชิงรางวัล และส่ง SMS ไปชิงรางวัลโดยการคัดเลือกผู้โชคดีจากการจับขึ้นส่วนสินค้า เท่านั้น บุคคลที่สามารถเล่นพนันได้ต้องมีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปี บริบูรณ์ ยกเว้นการพนันสลากกินแบ่ง สลากกินรวบ ผู้ที่มีอายุต่ำกว่า 20 ปีก็เล่นได้ ทั้งนี้ตามกฎหมายการพนันแม้จะไม่ได้เล่นแต่อยู่ในวงการพนันก็ถูกสันนิษฐานว่าเล่นด้วย ยกเว้นการอยู่ในวงการที่เป็นงานรื่นเริงสาธารณะหรือในงานนักขัตฤกษ์หรือในสาธารณะสถาน ส่วนสินบนนำจับคือรางวัลที่รัฐจ่ายให้แก่บุคคลที่ชี้ช่องทางให้เจ้าพนักงานไปจับการพนันรายใดรายหนึ่งได้สำเร็จ ซึ่งได้รับครึ่งหนึ่งจากอัตราค่าปรับ

ภาพที่ 2.1 การพนันประเภทต่างๆ

ที่มา: (สุภาวดี ขุนทองจันทร์ 2558)

ชนิดการพนันประเภทต่างๆ ที่กล่าวมาสถานการณ์การเล่นจะได้รับความนิยมแตกต่างกันไปตามปัจจัยของผู้เล่นทั้งคุณลักษณะนิสัย เพศ วัย ระดับรายได้ อาชีพ แหล่งข้อมูลข่าวสารที่เกี่ยวข้อง มูลเหตุจูง

ใจต่างๆ กรณีของผู้สูงอายุที่เล่นการพนันก็จะเลือกเล่นการพนันในแบบของผู้สูงวัยซึ่งยังไม่ทราบแน่ชัดว่า ผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานีจังหวัดนครราชสีมาจะเลือกเล่นการพนันประเภทใดมากที่สุดโดยมีมูลเหตุจูงใจของการเลือกเล่นการพนันประเภทนั้นๆ มาจากมูลเหตุใด งานวิจัยเรื่องนี้จะตอบคำถามในลักษณะดังกล่าวนี้ได้และจะได้นำเสนอผลการศึกษาในบทที่ 4 ต่อไป

2.2 สถิติจากการเล่นพนันและผลกระทบต่างๆ จากการเล่นพนัน

ปรากฏว่าในห้วงระยะเวลาที่ผ่านมาศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์ได้ส่งเสริมการวิจัยเพื่อแก้ไขปัญหาในประเด็นการพนันต่างๆ เพื่อหามาตรการในการหยุดยั้งและลดผลกระทบจากการพนันที่เชื่อมโยงไปสู่ปัญหาใหญ่ระดับประเทศ ซึ่งพบว่าสถิติที่น่าวิตกคือ คนไทยเกือบร้อยละ 77 เคยเล่นการพนันมาแล้ว โดยผู้ที่มีอายุน้อยสุดในการเล่นพนันครั้งแรกมีอายุเพียง 7 ปี และสถานที่เล่นการพนันครั้งแรกๆ มักอยู่ในบ้าน ละแวกบ้าน หรือในโรงเรียน (ศิริพร ยอดกมลศาสตร์, 2558) คนเล่นพนันบางคนค่อยๆ พัฒนาการเล่นจากวงเล็กไปสู่วงที่ใหญ่ขึ้น และมีโอกาสกลายเป็นผู้ติดการพนันในที่สุด ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ ได้ศึกษาวิจัยเกี่ยวกับอุตสาหกรรมการพนัน พบว่า ปี 2539-2541 ธุรกิจการพนันผิดกฎหมายสูงสุด 3 อันดับแรก คือ (1) หวยใต้ดิน (2) บ่อนเถื่อน และ (3) พนันฟุตบอล การพนันเหล่านี้ทำเงินให้กับผู้ให้บริการการพนันสูงถึง 138,000-277,000 ล้านบาทต่อปี นอกจากนี้พินิจ ลาภธนานนท์ และคณะ (2554) ได้ศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรม และผลกระทบการพนันในประเทศไทย ที่มีต่อตัวผู้เล่นและครอบครัว รวมถึงเงื่อนไขและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการจัดให้มีบ่อนพนันถูกกฎหมาย การเปิดให้มีร้านรับแทงพนันรูปแบบต่างๆ ที่ถูกกฎหมาย และความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารจัดการของภาครัฐในการดำเนินการซื้อขายสลากกินแบ่งรัฐบาล และข้อเสนอแนะอื่นๆ ในเรื่องการจัดการการพนันของภาครัฐ พบว่า ประชากรร้อยละ 77.1 เคยมีประสบการณ์เล่นการพนันมาก่อน โดยหวยใต้ดินเป็นการเล่นพนันครั้งแรก ซึ่งเหตุผลของการเล่นเพราะชอบเสี่ยงโชคและเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน โดยมากเริ่มเล่นการพนันด้วยตนเองไม่มีใครชวน ผลจากการประมาณการประชากรที่เล่นการพนันในปี 2553 ทั่วประเทศมีนักพนันเกือบ 32 ล้านคน เป็นคนชนบทมากกว่าในเมือง เป็นผู้หญิงมากกว่าผู้ชาย นักพนันเหล่านี้อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมากที่สุด รองลงมาเป็นภาคกลาง ภาคเหนือ ภาคใต้ กรุงเทพมหานคร และปริมณฑล

ปัจจุบันสังคมไทยมีการพนันที่ล่อใจให้เล่นทั้งที่ถูกกฎหมายและผิดกฎหมาย ตั้งแต่สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยใต้ดิน การพนันบอล ไฮโล ชนไก่ มวย และหวยประเภทอื่นๆ เช่น หวยออมสิน หวย ธกส. แต่สลากกินแบ่งรัฐบาลและหวยใต้ดินเป็นการพนันที่คนไทยนิยมเล่นกันมาก เพราะสามารถหาซื้อและเล่นพนันได้ทั่วไป จากประมาณการจำนวนประชากรที่เล่นพนันในปี 2553 ที่นิยมซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลและหวยใต้ดิน ทั้งสิ้น 19.908 ล้านคน มากกว่าผู้ที่นิยมเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลที่มี 19.180 ล้านคน เปรียบเทียบนักพนันในกรุงเทพมหานครและเขตเมืองนิยมเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาลมากกว่าหวยใต้ดิน ในขณะที่ในชนบทนิยมเล่นหวยใต้ดินมากกว่าเล่นสลากกินแบ่งรัฐบาล

เมื่อประมาณการจำนวนเงินที่ใช้เล่นพนันซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลและหวยใต้ดิน พบว่าทั่วประเทศ มีวงเงินซื้อสลากกินแบ่งรัฐบาลงวดละ 3,941 พันล้านบาท และคิดเป็นเงินเล่นพนันสลากกินแบ่งรัฐบาล ตลอดทั้งปี 76.757 พันล้านบาท ในขณะที่การเล่นพนันหวยใต้ดินมีวงเงินเล่นพนันทั้งประเทศเฉลี่ยงวดละ 5.531 พันล้านบาท และคิดเป็นเงินเล่นพนันหวยใต้ดินตลอดทั้งปี 102.050 พันล้านบาท รวมเฉพาะการพนันสองประเภทนี้ในช่วงทุกๆ 15-16 วัน จะมีเงินเล่นพนันหมุนเวียนทั้งประเทศจำนวน 9.472 พันล้านบาท หรือมีเงินหมุนเวียนเล่นการพนันทั้งสองประเภทนี้รวมตลอดทั้งปี 178.807 พันล้านบาท ในขณะที่ประมาณการเงินเล่นการพนันประเภทอื่นๆ พบว่าประชากรที่ศึกษาหมดเงินไปกับการเล่นพนันในบ่อน 46.352 พันล้านบาท พนันกีฬาพื้นบ้าน 45.666 พันล้านบาท พนันฟุตบอล 38.006 พันล้านบาท และพนันมวย 30.833 พันล้านบาท ซึ่งเมื่อรวมจำนวนเงินเล่นพนันทุกประเภทตลอดทั้งปี 2553 พบว่ามียอดสูงถึง 357.276 พันล้านบาท

สถานการณ์การพนันไทยปีล่าสุด 2558 สํารวจโดยศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีสถิติในรอบ 12 เดือน ผู้เล่นการพนันที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.38 อายุ 50-59 ปี ร้อยละ 5.97 อายุ 40-49 ปี ร้อยละ 6.63 อายุ 30-39 ปี ร้อยละ 6.21 อายุ 20-29 ปี ร้อยละ 4.03 และอายุ 15-19 ปีคิดเป็นร้อยละ 1.16 โดยสัดส่วนเป็นหญิง 13.30 เป็นชาย 14.09

จากสถิติและข้อค้นพบสำคัญในงานวิจัย จะเห็นว่าที่มาของการพนันมีสาเหตุจากความต้องการเงินรายได้ของบุคคลที่ต้องการเงินเพราะขาดอาชีพที่มั่นคง หรือมีอาชีพแต่รายได้และค่าใช้จ่ายไม่สมดุลกันในแต่ละช่วงเวลา จึงหันไปพึ่งพาการพนันแทบทุกรูปแบบตั้งแต่ระดับที่เล่นง่าย หาเล่นได้สะดวก สามารถเล่นได้ทุกที่หรือตามแต่โอกาสจะอำนวยเช่นในงานบุญประเพณีที่จัดขึ้นเป็นครั้งคราว และงานศพ จึงพบว่าหน่วยงานที่เกี่ยวข้องต่างพยายามที่จะช่วยกันแก้ไขปัญหา กำหนดมาตรการและบทลงโทษในรูปแบบต่างๆ หวังให้การพนันลดน้อยลงไปจากสังคมไทย อย่างไรก็ตาม มาตรการหรือการลงโทษต่างๆ ก็ไม่ทำให้ผู้เล่นการพนันลดน้อยลงไป นอกจากไม่ลดน้อยลงไปแล้วยังมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น ดังนั้นหากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการแก้ไขปัญหาการพนัน ค้นหาวิธีการจูงใจในแนวทางเลือกอื่นๆ อีกน่าจะช่วยให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มผู้เล่นการพนันได้บ้างเช่น การส่งเสริมศักยภาพบุคคลให้ทำกิจกรรมที่เกิดประโยชน์ ส่งเสริมศักดิ์ศรีบุคคลต้นแบบในการทำมาหากิน ห่วงไกลสิ่งเสพติดและอบายมุขทั้งปวง

2.3 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 8 จังหวัด

ประวัติศาสตร์ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ผ่านมาตามความเข้าใจของคนส่วนใหญ่มองว่าเป็นภาคที่ประชากรยากจน รายได้ต่ำ ส่วนใหญ่ทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรม มีสภาพทางด้านเศรษฐกิจค่อนข้างยากลำบาก แต่ผู้คนมีน้ำใจเอื้อเฟื้อ เพื่อแผ้วช่วยเหลือนกันตามอัธยาศัย ซึ่งเป็นข้อดีของสังคมชนบทในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในปัจจุบันจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีจำนวนทั้งสิ้น 20

ในงานวิจัยเรื่องนี้ เน้นจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 8 จังหวัด ถูกจัดแบ่งตามการส่งเสริมการบริหารแบบบูรณาการ ประกอบด้วย จังหวัดอุบลราชธานี อำนาจเจริญ ยโสธร ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์ ชัยภูมิและนครราชสีมา ทั้ง 8 จังหวัด หากพิจารณาตามสภาพพื้นที่แล้ว จังหวัดอุบลราชธานี ศรีสะเกษ สุรินทร์ บุรีรัมย์เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งจังหวัดอุบลราชธานีเป็นจังหวัดเดียวที่มีพื้นที่ติดชายแดนประเทศเพื่อนบ้านถึง 2 ประเทศทั้ง สปป.ลาวและกัมพูชา ส่วนจังหวัดศรีสะเกษ สุรินทร์ และบุรีรัมย์มีพื้นที่ติดกับกัมพูชา ซึ่งกัมพูชาเป็นประเทศที่มีบ่อนการพนันเสรีทำให้นักพนันของไทยเดินทางเข้าออกทางช่องจอม ช่องสง่า ส่วนอีก 3 จังหวัดได้แก่ นครราชสีมา ชัยภูมิและยโสธรจะไม่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

ข้อมูลน่าสนใจจากงานวิจัยของวิรินดา สุทธิพรหมและคณะ (2552) ได้ศึกษาเรื่อง “การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจจากบ่อนคาสีโนตามแนวชายแดน กรณีศึกษาด่านช่องจอม บ้านด่านพัฒนา ตำบลด่าน อำเภอกาบเชิงจังหวัดสุรินทร์” โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวบริเวณชายแดนด่านช่องจอม บ้านด่านพัฒนา ตำบลด่าน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์ จำนวน 400 ตัวอย่าง ผลการศึกษาพบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางไปเล่นพนันมากที่สุดมีอายุตั้งแต่ 50 ปีขึ้นไป สถานภาพแต่งงานแล้ว ระดับการศึกษาปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี ประกอบอาชีพส่วนตัวและข้าราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 15,000 บาท อาศัยอยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เดินทางไปบ่อนคาสีโนโดยรถยนต์ส่วนตัว รู้จักบ่อนคาสีโนจากการแนะนำของเพื่อนและนายหน้า สาเหตุที่เดินทางไปบ่อนคาสีโนเพื่อต้องการเสี่ยงโชคและเพื่อความตื่นเต้นและเพลิดเพลิน ความถี่ในการเดินทางไปบ่อนมากกว่า 3 ครั้งต่อเดือน เดินทางไปบ่อนในวันหยุดเสาร์และอาทิตย์ ผลของการเล่นพนันเสียมากกว่าได้

หากมองความแตกต่างที่สามารถนำไปสู่การเล่นพนันของผู้สูงอายุ ความน่าสนใจของกลุ่มจังหวัดคือ กลุ่มจังหวัดที่มีชายแดนติดกับประเทศเพื่อนบ้าน จะมีการแลกเปลี่ยนวัฒนธรรมการติดต่อสื่อสารกับประเทศเพื่อนบ้านและการมีกิจกรรมอื่นๆ ทำร่วมกันแตกต่างจากกลุ่มจังหวัดที่ไม่มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน ดังนั้น ตัวแปรที่เป็นสิ่งเร้าของการมีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน น่าจะเป็นมูลเหตุจูงใจให้เกิดการเล่นพนันหรือติดพนันที่แตกต่างกันไป เป็นประเด็นที่ควรนำมาพิจารณาประกอบ อย่างไรก็ตาม ในจังหวัดที่ไม่ได้มีพื้นที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านก็ยังมีประเด็นน่าสนใจคือเขตที่พักอาศัยที่อยู่ในเขตเมืองหรือเขตชนบทย่อมจะส่งผลกระทบต่อการเล่นพนันได้ จึงกล่าวได้ว่า 8 จังหวัดนี้เป็นจังหวัดที่มีความหลากหลายของตัวแปรที่นำศึกษา

ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างมีประชากรทั้งสิ้น 10,832,212 คน มีรายได้เฉลี่ย 24,431.50 บาทต่อคนต่อปี (สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง, 2559) กลุ่มจังหวัดยังมีปัญหาโครงสร้างทางสังคมและโครงสร้างทางกายภาพเป็นเงื่อนไขของการพัฒนาโดยเฉพาะปัญหาขาดเสถียรภาพในพื้นที่ อาชญากรรม การพนันและอบายมุขต่างๆ (กลุ่มงานยุทธศาสตร์จังหวัด, 2560) จากการทบทวนวรรณกรรมเพื่อศึกษาสภาพการณ์ทั่วไปของจังหวัดที่นำไปสู่ปัญหาโครงสร้างที่เป็นเงื่อนไขของการพัฒนาผู้วิจัยมองว่าสภาพเศรษฐกิจในปัจจุบันทำให้ประชากรในพื้นที่ต้องต่อสู้ดิ้นรนในการหา

รายได้เพื่อนำมาดำรงชีวิต หากใครมีภูมิคุ้มกันทางใจมาก การใช้ชีวิตจะรอบคอบกว่าผู้ที่มีภูมิคุ้มกันทางใจน้อยกว่า คนกลุ่มหลังจะมองเรื่องการหาเงินเพื่อให้รวยทางลัด การพนันและอบายมุขต่างๆ จึงเป็นทางเลือกง่ายตายสำหรับคนกลุ่มหลังนี้ อย่างไรก็ตามผลกระทบเริ่มต้นจากการพนันของคนกลุ่มหลังย่อมมีเพียง 2 ทางเสมอคือมีได้กับมีเสีย โดยส่วนใหญ่ผู้เล่นพนันจะเสียมากกว่าได้ เมื่อเสียพนันแล้วทำให้ผู้เล่นเป็นหนี้สินต้องหาเงินด้วยตัวคุณเป็นสองเท่าหมายความว่านอกจากต้องหารายได้เพิ่มเพื่อใช้จ่ายให้เพียงพอในชีวิตประจำวันแล้ว ยังต้องหาเงินใช้หนี้การพนันที่หวังว่าจะได้เงินทางลัด การหาเงินมาใช้หนี้พนันจึงนำไปสู่การทำผิดจริยธรรมและการทำผิดกฎหมาย การพนันและอบายมุขเหล่านี้จึงกลายเป็นต้นเหตุของปัญหาต่างๆ ตามมาในบุคคลทุกเพศ ทุกวัย

ภาพที่ 2.2 กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

ที่มา: (www.pdit.co.th)

2.4 ผู้สูงอายุวัยเกษียณ

ชาวที่ปรากฏตามสื่อและเป็นทีวีพากษ์วิจารณ์ของสังคม เป็นชาวที่เกิดจากการกระทำของผู้สูงอายุ ในวัยย่างเข้า 80 ปี ซึ่งถือว่าอยู่ในกลุ่มแก่ ถูกแจ้งความดำเนินคดีการฉ้อโกงบุคคลอื่นที่มีมูลค่าความเสียหายมากกว่า 1,000 ล้านบาท โดยมีมูลเหตุจูงใจที่ต้องกระทำผิดเพราะติดหนี้พนัน กล่าวได้ว่าปัญหาการพนันไม่ได้เป็นปัญหาของบุคคลที่อยู่ในวัยอื่นๆ เท่านั้นแต่ยังลุกลามมาถึงวัยที่อยู่ในบั้นปลายชีวิตแล้ว

ประเทศไทยมีจำนวนและสัดส่วนของผู้สูงอายุเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในปี 2557 จำนวนผู้สูงอายุของไทยทั้งสิ้น 10,014,705 คน โดยจังหวัดอุบลราชธานี ขอนแก่น และนครราชสีมา เป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือแต่มีจำนวนผู้สูงอายุเป็นลำดับต้นๆ ของประเทศ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557) นักชราวิทยา (gerontologist) แบ่งช่วงชีวิตของผู้สูงอายุออกเป็น 4 ช่วงด้วยกันได้แก่ ไม่ค่อยแก่ (the young-old) อายุประมาณ 60-69 ปี คิดเป็นร้อยละ 56.5 เป็นช่วงที่ประสบการณ์เปลี่ยนแปลงชีวิตพบเจอวิกฤติหลายด้านด้วยกัน อาทิ การเกษียณอายุ การจากไปของคู่ครองและมิตรสหาย สุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรงแต่อาจต้องพึ่งพิงบุคคลอื่นบ้าง ช่วงแก่ปานกลาง (the middle-old) อายุประมาณ 70-79 ปี คิดเป็นร้อยละ 29.9 ผู้สูงอายุช่วงนี้จะพึ่งพาผู้อื่นมากขึ้น ความแข็งแรงลดลง เข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ น้อยลง ส่วนใหญ่จะใช้ชีวิตอยู่ภายในบ้านไม่กล้าออกนอกบ้าน กลัวอุบัติเหตุและตนเองเกิดความไม่มั่นใจในสวัสดิภาพ ช่วงแก่ (the old-old) อายุประมาณ 80-90 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.6 ปรับตัวเข้ากับสิ่งแวดล้อมยากขึ้น เสี่ยงต่อการเกิดอุบัติเหตุ ความจำเริ่มลดลง เริ่มย้อนนึกถึงอดีตมากขึ้น วัยนี้ไม่ต้องการเงินทองทรัพย์สินมากไปกว่าความรัก ความเอาใจใส่จากลูกหลานที่ช่วยให้เกิดความสุขทางใจ ช่วงแก่จริงๆ (the very old-old) อายุประมาณ 90-99 ปี ผู้มีอายุยืนในขั้นนี้มีจำนวนค่อนข้างน้อย เป็นระยะที่มีปัญหาสุขภาพทั้งทางร่างกายและจิตใจมากที่สุด ต้องการทำในสิ่งที่อยากทำในชีวิต ช่วงวัยนี้ผู้สูงอายุจะยอมรับความตายมากขึ้น และขอตายอย่างมีศักดิ์ศรีท่ามกลางความอบอุ่นของครอบครัว (เสาวนา ปิยะพิสุทธิ์, 2559)

จากการสำรวจครั้งที่ 5 ของสำนักงานสถิติแห่งชาติในปี 2557 มีข้อมูลสำคัญประกอบด้วย แหล่งรายได้หลักของผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่มาจากบุตรร้อยละ 36.7 และมาจากการทำงานของผู้สูงอายุเองร้อยละ 33.9 จากเบี้ยยังชีพของทางราชการร้อยละ 14.8 จากการประเมินตนเองผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีสุขภาพดีร้อยละ 42.4 มีสุขภาพปานกลางร้อยละ 38.3 มีสุขภาพดีมากร้อยละ 3.3 มีผู้สูงอายุอยู่คนเดียวตามลำพัง ร้อยละ 8.7 และไม่ได้อยู่คนเดียวตามร้อยละ 91.3 ผู้สูงอายุมีการออมร้อยละ 76.1 ได้รับการตรวจสุขภาพร่างกายประจำปีอย่างต่อเนื่องร้อยละ 52.2 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผู้สูบบุหรี่เป็นประจำร้อยละ 12.5 ผู้สูงอายุที่ไม่มีใครดูแลร้อยละ 88.9 ทั้งนี้พบว่าจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 2 จังหวัดคือนครราชสีมาและอุบลราชธานีเป็นจังหวัดที่มีผู้สูงอายุ 2 ใน 5 ลำดับแรกที่มีผู้สูงอายุมากที่สุด สำหรับจำนวนประชากรผู้สูงอายุจำแนกตามจังหวัดและเพศ ดังตารางที่ 2.1

ตารางที่ 2.1 จำนวนผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง 8 จังหวัด

จังหวัด	จำนวน รวม	เพศชาย	กลุ่มอายุ (ปี)			เพศหญิง	กลุ่มอายุ (ปี)		
			60-69	70-79	≥80		60-69	70-79	≥80
ชัยภูมิ	184,387	84,440	49,481	25,892	9,067	99,947	54,344	31,461	14,142
นครราชสีมา	423,934	192,976	107,037	61,944	23,995	230,958	118,162	74,389	38,407
บุรีรัมย์	228,544	104,179	60,182	31,846	12,151	124,365	66,228	39,168	18,969
ยโสธร	91,835	41,422	25,311	12,070	4,041	50,413	27,938	15,677	6,753
ศรีสะเกษ	186,667	83,172	49,816	24,494	8,862	103,495	56,836	32,199	14,460
สุรินทร์	212,999	95,351	53,737	29,784	11,830	117,648	62,291	37,418	17,939
อุบลราชธานี	273,687	126,812	72,765	37,852	16,195	146,875	78,573	46,040	22,262
อำนาจเจริญ	46,436	20,867	12,554	5,979	2,334	25,569	13,833	8,109	3,627

ที่มา: (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

2.5 แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมของมนุษย์

พฤติกรรมคือการกระทำและการแสดงออกของมนุษย์ต่อสถานการณ์ต่างๆ ซึ่งมีทั้งพฤติกรรมภายนอกที่สามารถมองเห็นและสัมผัสเข้าใจได้ กับพฤติกรรมภายในที่ไม่สามารถมองเห็นและสัมผัสได้ด้วยประสาทสัมผัส สิ่งที่เป็นตัวกำหนดพฤติกรรมของมนุษย์คือนิสัยส่วนบุคคล ปัจจัยเงื่อนไขของสภาพแวดล้อม บรรทัดฐานของสังคม ประสบการณ์และการเรียนรู้ของบุคคล สิ่งเหล่านี้เป็นตัวกำหนดให้มนุษย์แสดงพฤติกรรมออกมาที่แตกต่างกัน ลาเฮย์กล่าวว่าเป้าหมายของการศึกษาพฤติกรรมของมนุษย์แบ่งออกเป็น 4 ประการคือ เพื่ออธิบายพฤติกรรม เพื่อเข้าใจพฤติกรรม เพื่อการพยากรณ์พฤติกรรมและเพื่อควบคุมพฤติกรรม (lahey, 2001)

ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลให้บุคคลมีพฤติกรรมที่แตกต่างกันมาจากพันธุกรรมและสิ่งแวดล้อม แต่สิ่งแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลอย่างมากโดยเฉพาะความแตกต่างทางด้านครอบครัว ความแตกต่างทางเพศ ความแตกต่างทางอายุ ความแตกต่างทางสติปัญญา หากความเข้มข้นของสภาพแวดล้อมแตกต่างกันมากเท่าใดย่อมส่งผลให้บุคคลสนองตอบต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นทั้งทางด้านร่างกายและอารมณ์ ในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่งที่แตกต่างกันมากเท่านั้น ซึ่งการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้นอาจมีทั้งดีและไม่ดี ดังนั้นหากบุคคลมีการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมได้อย่างเหมาะสมจะสามารถดำรงตนอยู่ได้โดยไม่สร้างผลกระทบทางลบกับบุคคลอื่น ในกรณีพฤติกรรมการเล่นพนันเป็นการตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ในทางลบ เนื่องจากผลจากการเล่นพนันจะสร้างความเสียหายให้กับผู้เล่นและผู้เกี่ยวข้องตลอดจนเชื่อมโยงไปสู่อบายมุขต่างๆ ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้การอธิบายพฤติกรรมของผู้เล่นพนันในวัยต่างๆ ซึ่งรวมถึงวัยผู้สูงอายุได้ว่าผู้สูงอายุที่อยู่ในช่วงอายุต่างๆ มีพฤติกรรมการเล่นพนันเป็นอย่างไร ปัจจัยทางด้านสิ่งแวดล้อมใด เป็นตัวกระตุ้นให้ผู้สูงอายุในวัยเกษียณอายุการทำงานเล่นกพนัน สำหรับผู้ที่ไม่เล่นพนันนั้น ถึงแม้จะมีสิ่งกระตุ้นหรือสถานการณ์เข้ามากระทบแต่กลุ่มนี้จะปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมอย่างเหมาะสมโดยไม่เล่นการพนันก็เป็นประเด็นที่น่าศึกษาว่ากลุ่มเหล่านี้มีแนวทางในการปรับตัวและดำรงตนอยู่ในวัยสูงอายุอย่างไร

ในระยะเวลาที่ผ่านมาวิวัฒนาการของการเล่นพนันมีรูปแบบและวิธีการที่หลากหลายและไม่หยุดนิ่งแปรผันไปตามสถานการณ์และปัจจัยแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา มีเครื่องมือและเทคโนโลยีทางการสื่อสารเป็นตัวช่วย และมีลักษณะเฉพาะขึ้นอยู่กับสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่น กลุ่มผู้สูงอายุที่อยู่ในวัยเกษียณอายุการทำงานก็จะกลายเป็นกลุ่มที่เล่นการพนันและติดการพนันจนก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆ ตามมามากมาย จากปัญหาและความสำคัญดังกล่าว เป็นเหตุผลที่ควรศึกษาการป้องกันเฝ้าระวังปัญหาการพนันในสถานการณ์ที่แตกต่างและเหมาะสม มาตรการแก้ปัญหาเมื่อกลุ่มผู้สูงอายุติดการพนันเพื่อให้ผู้สูงอายุลดความเสี่ยงจากการติดพนัน และมาตรการเสริมสร้างภูมิคุ้มกันแก่ผู้สูงอายุที่ไม่ยุ่งเกี่ยวกับการพนัน ถ้าหากได้หลักปฏิบัติที่ดีในแนวทางแก้ปัญหาอย่างเป็นรูปธรรมจากการศึกษาวิจัยแล้ว ย่อมจะส่งผลดีต่อครอบครัวของผู้สูงอายุ ชุมชน สังคมและประเทศชาติในอันที่จะช่วยลดภาระของรัฐ ลดความเสี่ยงจากการติดการพนันและหามาตรการในระยะยาว ซึ่งเป็นอีกมิติหนึ่งที่สำคัญทำให้มองเห็นแนวทางที่เป็นรูปธรรมของการแก้ปัญหา ให้รู้เท่าทันในสถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุที่เกิดขึ้นในสังคมไทย

2.6 บริบทสภาพแวดล้อมสังคมเมือง ชนบท และกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่มีต่อผู้สูงอายุ

สภาพสังคมไทยในอดีตแยกกันชัดเจนระหว่างสังคมเมืองกับสังคมชนบท โดยที่สังคมเมืองมีลักษณะบริเวณที่มีประชากรอาศัยอยู่ร่วมกันเป็นจำนวนมากเป็นศูนย์กลางของความเจริญต่างๆ การคมนาคมสะดวก ประชาชนประกอบอาชีพหลากหลาย ความสัมพันธ์ของคนในสังคมเมืองเป็นไปอย่าง มีระเบียบแบบแผน การทำงานในสังคมจะมีการแบ่งหน้าที่กันทำงานอย่างชัดเจนปัญหาของสังคมเมืองมักจะเป็นเรื่องของความเสื่อมโทรมด้านจิตใจของคนในสังคมและจากท่ามกลางกระแสการพัฒนาในปัจจุบัน โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ความจริงใจที่มีต่อกันน้อยมาก ความสัมพันธ์ของชาวเมืองมีการจัดตั้งเป็นกลุ่มต่างๆ ครอบครัวในสังคมเมืองมีลักษณะเป็นครอบครัวขนาดเล็ก สมาชิกในครอบครัวมักจะประกอบอาชีพแตกต่างกัน วัดเป็นเพียงแหล่งประกอบพิธีกรรมทางศาสนาเท่านั้น ไม่ได้เป็นศูนย์รวมจิตใจเหมือนกับสังคมชนบท (ณรงค์ เส้งประชา 2544)

บทบาททางสังคมของผู้สูงอายุในสังคมเมือง จะปรับเปลี่ยนจากเดิมที่เคยทำงานในบทบาทวิชาชีพ ก็จะเริ่มลดบทบาทลงเช่น บางคนเคยเป็นทหารหรือตำรวจ ก็ยังรักอาชีพเดิมและทำประโยชน์ในลักษณะของการเป็นหน่วยรักษาความปลอดภัยของหมู่บ้าน บางคนก็ไปทำงานอาสาสมัครต่างๆ เช่นวัด โรงเรียน เนื่องจากในช่วงแรกผู้สูงอายุจะหากิจกรรมอย่างอื่นทำ เพื่อชดเชยบทบาทเดิมที่ลดลง กิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุในสังคมเมืองจะแตกต่างจากผู้สูงอายุในสังคมชนบท เนื่องจากสังคมเมืองมีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน กิจกรรมส่วนใหญ่ของผู้สูงอายุจึงอยู่ในลักษณะ กิจกรรมนันทนาการ การสังสรรค์กับเพื่อน การเข้าชมรมต่าง ๆ เช่น ชมรมกีฬา ศาสนา การเมือง ชมรมผู้สูงอายุ การเรียนรู้วาดรูป ทำอาหาร การจัดสวน และการบริการผู้อื่นในลักษณะของการเป็นอาสาสมัครกับสังคมในกิจกรรมต่างๆ ทั้งนี้ผู้สูงอายุที่ยังทำงานต่อเนื่อง เพราะคิดว่าตนเองยังทำประโยชน์ให้กับสังคมได้ ทำแล้วช่วยให้คลายเหงา รู้สึกมีความสุขและตื่นเต้น เนื่องจากเวลาว่างมีมากขึ้นกิจกรรมและการพักผ่อนสามารถทำไปด้วยกันได้

อย่างไรก็ตาม เมื่อมองเรื่องเศรษฐกิจครัวเรือน ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในสังคมเมือง อยู่กับครอบครัวจะมีรายจ่ายในการทำกิจกรรมสูงกว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ตามชนบท ในบางครั้งกิจกรรมนั้นอาจจะทำเพื่อหารายได้ หรืออาจจะทำเพื่อคลายเหงา จึงพบว่าบางกิจกรรมของผู้สูงอายุเน้นไปทางอบายมุขและการพนัน เนื่องจากสังคมเมืองเป็นสังคมที่มีสิ่งอำนวยความสะดวกครบครัน พร้อมทั้งจะตอบสนองแก่บุคคลประเภทต่างๆ รวมทั้งผู้สูงอายุด้วย ปัญหาสำคัญคือมีความจำเป็นในแง่เศรษฐกิจ อีกทั้งผู้สูงอายุอาจจะไม่ได้รับการเอาใจใส่จากบุตรหลาน

ภาพที่ 2.3 สภาพสังคมเมืองนครราชสีมา

ที่มา: (สุภาวดี ขุนทองจันทร์ 2560)

ในขณะที่เขตชนบทมีลักษณะที่ผู้คนอาศัยอยู่ต่อพื้นที่น้อย มีชีวิตความเป็นอยู่อย่างเรียบง่ายใกล้ชิดธรรมชาติ กิจกรรมทางเศรษฐกิจขึ้นอยู่กับการเกษตรกรรมเป็นสำคัญ ผู้คนในสังคมมีความสัมพันธ์กันแบบครอบครัว มีความรู้สึกเป็นพวกเดียวกัน มีความสนใจร่วมกัน มีความร่วมมือในการทำกิจกรรมต่างๆ แม้ว่าจะมีการแข่งขัน การขัดแย้งกันบ้าง ซึ่งจะมีกลุ่มสังคม ในอาณาบริเวณละแวกบ้าน หมู่บ้าน ตำบล เพื่อช่วย

แก้ปัญหา และสนองความต้องการของผู้คนในสังคม ปัญหาของสังคมไม่ซับซ้อนมากนัก ส่วนใหญ่จะมีปัญหาด้านรายได้ สุขภาพอนามัย และด้านการศึกษา

ภาพที่ 2.4 สภาพผู้สูงอายุในสังคมชนบทจังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: (สุภาวดี ขุนทองจันทร์ 2560)

บทบาททางสังคมของผู้สูงอายุในสังคมชนบทจะเริ่มเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมจากที่เคยทำงานในภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก ก็จะลดบทบาทการทำงานลง เวลาว่างมีมากขึ้น เริ่มอยู่กับลูกหลานที่บ้านมากขึ้น เพื่อทำหน้าที่ ปู่ ย่า ตา และยายตามแต่สถานภาพจึงมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับครอบครัวอย่างแน่นแฟ้น ยึดมั่นอยู่กับประเพณีเดิมมีความเชื่อในสิ่งศักดิ์สิทธิ์ ไสยศาสตร์ โชคลาง หรือสิ่งที่อยู่เหนือธรรมชาติที่พิสูจน์ไม่ได้ ทั้งนี้อายุและสุขภาพเป็นตัวแปรสำคัญที่กำหนดบทบาทของผู้สูงอายุในสังคมชนบท กิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุในสังคมชนบทก็จะรวมกลุ่มกันมีความสัมพันธ์กับเพื่อนบ้าน ในการสร้างกำลังใจให้กัน

และกัน มีการพบปะพูดคุยเกี่ยวกับเรื่องราวในอดีตที่ช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ ผู้สูงอายุจะรู้สึกมีความสุขเมื่อได้พบปะพูดคุยและทำกิจกรรมร่วมกับบุคคลอื่นและการอยู่กับลูก หลานในครอบครัว

บรรยากาศที่พบเห็นเป็นประจำในหมู่บ้านแต่ละแห่งในชนบท ผู้สูงอายุจะมีสถานที่พบปะกันเช่นใต้ถุนบ้าน ศาลากลางบ้าน นอกจากนี้ วัดก็เป็นสถานที่สำคัญในการรวมกลุ่มของผู้สูงอายุโดยเฉพาะในวันสำคัญทางศาสนา ผู้สูงอายุแต่ละคนจะเดินทางไปทำบุญที่วัด เพราะนอกจากได้ทำบุญแล้วยังได้พบปะถามไถ่ ทุกข์สุขกับเพื่อน ญาติและพระสงฆ์ที่นับถือ เพื่อสนทนาธรรมและอื่นๆ กิจกรรมยามว่างของผู้สูงอายุในชนบทส่วนใหญ่จะเป็นกิจกรรมนันทนาการในงานบุญ งานบวชหรืองานแต่งงานของเครือญาติ และกิจกรรมประเภทหัตถกรรมฝีมือ งานจักสาน รวมทั้งให้ความรู้และถ่ายทอดหัตถกรรมฝีมือแก่ลูกหลานเพื่อสืบทอดภูมิปัญญา

ทั้งนี้ผู้สูงอายุจะมีความสามารถและความถนัดแตกต่างกันไป เพราะยังสามารถทำงาน ได้หลายอย่างตามพลกำลัง ความสามารถ ความถนัด และความสนใจของแต่ละคน นอกจากนี้ในอีกมุมหนึ่ง พบว่ากิจกรรมคลายเหงาของผู้สูงอายุคือการพนันและอบายมุขต่างๆ ก็สามารถเกิดขึ้นได้ในสังคมชนบทเช่นเดียวกับสังคมเมือง เพียงแต่สังคมชนบทอาจมีสิ่งอำนวยความสะดวกที่เข้าถึงการพนันในผู้สูงอายุที่แตกต่างกันจึงมีประเภทและชนิดของการพนันที่แตกต่างตามสภาพการอยู่อาศัยในสังคม

ในปัจจุบันมีสังคมเกิดขึ้นในลักษณะของการผสมผสานกันระหว่างความเป็นสังคมเมืองกับสังคมชนบทที่รวมกันอยู่โดยมีชุมชนแบ่งกันออก เป็น 2 ลักษณะ คือ ชุมชนดั้งเดิมที่ยังคงวิถีชนบทไว้กับชุมชนใหม่ที่ดำเนินชีวิตตามแบบสังคมเมือง ทำให้ปัญหาที่เกิดขึ้นในสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทมีทั้งปัญหาพื้นฐานของสังคมและปัญหาด้านจิตใจของคนในสังคม (ทัศนาศ พงศการณกิจ, 2558) สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทจะมีลักษณะทั้งเมืองและชนบทเพราะสภาพของสังคมเทคโนโลยีและข่าวสารได้แพร่กระจายออกมาทำให้สังคมประเภทนี้ได้รับผลกระทบ เกิดความซับซ้อนได้ ปัญหาที่เกิดขึ้นก้ำกึ่งระหว่างความเอื้ออาทรกับความไม่สนใจใยดีระหว่างกันของผู้คน ความก้ำกึ่งกันระหว่างคุณธรรมกับความเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตน การแก่งแย่งแข่งขันกัน ในขณะเดียวกันก็ยังมีภาพของความช่วยเหลือเกื้อกูลกัน สังคมลักษณะนี้เป็นตัวแปรสำคัญที่ก่อให้เกิดทั้งผลดีผลเสีย สุ่มเสี่ยงต่อปัญหาและอบายมุขต่างๆ ได้ไม่น้อยไปกว่าสังคมเมือง

บทบาททางสังคมของผู้สูงอายุในสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีการแปรเปลี่ยนพฤติกรรมไปตามช่วงอายุเช่นเดียวกับผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในสังคมเมืองและสังคมชนบท โดยอายุเป็นองค์ประกอบที่สำคัญและเวลาที่ว่างมากขึ้นของผู้สูงอายุ เป็นปัจจัยกำหนดกิจกรรมทางสังคมของผู้สูงอายุให้ความสนใจกับการเข้าร่วมพิธีกรรมต่าง ๆ ในงานบวช งานศพ และงานบุญประเพณีเป็นสังคมที่มีความสัมพันธ์กันตามประเพณี ผู้สูงอายุกึ่งเมืองกึ่งชนบทส่วนใหญ่ใช้เงินไปในพิธีกรรมต่างๆ และสภาพทางเศรษฐกิจที่เชื่อมโยงจากสังคมเมือง การเปลี่ยนพฤติกรรมของผู้สูงอายุจะตอบสนองความเป็นกึ่งเมืองคือปัจจัยแวดล้อมที่เกี่ยวข้องเพราะเป็นสังคมที่เริ่มเน้นวัตถุนิยมผู้สูงอายุจะเน้นกิจกรรมที่เป็นการผ่อนคลายและสนทนาการกับเพื่อนทั้งกิจกรรมที่เกิดประโยชน์และอาจจะไม่เกิดประโยชน์ ให้ความสำคัญกับเครื่องอำนวยความสะดวกมากขึ้น การพึ่งพาอาศัยกันเริ่มมีน้อยลง มีความจำเป็นในด้านเศรษฐกิจ ถึงแม้จะอายุมากขึ้นแต่ยังต้องหารายได้มา

ใช้ในเศรษฐกิจครัวเรือนเพราะไม่ต้องการเป็นการระบุตรหลานซึ่งวิธีการหารายได้ของผู้สูงอายุใน สังคมกึ่งเมืองและกึ่งชนบทเช่นการรับจ้างเลี้ยงเด็ก การขายสินค้าเล็กๆ น้อยๆ ตามชานเมือง การประดิษฐ์ข้าวของเครื่องใช้แล้วนำออกจำหน่าย นอกจากนี้การหารายได้อีกทางของผู้สูงอายุคือการเล่นพนัน

ภาพที่ 2.5 สภาพผู้สูงอายุในสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทจังหวัดนครราชสีมา
ที่มา: (สุภาวดี ขุนทองจันทร์ 2560)

ลักษณะความเป็นเมือง ชนบท และกึ่งเมืองกึ่งชนบทมีความแตกต่างด้านปัจจัยแวดล้อมมาก ดังนั้นลักษณะพื้นที่ ที่ประชากรอาศัยอยู่ ย่อมเป็นปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการเล่นการพนันของผู้สูงอายุที่แตกต่างกันไม่มากนักน้อย ในกรณีชนบท เมื่อเกิดการว่างงานไม่มีรายได้จะทำให้สภาพจิตใจหรืออารมณ์ไม่สงบ และมักจะใช้เวลาว่างไปในทางอบายมุขต่างๆ ส่วนในสังคมเมืองบุตรหลานถูกสภาพกดดันจากการทำงานประจำ ภาวะความเครียดจากการใช้ชีวิตที่เร่งรีบในแต่ละวันจึงไม่ค่อยมีเวลาดูแลผู้สูงอายุเท่าที่ควร เช่น การนำเที่ยว การทำกิจกรรมอื่นๆ ร่วมกัน เป็นสาเหตุหนึ่งให้ผู้สูงอายุหันไปพึ่งพาการพนันเนื่องจากผู้สูงอายุคิดว่าเป็นหาเพื่อนแก้เหงาได้อีกทางหนึ่ง

2.7 อิทธิพลของสื่อที่มีต่อการพนัน

สื่อเป็นเครื่องมือใช้ในการนำข่าวสาร เรื่องราว จากบุคคลหรือหน่วยงานไปสู่บุคคลเป้าหมาย สื่ออาจจำแนกได้หลายประเภทแต่สื่อที่สำคัญคือ สื่อบุคคล เนื่องจากเป็นวิธีการสื่อสารที่เก่าแก่ที่สุด ใช้กัน

ตั้งแต่เริ่มมีมนุษย์ขึ้นในโลก องค์ประกอบของสื่อบุคคลมีทั้งที่วัจนะภาษาเป็นคำพูดและลายลักษณ์อักษร และอวัจนะภาษากริยาท่าทาง การแสดงออกทางภาษากาย การสื่อสารด้วยบุคคลจะเป็นการใช้คำพูดเป็นหลัก ด้วยวิธีการสนทนา อภิปราย บรรยาย คำพูดเป็นเครื่องมือสื่อสารที่ทุกคนคุ้นเคยกันดีอยู่แล้ว และทุกคนต้องใช้คำพูดในชีวิตประจำวัน ในงานอาชีพ ในชีวิตส่วนตัว นอกจากนี้ หากคำพูดนั้นพูดโดยบุคคลที่มีชื่อเสียงที่สังคมยกย่องนับถือก็จะยิ่งเพิ่มน้ำหนักในคำพูดนั้นมากขึ้นเป็นเงาตามตัว การพูดจึงเป็นเครื่องมือในการถ่ายทอดชักนำความรู้สึกนึกคิดของมนุษย์ออกมาให้ผู้อื่นได้ทราบและเข้าใจ

สื่อบุคคลหรือการสื่อสารด้วยคำพูดนั้น มี 2 แบบ คือ แบบที่เป็นทางการเช่น การอภิปราย การบรรยาย การประชุม การประกาศข่าว การให้สัมภาษณ์ การสัมมนา แบบที่ไม่เป็นทางการคือ การพูดจาสนทนาปราศรัยต่าง ๆ ในการพูดที่เป็นทางการนั้น ผู้พูดจะต้องพูดให้ผู้ฟังสนใจ เข้าใจ ประทับใจ เกิดความศรัทธา แล้วจึงอาจจะมีวัตถุประสงค์อื่นๆ ในทางการพูดด้วย เช่น เพื่อให้ข่าวสารความรู้ เพื่อชักจูงใจ เพื่อกระตุ้นเร้าอารมณ์ความต้องการ เพื่อก่อให้เกิดการปฏิบัติการหรือทำให้รู้สึกซาบซึ้ง ทั้งนี้อาจกล่าวได้ว่าจุดมุ่งหมายมี 2 ลักษณะ คือ จุดมุ่งหมายที่เปิดเผย หรือจุดมุ่งหมายที่ปกปิด

การพนันในปัจจุบันได้นำสื่อประเภทต่างๆ มาใช้เพื่อโฆษณาเรื่องราวและชักจูงใจให้นักพนันกลุ่มต่างๆ ซึ่งเป็นเป้าหมายหันมาให้ความสนใจในการพนันเพื่อประโยชน์ของบุคคลที่ต้องการสื่อสารไปยังกลุ่มเป้าหมาย สื่อที่เห็นชัดเจนในเรื่องการพนันจึงประกอบไปด้วย เขียนพนัน เวปไซด์ พระหรือหมอดู วิทยุหรือโทรทัศน์ หนังสือวิเคราะห์คาดการณ์การพนันต่างๆ เป็นต้น

ในกรณีวิทยุ เป็นสื่อที่ส่งข่าวสารได้รวดเร็ว และเผยแพร่ข่าวไปได้ไกลมาก เป็นที่นิยม ประชาชนมีใช้มากแม้ในชนบทที่อยู่ห่างไกล ส่วนโทรทัศน์เป็นสื่อที่ก้าวหน้ามากขึ้นกว่าวิทยุเนื่องจากส่งข่าวสารได้รวดเร็ว มีภาพและเสียงให้ชมสร้างความน่าสนใจมากกว่าวิทยุ ในปัจจุบันโทรทัศน์มีทุกบ้านรวมทั้งชนบทที่อยู่ห่างไกล ดังนั้นสภาพสังคมปัจจุบันในยุคโลกาภิวัตน์ สื่อจึงเป็นเครื่องมือที่ทันสมัย สะดวกในการใช้งาน การติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล หน่วยงาน การค้นหาข้อมูลจากสื่อก็สามารถทำได้ง่ายดาย สื่อจึงเป็นอีกหนึ่งช่องทางที่เป็นที่มีโอกาสทำให้การพนันในกลุ่มบุคคลเพิ่มขึ้น

ในประเทศแอฟริกาใต้ ได้กำหนดข้อห้ามของสื่อประเภทต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการโฆษณาให้คนเล่นพนัน มีประเด็นข้อห้าม มีดังนี้ (1) การโฆษณาโดยอ้อมหรือทำให้เห็นว่าเป็นการพนันผิดกฎหมาย (2) การโฆษณานำเสนอเกมทางตรงหรือทางอ้อมในทำนองว่า จะช่วยแก้ไขปัญหาด้านการเงินหรือความยุ่งยากต่างๆ ได้ (3) การโฆษณาที่สนับสนุนว่า การเล่นพนันจะเป็นหนทางแก้ปัญหาด้านการเงินเสียที่ ผ่านมาหรือแก้ไขสถานการณ์ทางการเงินได้ (4) การโฆษณาที่อ้างบุคคลต่าง ๆ ที่เคยเล่นพนันและรับรองหรือสนับสนุนว่าเล่นได้ เงินหรือเป็นช่องทางหารายได้ที่ประสบความสำเร็จ (5) การโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ ที่มีกลุ่มเป้าหมายหลักเป็นเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี (6) การโฆษณาในสถานที่ใด ๆ ก็ตาม ที่มีผู้รับฟังส่วนใหญ่เป็นเด็กหรือเยาวชนที่มีอายุไม่เกิน 18 ปี (7) การโฆษณาในบริเวณโรงเรียน สถานบันศึกษา ศูนย์เยาวชน หรือมหาวิทยาลัย (8) การโฆษณาที่ใช้ภาษาหยาบคาย ไม่เหมาะสม สื่อไปในทางไม่ดี

ภาพที่ 2.6 สื่อต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพนัน
ที่มา : (สุภาวดี ขุนทองจันทร์ 2560)

2.8 พฤติกรรมการเล่นการพนันแบบผิดปกติ

การพนันทั้งในต่างประเทศไปไกลกว่าไทยมากทั้งในเชิงมิติสังคม เศรษฐกิจ และกฎหมายเนื่องจากผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องพยายามเฝ้าระวัง และสอดส่อง เห็นได้จากวิวัฒนาการทางด้านกฎหมายการพนันในประเทศต่างๆ ที่พยายามควบคุมนักพนัน การจัดกลุ่มนักพนัน เพื่อให้เข้ากับสภาพสังคมและเศรษฐกิจของแต่ละประเทศ

อย่างไรก็ตาม ในสังคมไทยยังเป็นประเด็นถกเถียงกันมาก คือประเด็นที่เห็นด้วยและไม่เห็นด้วยกับการเปิดบ่อนการพนันเสรี โดยมีความพยายามของผู้เกี่ยวข้องที่หาทางออกให้การพนัน ในลักษณะรูปแบบใดจะสร้างผลกระทบน้อยที่สุดโดยศึกษาประเด็นของต่างประเทศในหลายประเทศ ในความเป็นจริงต้องยอมรับกฎข้อหนึ่งของสังคมว่า องค์ประกอบต่างๆ ที่แตกต่างกันของแต่ละสังคมนั้น การดำเนินการในเรื่องใดๆ ก็ตามผลลัพธ์ที่ได้จะไม่เหมือนกัน เนื่องจากปัจจัยหลายอย่างที่แตกต่างกัน ถึงแม้จะดำเนินการไปในแนวทางเดียวกัน ดังนั้นสิ่งที่ทำได้มากที่สุดคือการประยุกต์ให้เข้ากับสภาพสังคมของแต่ละพื้นที่หรือแต่ละประเทศ หากมองจากนักวิชาการทางด้านสังคมวิทยา จะมองแรงจูงใจและพฤติกรรมของคนที่เกี่ยวข้องในกระบวนการเล่นพนัน โดยถือว่าการเล่นการพนันเป็นกิจกรรมว่างที่อาจจะได้รับการยอมรับหากการเล่นนั้นไม่สร้างผลกระทบในวงกว้าง แต่จะไม่ได้รับการยอมรับหากการเล่นนั้นได้สร้างความเสียหายและผลกระทบทางลบกับบุคคลอื่นๆ ที่สังคมไม่พึงพอใจ ในปัจจุบัน การพนันในมุมมองพฤติกรรมผู้เล่นจะให้เหตุผลว่าเป็นกิจกรรมผ่อนคลายและเล่นเพื่อความสนุกสนานหรือกล่าวอีกนัยหนึ่งว่าผู้เล่นพนันนิยมการเล่นพนันของตนเองว่า การเล่นพนันเป็นกิจกรรมว่างจากการทำงานเพื่อให้เกิดความสนุกสนานจากความเครียดของการทำงาน หรือกิจกรรมอื่น ๆ ซึ่งก็ถือว่าเป็นเหตุผลที่ปกป้องตนเองจากการถูกมองทางลบและการวิพากษ์วิจารณ์ของคนในสังคม

บทวิเคราะห์ของ William N. Thompson (2014) ได้กล่าวถึงพฤติกรรมโดยทั่วไปของผู้ที่เข้าเล่นการพนันว่า การพนันทำให้คนงานระดับปฏิบัติการ อยู่ภายใต้กฎเกณฑ์ระเบียบแบบแผนซึ่งส่งผลต่อการทำงานด้านการผลิต ซึ่งสถานะเหล่านี้นักจะก่อให้เกิดความรู้สึกว่าพวกเขาไม่มีความสำคัญ เมื่อพวกเขาได้เข้าสู่หนทางการเล่นพนัน ทำให้ผู้ปฏิบัติงานระดับล่างเหล่านั้นรู้สึกว่า พวกเขามีคุณค่า สามารถเป็นผู้กำกับและดูแลชีวิตของตนเองได้ในลักษณะของการมีความสามารถมากขึ้นนั่นเอง อีกทั้งกลุ่ม ที่เป็นนักโทษในเรือนจำหรือแม้แต่ผู้สูงอายุที่เกษียณอายุจากการทำงานประจำแล้ว การได้เล่นการพนันทำให้ผู้ปฏิบัติงานรู้สึกว่าได้ปลดปล่อยจากความเครียด และสภาวะกดดันจากสภาพแวดล้อมในคุก ขณะที่ผู้สูงอายุที่เกษียณจากการงานแล้วรู้สึกว่าชีวิตมีความตื่นเต้นมากขึ้นเมื่อได้เล่นพนัน

ดังนั้นกิจกรรมยามว่างด้วยการพนันจึงถือว่าเป็นกิจกรรมของบุคคลสังคมบางส่วน การพนันกลายเป็นประเด็นสำคัญก็เพราะลักษณะของการทำงานในยุคปัจจุบันทำให้คนอ่อนล้าและบั่นทอนความคิดสร้างสรรค์ของคนทั่วไป จากมุมมองนี้การพนัน แม้จะแตกต่างจากกิจกรรมยามว่าง อื่นๆ เพราะเป็นความผิดตามกฎหมาย และคนในสังคมส่วนใหญ่ก็ยังมองผลกระทบจากปัญหาการพนันที่เชื่อมโยงสู่ปัญหาอื่นๆ อยู่ ทั้งนี้ การพนันมีบาททั้งเป็น กิจกรรมยามว่างของบุคคล และเป็นเกมการเสี่ยงโชคในวิถีชีวิตของคนในสังคมไทย พื้นฐานที่สามารถชักนำไปสู่สิ่งที่ไม่ดีในอนาคตที่อาจจะเป็นเรื่องปกติ หรือเรื่องรุนแรงได้ เหตุผลส่วนใหญ่นอกจากต้องการเสี่ยงโชคแล้ว พอเสี่ยงโชคแล้วจะมีเรื่องเศรษฐกิจเข้ามาเกี่ยวข้องเพราะเล่นพนันมิได้กับมีเสีย หากได้ผู้เล่นพนันก็จะนำเงินไปใช้จ่ายในด้านเศรษฐกิจ ไม่เพียงเป็นการเสี่ยงโชคเท่านั้น แต่เป็นการเสี่ยงโชคที่เชื่อมโยงไปถึงด้านเศรษฐกิจของผู้มีรายได้น้อย หรือผู้ที่หวังรวยทางลัด ระดับการเล่นพนันของบุคคลในสังคมจึงมีพื้นฐานมาจากการเล่นเพื่อความสนุกสนาน เป็นกิจกรรมยามว่างก่อนแล้วเพิ่มระดับเป็นการเสี่ยงโชคมากขึ้น เพื่อนำเงินมาหมุนเวียนด้านเศรษฐกิจ และการแก้มือในระดับความรุนแรงที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตามการเล่นพนันที่ก่อให้เกิดปัญหาจากกิจกรรมการเล่นพนันยามว่างก่อน หากบุคคลที่เล่นพนันไม่มีการควบคุมตนเองให้ติดย่อมนำไปสู่พฤติกรรมการเล่นพนันในระดับรุนแรงที่ก่อให้เกิดปัญหาและผลกระทบตามมามากมายได้

พฤติกรรมที่ผู้ป่วยหมกมุ่นอยู่กับการเล่นพนัน เพิ่มเงินในการเล่นพนันเพื่อให้เกิดความรู้สึกตื่นเต้น ไม่สามารถหยุดเล่นพนันได้ มีอาการกระวนกระวายเมื่อถึงเวลาหยุดเล่นหรือต้องเล่นน้อยลง และพฤติกรรมการเล่นพนันในลักษณะดังกล่าวส่งผลให้ตัวผู้ป่วยรวมถึงครอบครัวมีปัญหา เช่น เป็นหนี้ ทะเลาะวิวาทกับคนในครอบครัว รวมถึงอาจทำให้ผู้ป่วยกระทำความผิดอื่น ๆ เพิ่มขึ้นอีก เช่น ลักทรัพย์เพื่อนำเงินไปเล่นพนัน หรือฆ่าตัวตายเพื่อหนีปัญหาหนี้จากการพนัน

เกณฑ์การวินิจฉัยของสมาคมจิตแพทย์อเมริกันซึ่งใช้เป็นเกณฑ์มาตรฐานอ้างอิงของวงการแพทย์ทั่วโลกระบุว่าหากมีอาการต่อไปนี้มากกว่า 5 ข้อขึ้นไป ถือว่าอยู่ในขั้นติดการพนัน และหากมี 4 ข้อลงมา ก็พึงระวังว่ามีโอกาสเสี่ยงที่จะติดการพนันสักวันในอนาคตต่อไป (1) หมกมุ่นอยู่กับการเล่นพนัน เช่น คิดถึงแต่การเล่นพนันที่ผ่านมา วางแผนหรือหาทางที่จะไปเล่นพนันอีก หรือครุ่นคิดหาวิธีที่จะได้เงินมาโดยการเล่นพนัน (2) ต้องการเล่นพนัน และใช้เงินหรือทรัพย์สินเพื่อไปเล่นพนันมากขึ้นเรื่อย ๆ (3) ไม่สามารถหยุด

การเล่นพนันได้ หรือพยายามจะเลิกเล่นก็ทำไม่ได้ (4) มีอาการหงุดหงิด กระวนกระวายถ้าหยุดเล่นหรือไม่ได้เล่นการพนัน (5) ใช้วิธีเล่นการพนันเพื่อหลบหนีปัญหาหรือความไม่สบายใจบางอย่าง เช่น ความรู้สึกสิ้นหวัง ความรู้สึกผิด ความวิตกกังวล หรือซึมเศร้า (6) เมื่อเสียพนัน ก็พยายามจะเล่นใหม่เพื่อเอาคืน (7) โกหกคนในครอบครัว หมอ หรือคนอื่น ๆ เพื่อปกปิดข้อมูลของตนเกี่ยวกับการเล่นพนัน (8) ทำสิ่งที่ผิดกฎหมาย เช่น ปลอมแปลง ฉ้อโกง โจรกรรม ยักยอกเงิน เพื่อนำมาเล่นพนัน (9) ทำตัวเป็นอันตรายต่อตนเองหรือผู้อื่น เสียหน้าที่การเงิน การเรียน หรือเสียความสัมพันธ์กับบุคคลรอบข้างเนื่องจากการพนัน (10) ต้องพึ่งพาผู้อื่นเกี่ยวกับเรื่องเงินทอง เพราะปัญหาการเงินของตนที่เกิดจากการพนัน (วรารักษ์ สามโกเศศ 2559)

พนม เกตมานและ ภาณุ คุุฒยากร (2558) ได้เสนอแบบคัดกรองการติดการพนันแบบง่ายสำหรับประเมินผู้เล่นพนัน ซึ่งประกอบด้วยข้อคำถาม 20 ข้อ โดยหากตอบ “ใช่” ตั้งแต่ 7 ข้อขึ้นไปแสดงว่าบุคคลนั้นมีแนวโน้มที่จะมีปัญหาการเล่นการพนัน ประกอบไปด้วยการแสดงออกต่างๆ ดังนี้ (1) เวลาเรียนหรือเวลาเรียนของคุณเสียหายเพราะการพนัน (2) การเล่นเกมพนันของคุณเคยทำให้ชีวิตครอบครัวไม่มีความสุข (3) การเล่นเกมพนันของคุณเคยทำให้คุณเสื่อมเสียชื่อเสียง (4) คุณเคยรู้สึกสำนึกผิดหลังจากเล่นเกมพนัน (5) คุณเคยเล่นเกมพนันเพื่อให้ได้เงินมาใช้หนี้พนันหรือแก้ปัญหการเงิน (6) การพนันทำให้ความสามารถต่างๆในตัวคุณมีประสิทธิภาบน้อยลง (7) หลังจากเสียพนัน คุณรู้สึกว่าจะต้องกลับมาเล่นอีกครั้งอย่างรวดเร็วที่สุด และต้องเอาคืนสิ่งของที่เสียไป (8) หลังจากชนะพนัน คุณมีความต้องการอย่างรุนแรงที่จะเล่นอีกครั้งและเอาชนะให้มากขึ้น (9) บ่อยครั้งที่คุณเล่นเกมพนันจนกระทั่งเหลือสตางค์สุดท้าย (10) คุณเคยยืมเงินเพื่อนำมาลงทุนในการเล่นพนัน (11) คุณเคยขายของใดๆ เพื่อนำมาลงทุนในการเล่นพนัน (12) คุณไม่เต็มใจที่จะใช้เงินพนันในการจับจ่ายใช้สอยอย่างอื่น (13) การพนันทำให้คุณไม่ใส่ใจต่อความเป็นอยู่ของตัวเองหรือครอบครัวของคุณ (14) คุณเคยเล่นเกมพนันนานกว่าที่คุณวางแผนไว้ (15) คุณเคยเล่นเกมพนันเพื่อหลีกเลี่ยงจากความกังวลหรือปัญหาอื่น (16) คุณเคยกระทำหรือคิดจะกระทำผิดกฎหมายเพื่อนำเงินไปใช้เป็นทุนในการเล่นพนัน (17) การพนันทำให้คุณนอนหลับยากขึ้น (18) การโต้เถียงกัน ความผิดหวัง หรือ ความรู้สึกอัดอัด ส่งผลให้คุณเกิดความอยากไปเล่นเกมพนัน (19) คุณเคยมีความรู้สึกอยากทดลองเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยการไปเล่นพนันสักสองสามชั่วโมง (20) คุณเคยทำร้ายตนเองหรือพยายามฆ่าตัวตายอันเป็นผลมาจากการพนันของคุณ

แบบคัดกรองผู้เล่นการพนัน 20 ข้อนี้ เป็นการตรวจประเมินของผู้เล่น จะสามารถนำไปคัดกรองผู้สูงอายุหรือผู้เล่นการพนันในหลายวัยได้ ข้อมูลที่ได้จากแบบคัดกรองจะช่วยให้เกิดการตีความในสถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุในเบื้องต้นได้เป็นอย่างดี จะทำให้ทราบว่าผู้สูงอายุเล่นพนันแบบผิดปกติในลักษณะที่ก่อให้เกิดปัญหาหรือไม่อย่างไร เพราะผลการวิเคราะห์ในส่วนนี้จะนำไปประมวลกับสถิติในด้านต่างๆ ของผู้เล่นพนันได้เป็นอย่างดี

2.9 การพนันในมิติของสังคม

ในสังคมไทย การพนันทำหน้าที่สำคัญทางสังคมหลายประการ ซึ่งการพนันเป็นการรวมกลุ่มของบุคคลที่มีแนวความคิดเดียวกันในการทำกิจกรรมต่างๆ ร่วมกัน ซึ่งสังคมลักษณะนี้จะมีได้กับมีเสีย ดังนั้น เหตุผลจูงใจที่จะทำให้คนในสังคมกลุ่มนี้ไปพบกัน จึงมีเหตุผลที่เป็นไปได้หลายอย่างอาทิ (1) ความโลภ (2) ความ ต้องการเป็นที่ยอมรับ (3) ลดความเบื่อหน่ายในชีวิตประจำวันลงได้ (4) ทำให้รู้สึกว่าคุณเองเป็นผู้มีสติปัญญา (5) ความเชื่อเรื่องโชค (6) ความสนุกตื่นเต้น และ (7) ความเพ้อฝัน (Peter Arnold 1974) เหตุจูงใจเหล่านี้ในระยะเริ่มต้น เป็นตัวกระตุ้นและตัวจุดประกายอย่างดีให้คนนี้ก่อการเล่นการพนัน มีความหวังในผลของการเล่นพนันคือเงิน จึงทำให้ผู้เล่นการพนันเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมการพนันแล้วเพิ่มระดับการเล่นขึ้นเรื่อยๆ ทั้งความถี่ของการเล่น จำนวนเงินที่ใช้เล่น เมื่อดำเนินกิจกรรมต่อเนื่องมาถึงขั้นนี้แล้ว ยากที่จะล้มเลิกได้การเป็นผู้เสพติดการพนัน หรือที่เรียกว่า “โรคติดการพนัน” นักเล่นพนันกลุ่มนี้ จึงกลายเป็นผู้สร้างปัญหาให้กับครอบครัว สังคมและประเทศชาติ

ผาสุก พงษ์ไพจิตร และคณะ (2543) ได้นำเสนอว่า การพนันที่ส่งผลในมิติทางสังคมอาจเป็นที่ยอมรับโดยทั่วไปว่าเป็นพฤติกรรมที่มีอยู่เป็นปกติ ธรรมดาในสังคมมนุษย์ แทรกซึมอยู่ในชีวิตประจำวันและทุกส่วนของสังคม แต่นั่นก็นำไปสู่ ความเห็นพ้องต้องกันในทางวิชาการในอันที่จะสนับสนุนให้การพนันดำรงอยู่ในสังคมอย่างชอบธรรม และเปิดเผย โดยนักวิชาการหรือนักวิจัยที่พยายามชี้ให้เห็นความสำคัญของการพนันในสังคม มักจะเน้นไปที่ ความสำคัญของการพนันในฐานะลัทธิระบายหรือช่องทางสำหรับผู้คนในสังคมที่จะแสดงออกซึ่ง พฤติกรรมที่ถูกเก็บกดปิดกั้นไว้ ภายใต้สภาวะแวดล้อมที่กดดัน เช่น ความกดดันในหน้าที่การงาน ความกดดันจากปัญหาความขัดแย้งในครอบครัว การพนันในฐานะนี้จึงเป็นกิจกรรม “นันทนาการ” เพื่อผ่อนคลายความตึงเครียดแก่สภาพจิตใจ จนมีข้อสังเกตว่า ในประเทศที่อนุญาตให้ การเล่นพนันเป็นสิ่งถูกต้องตามกฎหมายจำนวนหนึ่ง ก็คือ ประเทศที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจใน ระดับสูง ผลพวงจากการผลิตอุตสาหกรรมทำให้คนส่วนใหญ่ต้องรับภาระหนักทั้งในระดับผู้บริหาร จัดการธุรกิจจนถึงผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม ส่งผลให้กิจกรรมประเภทนันทนาการต่าง ๆ มีความเฟื่องฟูเป็นพิเศษในประเทศเหล่านี้ เช่น การแข่งขันกีฬาในสนามขนาดใหญ่ ธุรกิจโรงแรมและ การท่องเที่ยว รวมทั้งการพนัน

การพนันจึงไม่เพียงแต่ส่งผลในมิติทางเศรษฐกิจแต่ยังเกี่ยวข้องกับสังคม การเมือง ตลอดจนผลประโยชน์ตอบแทนทางเศรษฐกิจการทำให้ การพนันเป็นธุรกิจที่ถูกต้องและเปิดเผย โดยเฉพาะข้อดีในแง่การสร้างรายได้ในรูปภาษีแก่รัฐบาล และในแง่ของการสร้างธุรกิจต่อเนื่องเช่นการท่องเที่ยว ช่วยสร้างงานสร้างรายได้ หรือสร้างความเจริญด้านวัตถุที่เป็นรูปธรรมให้แก่ชุมชนที่สถานประกอบการพนันไปตั้งอยู่ แต่ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจคุ้มค่าหรือไม่เป็นคำถามที่ต้องหาคำตอบในระยะยาวสำหรับประเทศไทย

2.10 บทบาทของพระสงฆ์ในสังคมปัจจุบัน

บทบาทของพระสงฆ์ คือผู้ที่มีวิถีชีวิตอันเรียบง่าย รู้จักใช้สติลบล้างพละ ให้เกิดคุณงามความดีเป็นปกติภายใน รวมถึงแผ่ขยายความความดีที่เป็นแก่นธรรมชาติ อันปราศจากความรุนแรงขยายออกไปภายในสังคมสงฆ์ มีวิถีชีวิตอันประเสริฐ ไม่มีคู่ครอง หรือหมกมุ่นในกามคุณ เพื่อลดตัณหาและกิเลส อันเป็นต้นตอสำคัญของโลกจริต โทสจริต และโมหจริต พระสงฆ์ส่วนใหญ่จะมาจากลูกชาวบ้าน ซึ่งแตกต่างจากอดีตเนื่องจากผู้ที่ได้อิทธิพลที่จะบวชเป็นพระเป็นเถระนั้น ต้องเป็นผู้มีสถานภาพทางสังคมมาก่อน อย่างสมัยสุโขทัยเรื่องอำนาจ เป็นต้นมา บุคคลผู้มาบวชนั้นต้องเป็นผู้มีสถานภาพที่สูงของสังคมและเมื่อลาสิกขาออกไป ต้องไปเป็นนักปกครอง นักบริหารบ้านเมือง

ปัจจุบันผู้ที่บวชเป็นพระสงฆ์กลายเป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและด้อยโอกาสทางการศึกษาที่หันมาพึ่งพระพุทธศาสนาในการที่จะพัฒนาตัวเองและเลี้ยงชีพ ถ้าหากมองโดยพื้นพระพุทธศาสนาไม่ได้ปิดกั้นหรือเป็นของใคร เปิดโอกาสให้กับทุกคนได้เข้ามาศึกษาพระธรรมวินัย ได้เข้ามาพัฒนาในด้านจิตใจ แต่ถ้าหากมองเป็นปัญหาหรือมองมุมกลับกัน คนที่มีฐานะเป็นผู้ด้อยโอกาสทางสังคม ด้อยโอกาสทางเศรษฐกิจและด้อยโอกาสทางการศึกษาเมื่อเข้ามาบวชในพระพุทธศาสนามากขึ้น พระพุทธศาสนาจะอยู่อย่างไรใครจะเป็นผู้สืบทอดเพราะคนที่เข้ามาบวชด้อยคุณภาพจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่พึงประสงค์เหมือนในสภาพการณ์ปัจจุบัน

วิถีชีวิตของพระสงฆ์ที่แท้จริงนั้น ย่อมมีอิทธิพลไปถึงวิถีชีวิตของฆราวาส ซึ่งต้องการเอาอย่างพระ แม้จะเรียบง่ายไม่ได้ถึงขั้นของการเป็นพรหมจรรย์อย่างพระ ฆราวาสก็พึงใช้ทานมัย ศีลมัย และภาวนามัยเป็นแนวทางของการลดความเห็นแก่ตัว ลดละกิเลส โดยมองไปที่สังคมสงฆ์ในการเป็นแบบอย่างและแนวทาง ฆราวาสที่ต้องการแปรสภาพของตนในทางลดความเห็นแก่ตัวลงไปให้ยิ่งขึ้นนั้น อย่างน้อยในวันพระหรือวันสำคัญทางศาสนา ฆราวาสก็จะสมาทานอุโบสถศีลถึงขั้นพรหมจรรย์ แม้วันหนึ่งและคืนหนึ่งก็ยังมี เพื่อฝึกนิสัยปัจจัยไว้ในทางการปล่อยวางต่างๆ (ส.ศิวรักษ์, 2557)

การที่พระภิกษุสงฆ์จะมีบทบาทใดๆ ได้ในสังคมปัจจุบัน จำเป็นจะต้องถามว่าบุคคลที่ส่วนใหญ่ไปบวชนั้น แท้จริงแล้วเพราะต้องการหนีไปให้พ้นจากความยากจนข้นแค้น และที่มาศึกษาเล่าเรียนกันนั้น ก็เชื่อว่าเป็นคนใดแห่งการไต่เต้าไปเพื่อความก้าวหน้าในทางสังคม โดยมีผ้ากาสาวพัสตร์และสังคมสงฆ์เป็นตัวเอื้ออาทรที่สำคัญ คงมีน้อยคนที่ต้องการปลุกตนเองให้ตื่นขึ้นจากความโลภ โกรธ หลง เพราะยังบวชนานเข้าและมีศกถาบรรดาศักดิ์สูงส่งขึ้น ดูความโลภ โกรธ หลงจะมีมากยิ่งขึ้น ขึ้นเป็นเจ้าตามตัว และพระภิกษุสงฆ์ที่เห็นอานิสงส์ของชีวิตพรหมจรรย์ที่แท้จริงนั้น มีมาน้อยเพียงไร โดยเฉพาะในสังคมที่มีลัทธิบริโภคนิยมเป็นตัวกำหนด ให้คนในสังคม พวกเขายอมกับสื่อกระแสหลัก ซึ่งแพร่เข้าไปถึงวัดแทบทุกวัด ให้พระสงฆ์เกิดกิเลสตัณหา อย่างที่ว่าเมื่อใครยารสาวได้สาวเอา การแข่งขันกันในโลก ก็เป็นสิ่งที่แม้พระก็พากันพอใจ การสำรวมระวังหรือการเจริญสมาธิภาวนาเพื่อเข้าหาความตื่นจากราคจริต โลกจริต โทสจริต และโมหจริตนั้น แทบจะไม่มีในสำนักสงฆ์ทั่วไป ศีลสิกขาที่เป็นไปในทางรูปแบบ ยิ่งกว่าเพื่อความเป็นปกติ แม้

บกพร่องในศีลก็เป็นที่ยอมรับกันทั่วๆ ไปอย่างไม่มี ความละอาย แล้วปัญญาจะเกิดขึ้นได้อย่างไร โดย พระสงฆ์ต้องไม่ลืมว่าการศึกษาตามแบบของตะวันตกนั้นไม่ช่วยให้เกิดปัญญา อันเป็นแสงสว่างที่แท้จริง หากให้เกิดวิชาที่มีความรู้้อย่างเป็นเสี่ยงๆ และปราศจากจุดยืนในทางจริยธรรม ทั้งการเรียนตามอย่าง ฝรั่งเศสเพิ่มพูนกิเลส และความโลภ โกรธ หลง (พระมหาจักรพันธ์ จกกวโร, 2559)

หากพระสงฆ์ต้องการมีบทบาทในสังคม ต้องปลุกตัวเองให้ตื่นขึ้นก่อน จากการครอบงำของสังคม ซึ่งมีโครงสร้างอันรุนแรงและอยู่ดีธรรม ถ้าพระสงฆ์กลัวพอที่จะปฏิเสธการครอบงำทางโครงสร้างของสังคม ย่อมจะต้องกลับมาสำรวจดูตนเองและพื้นฐานที่มาของตน จนไม่มีความละอายในการที่เกิดมาเป็นคนจน และความจนของเราไม่ใช่วิบากกรรมจากอดีต หากเกิดจากการเอาวัดเอาเปรียบของสังคมศักดินาและ ระบอบทุนนิยมร่วมสมัย ถ้าพระภิกษุแต่ละรูปเกิดมโนธรรมสำนึกขึ้น ย่อมพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับความ ยากจน ซึ่งเป็นตัวตนของทุกซ์ที่สำคัญยิ่ง

จากการเป็นพระแม้จะยังไม่ต้องการอุทิศชีวิตทั้งหมดเพื่อพระศาสนา แต่ตราบที่ครองผ้ากาสาว พัสตร์ ต้องมีบทบาทในการไม่หลอกลวงตัวเองและผู้อื่น อย่างมีความรู้ตื่นตัว พร้อมอยู่เสมอ โดยที่หันไป เห็นทุกซ์ในสังคมมากเท่าใด แนวคิดที่จะไต่เต้าบันไดของสังคมอันจอมปลอมก็ย่อมจะเบาบางลง แล้วเกิด การอุทิศตนเพื่อสังคมขึ้น นี่จึงจะเป็นก้าวแรกแห่งการอุทิศตนเพื่อพระศาสนา ผู้ทรงเป็นแบบอย่างที่มาแห่ง การเอาชนะความทุกข์ยากทั้งปวง ถ้าพระภิกษุสงฆ์เริ่มมีบทบาทกับตนเองได้เช่นนี้ จึงควรมองต่อไปให้เห็น สภาพของสังคม ให้ชัดเจนเป็นประเด็นๆ และรู้จักโยงประเด็นต่างๆ เข้ามาให้เป็นองค์รวม แล้วก็จะรู้ได้ว่า ควรทำอะไรกับตนเองและสังคม โดยกล้าเดินออกนอกทางของกระแสหลัก

ถ้าพระฝึกตนให้มีความสงบอยู่ภายใน มีศีลจารวัตรอันงดงามอย่างเห็นได้ทางภายนอก ก็น่าจะเริ่ม มีบทบาทได้ด้วยการจัดวัดวาอารามให้เรียบง่ายและงดงาม ขจัดมลพิษออกไปจากวัด เช่น เปลี่ยนลานจอดรถ ให้เป็นลานวัดอันร่มรื่น อนุรักษ์สถาปัตยกรรมและศิลปกรรมให้สมกับคุณค่า ไม่เห่อเหิมไปกับความ สะดวกสบายทางด้านวัตถุภายในวัด แม้เมรุเผาศพก็ควรเป็นที่ตั้งแห่งการเจริญอุสภกรรมฐาน ไม่ใช่เป็นไป เพื่อพุทธพาณิชย์ โดยที่วัดควรลดความฟุ้งเฟ้อเห่อเหิมลง เช่น เลิกรับโทรทัศน์จากทั่วโลก ซึ่งเต็มไปด้วยการ กระตุ้นทางกามกิเลส และพระควรเอื้ออาทรถึงคนจนรอบๆ วัด และถ้าพระรูปใดมาจากชนบทที่ยากไร้ ควร เข้าหาคนยากคนจนในชนบทนั้นๆ ซึ่งส่วนใหญ่ถูกเอาเปรียบแรงงานอยู่ในเมืองกรุงนี้เอง ถ้าพระไม่ออกไป หาคนจนในสลัมและในบ้านเดิมของตน ก็หวังเพียงเข้าวัง หรือเข้าคฤหาสน์คนรวยเท่านั้นเอง ยิ่งการถือ พัดถือย่าม ก็ล้วนเป็นการโฆษณาชวนเชื่อให้บริษัทการค้าและแม่ทัพนายกองต่างๆ อย่างสำเหนียกกันแค่ ไหนเพียงใด (พระมหาจักรพันธ์ จกกวโร, 2559)

โดยสรุปหากกล่าวถึงพระสงฆ์จะมีบทบาททางสังคมสำคัญหลายเรื่องอาทิ การพัฒนาสังคมหรือ ชนบทนั้น ปลุกมโนธรรมสำนึกให้ผู้คนภูมิใจในภูมิปัญญาของชาวบ้าน ให้เชื่อมั่นในคุณธรรมของบรรพชนใน ท้องถิ่นต่างๆ ให้หาทางยืนหยัดอยู่ได้ด้วยการพึ่งตนเอง และพึ่งบารมีธรรม อย่างไม่ถูกกลืนไปกับวัฒนธรรม บริโภคและทุนนิยมในระบบโลกาภิวัตน์ ไม่ใช่ไปช่วยชาวบ้านในทางวัตถุ หรือไปยุยงให้บุคคลอื่นทำตาม กระแสทุนนิยม หรือชนชั้นกลาง หากแต่ควรช่วยกัน เนื่องจากพระกับวัดเคยเป็นแกนกลางในการเป็น

แบบอย่างทางวิถีปฏิบัติของชาวไทยพุทธ ซึ่งมีประเพณีและพิธีกรรมอย่างเหมาะสมกับสังคมชนบทอันเรียบง่าย โดยที่คนไทยมีความเชื่อในผลแห่งกรรม สภาพปัจจุบันที่สังคมซับซ้อนยิ่งขึ้น โดยเฉพาะสังคมเมืองที่เป็นไปในทางอุตสาหกรรม ให้ความสำคัญกับวัตถุ สิ่งของเพื่ออำนวยความสะดวกในชีวิต การอบรมสั่งสอนตามคำสอนของศาสนาพุทธตามรูปแบบเดิม แทบจะไม่ได้ผลเช่นการไปทำบุญต่างๆ แทนที่จะทำแต่กรรมดีก็มีการทำกรรมไม่ดีควบคู่กันไปอย่างเช่น การทอดกฐินของชุมชนแต่ละครั้งมักจะมีอบายมุขเข้ามาเกี่ยวข้องและการทำกิจกรรมต่างๆ ใช้เงินทองอย่างฟุ่มเฟือย

ในบทบาททางการศึกษา หากมองบทบาทของพระสงฆ์ โดยมองจากพื้นฐานอันเป็นแก่นแท้ของคำสอนแล้ว ผู้เข้าสู่สังคมสงฆ์ หมายถึงเข้าสู่วิถีแห่งการศึกษาและแท้จริงแล้ววิถีชีวิตของชาวพุทธ ก็คือวิถีชีวิตของผู้ต้องศึกษาทั้งสิ้น เพราะตราบใดที่ยังไม่บรรลุผลสำเร็จเป็นพระอรหันต์ นั้นหมายถึงยังต้องเป็นผู้ที่ต้องศึกษา ยึดเป็นหลักสูตรที่ต้องศึกษาที่เรียกว่าไตรสิกขา ตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันพระสงฆ์ได้ทำหน้าที่ให้ความอนุเคราะห์ในทางการศึกษา ทั้งส่วนที่จัดการศึกษาเองโดยตรง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนที่ทางรัฐบาลไม่สามารถจัดการศึกษาบริการได้ทั่วถึง ได้แก่ กลุ่มประชาชนที่ด้อยโอกาสทางสังคม ด้อยโอกาสทางด้านเศรษฐกิจ เป็นเหตุให้ด้อยโอกาสทางการศึกษา ก็ได้อาศัยพระสงฆ์ให้การศึกษาอบรมบ่มนิสัยให้ดำเนินชีวิตไปในทางที่ถูกที่ควร

2.11 มาตรการการพนันในต่างประเทศ

ในงานวิจัยที่ดำเนินการเกี่ยวข้องกับการพนัน พบว่าหลายงานมีการกล่าวถึงประเทศแอฟริกาใต้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะความน่าสนใจในวิวัฒนาการของการแก้ปัญหาการพนัน โดยเฉพาะด้านกฎหมาย ซึ่งมีประเด็นที่เกี่ยวข้องน่าสนใจ พอเป็นแนวทางสำหรับการเรียนรู้ในประเทศที่กำลังมีนโยบายแก้ปัญหาและการจัดระเบียบทางด้านการพนันของหลายๆ ประเทศแม้ในกรณีของประเทศไทยเอง ในที่นี้ประเด็นด้านกฎหมายที่น่าสนใจที่ได้หยิบยกมานำเสนอประกอบดังนี้ (South African Gambling Review Commission, 2010)

กฎหมายพนันในแอฟริกาใต้ได้จำแนกออกเป็น 3 รูปแบบ (1) รูปแบบที่คำนึงถึงรายได้ มีเป้าหมายหลักในการสร้างรายได้กับรัฐบาลให้มากที่สุด และเพื่อ บรรลุเป้าหมายดังกล่าว รูปแบบนี้จะเลือกมาตรการควบคุมเพียงแค่การจำกัดการโฆษณาเท่านั้น โดยจะ อนุญาตให้มีการพนันได้หลากหลายรูปแบบ (2) รูปแบบที่คำนึงถึงผู้บริโภค เป็นรูปแบบที่มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อคุ้มครองความคุ้มค่าของ ผู้บริโภคและมุ่งเน้นให้การโฆษณานั้นให้ข้อมูลอย่างถูกต้องครบถ้วนโดยไม่มีการหลอกลวง รูปแบบนี้ ไม่มีข้อจำกัดในเรื่องความหลากหลายของรูปแบบการพนัน และเป้าหมายหลักคือการควบคุมให้เกิด ความคุ้มค่าแก่ผู้บริโภคมากที่สุด (3) รูปแบบจำกัดค่าใช้จ่ายหรือพฤติกรรมการใช้เงินของผู้เล่นพนัน เป็นรูปแบบที่เลือกใช้มาตรการในการควบคุมพฤติกรรมค่าใช้จ่ายเงินของผู้ประกอบกิจการและผู้บริโภค รูปแบบนี้จะทำการควบคุมกลไกตลาดของธุรกิจพนันให้เป็นไปตามนโยบายของรัฐ ที่กำหนดไว้ โดย ตอบสนองต่อความ

ต้องการที่มีจริงและจำกัดไม่ให้มีการบริโภคหรือเล่นพนันมากเกินไป มาตรการที่จำเป็น คือ การจำกัดการโฆษณาและบังคับให้ต้องจัดให้มีการให้ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง รวมถึงคำเตือนเกี่ยวกับ อันตรายของการพนัน การดำเนินการนี้จะจำกัดไม่ให้มีรูปแบบหรือวิธีเล่นพนันที่หลากหลาย รวมทั้ง จำกัดจำนวนเงินรางวัลที่ได้จากการเล่นพนันเพื่อลดความต้องการของผู้ที่จะเล่นพนันด้วย (National Gambling Regulations, 2010)

อีกทั้งแอฟริกา ยังมีการจัดแบ่งประเภทของผู้พนันออกเป็น 3 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 ผู้เล่นพนันเพื่อสันทนาการหรือสังสรรค์ คือ ผู้ที่เล่นพนันตาม โอกาสต่าง ๆ เพื่อการพบปะสังสรรค์ทางสังคมกับเพื่อนฝูงหรือคนรู้จัก ผู้เล่นพนันประเภทนี้ ได้แก่ ผู้เล่น พนันส่วนใหญ่ที่มักจะเล่นพนันโดยการซื้อล็อตเตอรี่ หรือเล่นพนัน ณ สถานพนันที่ได้จัดไว้ คนกลุ่มนี้ มักรู้จักยับยั้งชั่งใจและยอมรับการเสียพนันที่จะเกิดขึ้นได้

ส่วนกลุ่มที่ 2 ผู้เล่นพนันที่มีปัญหาในความหมายทั่วไป ได้แก่ ผู้เล่นพนันที่ได้ใช้เวลา เงินทองและขายทรัพย์สินส่วนใหญ่ไปกับการเล่นพนัน พฤติกรรมของนักพนันกลุ่มนี้ สร้างปัญหาอย่างมากให้กับทั้งตัวนักพนันเองและผู้อื่น อีกทั้งมักจะมีความเชื่อมโยงไปสู่อบายมุขอื่น หรือการกระทำความผิดทางกฎหมายลักษณะอื่น ๆ เป็นพฤติกรรมที่ถือได้ว่ามีการติดพนันในลักษณะเดียวกันกับการติดยาเสพติดคือ หากไม่ได้เล่นแล้วจะกระวนกระวายใจ นักพนันจะใช้เวลาและเงินในการเล่นจำนวนมาก แต่ยังมีความรู้สึกติดอยู่ด้วย ผู้ป่วยในกลุ่มนี้สามารถให้การ บำบัดรักษาได้ โดยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับผลเสียของการเล่นพนัน หรือให้ข้อมูล ความรู้ที่ถูกต้องในเรื่อง การเสี่ยงโชค สำหรับกลุ่มที่ 3 ผู้เล่นพนันที่มีปัญหาในความหมายอย่างเจาะจง คือเป็นกลุ่มนักพนันที่เข้าข่ายเป็นโรคติดพนัน คือถือเป็นผู้ป่วยประเภทหนึ่ง มีลักษณะความผิดปกติที่ไม่สามารถควบคุมตนเองได้ ชอบเล่นพนันด้วยเงินจำนวนมาก หรือมีความถึในการเล่นสูง การบำบัดรักษานักพนันกลุ่มนี้ค่อนข้างทำได้ยาก หรืออาจไม่สามารถรักษาให้หายขาดได้ในบางราย

อย่างประเทศที่อยู่แถบเอเชียใกล้กับประเทศไทยเรา อย่างมาเลเซียเป็นประเทศที่อนุญาตให้มีการประกอบกิจการพนันถูกกฎหมายหลายประเภทคือ การแข่งม้า ล็อตเตอรี่ และบ่อนกาสิโนขนาดใหญ่ แต่ด้วยเหตุที่มาเลเซียเป็นประเทศที่ประชากรของประเทศส่วนใหญ่นับถือศาสนาอิสลาม ซึ่งตามหลักของศาสนาอิสลาม ผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามไม่สามารถเล่นการพนันได้ในทุกประเภทได้ เพราะเป็นข้อห้ามสำคัญตามหลักศาสนาอิสลามอีกทั้งผู้ที่นับถือศาสนาอิสลามก็เป็นผู้ที่เคร่งครัดในจารีตประเพณี และปฏิบัติตามหลักศาสนา ประกอบกับรัฐบาลมาเลเซียได้ขอความร่วมมือกับสถานประกอบการธุรกิจการพนันให้กำหนดมาตรการห้ามชาวมาเลเซียที่นับถือศาสนาอิสลามเล่นพนันชนิดต่าง ๆ รวมถึง การพนันในกาสิโน ล็อตเตอรี่ให้สอดคล้องกับนโยบายของรัฐ ทำให้ผู้เล่นพนันลดลงเพราะเหลือแต่ผู้เล่นพนันที่มีได้นับถือศาสนาอิสลาม รวมถึงนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ตั้งใจเดินทางไปเล่นพนันในกาสิโนเท่านั้น ทั้งนี้รัฐบาลมาเลเซียยินยอมให้มีการตั้งธุรกิจการพนันที่ถูกกฎหมายในประเทศ เพื่อจัดเก็บรายได้จากภาษีธุรกิจการพนันและธุรกิจอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องเช่นการเดินทางไปท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวและเลยไปถึงการเข้าเล่นการพนันในบ่อน การเดินทางไปติดต่อธุรกิจของนักธุรกิจแล้วแวะเข้าบ่อนในยามว่าง ประเด็นที่เห็นจากประเทศมาเลเซีย ถึงแม้จะมีธุรกิจการพนันที่ถูกต้องตามกฎหมาย แต่อิทธิพล ความเชื่อทางศาสนาและศีลธรรมอันดีของผู้นับถือศาสนาอิสลามซึ่งเป็นประชาชนส่วนใหญ่ในประเทศจึงไม่ได้ก่อให้เกิดปัญหากับรัฐบาล ปัจจัยสำคัญ

ที่มีต่อนโยบายการพนันของรัฐบาลมาเลเซียจึงน่าจะมีประโยชน์ต่อมาเลเซียในด้านรายได้ที่มาจากคนในชาติอื่นๆ ที่เดินทางไปเล่นการพนัน แต่ประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศไม่ได้ก่อปัญหาจากการพนันจนยากที่จะจัดการ (Williams and Stevens, 2011) จากข้อมูลของประเทศมาเลเซียมีประเด็นที่น่าสนใจเป็นเรื่องของศาสนาที่ป้องกันประชาชนของประเทศส่วนใหญ่ไม่ให้เข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการพนัน กรณีของประเทศไทยมีศาสนาพุทธเป็นศาสนาประจำชาติ ก็มีหลักธรรมคำสอนของศาสนา มีศีลข้อห้ามต่างๆ ก็ไม่สามารถทำให้นักพนันของไทยลดน้อยลงมีแต่นับวันเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งเป็นประเด็นที่แตกต่างจากประเทศมาเลเซียซึ่งเป็นประเทศเพื่อนบ้านของไทย

การพนันในต่างประเทศ ปัจจัยหลักที่เป็นสาเหตุของการทำให้ธุรกิจการพนันเป็นธุรกิจที่ชอบด้วยกฎหมายนั้น เนื่องจาก แนวคิดที่ว่า การควบคุมการพนันที่มิชอบด้วยกฎหมายนั้น เป็นสิ่งที่กระทำได้ยากกว่าการควบคุมดูแล ธุรกิจการพนันที่ชอบด้วยกฎหมาย นอกจากนี้ การทำให้การพนันเป็นสิ่งที่ชอบด้วยกฎหมาย ยังช่วยให้มี รายได้เพิ่มจากการเก็บภาษี และทำให้มีการจ้างงานเพิ่มขึ้นอีกด้วย

โดยสรุปการพนันมีหลายระดับตั้งแต่ระดับที่เป็นกิจกรรมยามว่าง ระดับที่ก่อให้เกิดปัญหาในครอบครัว ชุมชนและสังคม อันเป็นผลทางอ้อมจากพฤติกรรมการเล่นพนันนั้นที่มีหลายลักษณะ ผลเสียที่เป็นไปได้จากการพนันอย่างน้อยที่สุดก็เป็น “ปัญหาสังคม” ดังที่ปรากฏการนำเสนอข่าวตามสื่อต่างๆ ว่า ปัญหาเริ่มต้นจากการพนันเป็นตัวการทำลายความสงบสุขภายในครอบครัว บั่นทอนสมรรถภาพในการประกอบสัมมาอาชีพ เป็นต้นเหตุของการเกิดอาชญากรรม พื้นฐานมุมมองของคนในสังคมที่ไทยมีต่อการพนัน ว่าการพนันเป็นสิ่งที่ขัดต่อศีลธรรม ขนบธรรมเนียมประเพณีอันดีตามหลักศาสนาพุทธที่คนส่วนใหญ่ของชาตินับถือซึ่งคนในสังคมไทยส่วนใหญ่ ยังมีความคิดต่อต้านในเรื่องการพนัน โดยเฉพาะประเด็นการเปิดบ่อนเสรีซึ่งเป็นข้อถกเถียงกันมาหลายปีแล้ว

ทั้งนี้ เหตุผลหลักๆ ของการต่อต้านที่สำคัญคือการพนันเป็นสิ่งมอมเมาประชาชนทำให้คนจนยิ่งจนลง โอกาสของผู้ที่เล่นการพนันหรือความเป็นไปได้ของผู้เล่นการพนันที่จะร่ำรวยจากการเล่นพนันมีโอกาสเป็นไปได้้น้อยมาก ตรงกันข้ามผู้ที่เล่นพนันจะเป็นฝ่ายเสียมากกว่า การพนันจึงขึ้นอยู่กับ จังหวะและโอกาสของความน่าจะเป็นซึ่งเป็นไปได้้น้อยมาก สังคมไทยจึงเห็นว่าคนที่จนอยู่แล้วเมื่อเข้าไปเล่น การพนันยิ่งทำให้จนลง เพราะโอกาสที่คนจะได้เงินจากการพนันมีน้อย เมื่อคนเสียก็ต้องติดตามเล่นเพื่อให้ได้สิ่งที่ตนเสียไปคืนมา เมื่อเกิดการเสียมากขึ้นก็จะเกิดปัญหาต่าง ๆ ตามมาอีก เช่น การหยิบบีมและการลักขโมย ทั้งการ พนันเป็นสิ่งที่มีลักษณะจูงใจ เมื่อเล่นครั้งแรกเป็นฝ่ายได้ ก็จะต้องหาทางเล่นในครั้งต่อ ๆ ไป เพื่อให้ได้จำนวนมากขึ้น แต่โอกาสที่จะเสียนั้นมีมาก คนไทยจะเล่นการพนันมากขึ้น ผลกระทบที่ตามมาคือ คนเล่นการพนันจะ ไม่สนใจการประกอบอาชีพ เพราะมัวแต่เล่นพนัน ปัญหาสังคมอื่น ๆ จะตามมา ครอบครัวจะ แตกแยก ศีลธรรมของสังคมเสื่อมลง คนรวยจะรวยขึ้น คนจนจะจนลง คนจะมีหนี้สินจากการ กู้ยืมไปเล่นการพนันมากขึ้น แต่ผลเสียต่อสังคมจะสูงกว่ารายรับของรัฐบาล

อย่างไรก็ตาม งานวิจัยของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ที่ดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง พยายามตีแผ่ เพื่อให้รู้เท่าทันรูปแบบการพนัน และนำเสนอรูปแบบการพนันที่หลากหลายใน

สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งจะเกิดประโยชน์กับสังคมในวงกว้างและทำให้สังคมได้รับทราบและหาแนวทางป้องกัน แต่ในบริบทของสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลาอย่างเป็นพลวัตนั้น ย่อมส่งผลให้พฤติกรรมของคนทุกเพศ ทุกวัยหรือการพนันที่แฝงอยู่ในรูปแบบต่างๆ ปรับเปลี่ยนอยู่ตลอดเวลาเช่นกัน ดังนั้น การศึกษาและวิจัยเป็นระยะๆ เพื่อให้ได้ผลการวิจัยที่สามารถนำไปแก้ปัญหาได้ทันทั่วทั้งที่จะช่วยบรรเทาปัญหาและการมีมาตรการต่างๆ ได้ ในกรณีของงานวิจัยเรื่องนี้ ได้เน้นการวิจัยเชิงสำรวจในเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์การพนันของผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ซึ่งงานวิจัยที่ดำเนินการในผู้สูงอายุยังไม่เคยปรากฏมีมาก่อน ซึ่งงานวิจัยเรื่องนี้จะป็นงานวิจัยบุกเบิกเบื้องต้นในการนำเสนอข้อมูลพื้นฐานในสถานการณ์การพนันของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นคนอีกกลุ่มหนึ่งของสังคมไทย ที่ยังมีศักยภาพและความสามารถในการกิจกรรมต่างๆ

บทที่ 3

ระเบียบวิธีวิจัย

3.1 รูปแบบการศึกษา

เป็นการวิจัยเชิงปริมาณโดยการสำรวจความคิดเห็นและพฤติกรรมภายนอกของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ เพื่อให้ได้ข้อมูลทางสถิติที่สามารถนำไปต่อยอดการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อการหาคำตอบอย่างลึกซึ้งในระยะถัดไป โดยเก็บรวบรวมข้อมูล จากแหล่งข้อมูล 2 แหล่ง คือแหล่งข้อมูลปฐมภูมิและแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ

3.2 พื้นที่ ประชากร ขนาดตัวอย่างและการเลือกตัวอย่าง

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษา คือ จังหวัดอุบลราชธานี ได้แก่อำเภอเมืองอุบลราชธานี ตระการพืชผล พิบูลมังสาหาร และจังหวัดนครราชสีมา ได้แก่อำเภอเมืองนครราชสีมา โนนสูง และด่านขุนทด เนื่องจากจังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมาเป็นจังหวัดใหญ่สภาพสังคมที่เป็นชนบทและสังคมเมืองมีความชัดเจนในวิถีชีวิตของประชากรและเป็นจังหวัดที่อยู่ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่ถูกล่ามึงถึงเรื่องการพนันมากที่สุด โดยมีพื้นที่ตัวอย่างของจังหวัดนครราชสีมาดังภาพที่ 3.1 และพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานี ดังภาพที่

3.2

ภาพที่ 3.2 แผนที่แสดงอำเภอที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของจังหวัดอุบลราชธานี

ที่มา: สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี (www.ubonratchathani.go.th)

ประชากรคือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมา จำนวน 696,621 ราย (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2557)

กลุ่มตัวอย่างคือ ผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปอาศัยอยู่ใน อำเภอเมืองอุบลราชธานี ทรายการพืชผล พิบูลมังสาหาร เมืองนครราชสีมา โนนสูง และด่านขุนทด ในพื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และพื้นที่กึ่งเมืองกึ่งชนบท โดยมีเหตุผลของการเลือกพื้นที่ 2 จังหวัดนี้คือเป็นจังหวัดใหญ่ มีการพัฒนาทางด้านการเศรษฐกิจ มีประชากรอาศัยอยู่หนาแน่น ขนาดประชากรมากเป็นอันดับ 1 และ 2 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ อีกทั้งมีจำนวนผู้สูงอายุมากกว่าทุกจังหวัด สภาพการเปลี่ยนแปลงทางด้านความเจริญของวัตถุรวดเร็วซึ่งกระทบต่อวิถีชีวิตของประชากร นอกจากนี้ทั้ง 2 จังหวัดมีพระเกจิอาจารย์ชื่อดังจำนวนมากที่มีอิทธิพลทางความเชื่อของคนในพื้นที่ และมีความแตกต่างกันในส่วนของสภาพพื้นที่ที่ติดกับประเทศเพื่อนบ้านและไม่ติดกับประเทศเพื่อนบ้าน

กำหนดขนาดตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 300 ราย เนื่องจากงานวิจัยเรื่องนี้เน้นสำรวจเชิงปริมาณเบื้องต้นเพื่อดูสถานการณ์ทั่วไป การกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่มากกว่า 100 ตัวอย่างจึงเป็นจำนวนที่สามารถวิเคราะห์ผลในเชิงปริมาณได้ เมื่อกำหนดกลุ่มตัวอย่างแล้ว จึงคำนวณหาสัดส่วนกลุ่มตัวอย่างจากสูตร ดังตารางที่ 2 แล้วจึงสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

$$\text{จำนวนตัวอย่างแต่ละจังหวัด} = \frac{\text{จำนวนตัวอย่างทั้งหมด} \times \text{จำนวนประชากรแต่ละจังหวัด}}{\text{จำนวนประชากรทั้งหมด}}$$

ทั้งนี้ งานวิจัยนี้ ในการสำรวจกลุ่มตัวอย่าง 300 คน ผู้วิจัยไม่ได้กำหนดสัดส่วนระหว่างผู้เล่นพนันกับผู้ไม่เล่นพนันว่าผู้เล่นพนันจะต้องมีจำนวนเท่าใด และผู้ไม่เล่นพนันจะต้องมีจำนวนเท่าใดไว้เป็นการล่วงหน้า เนื่องจากมีเหตุผลสำคัญคือต้องการดูปรากฏการณ์จากการสำรวจว่าใน 300 คนที่สำรวจนี้มีผู้เล่นพนันเป็นจำนวนเท่าใด และไม่เล่นพนันเป็นจำนวนเท่าใด

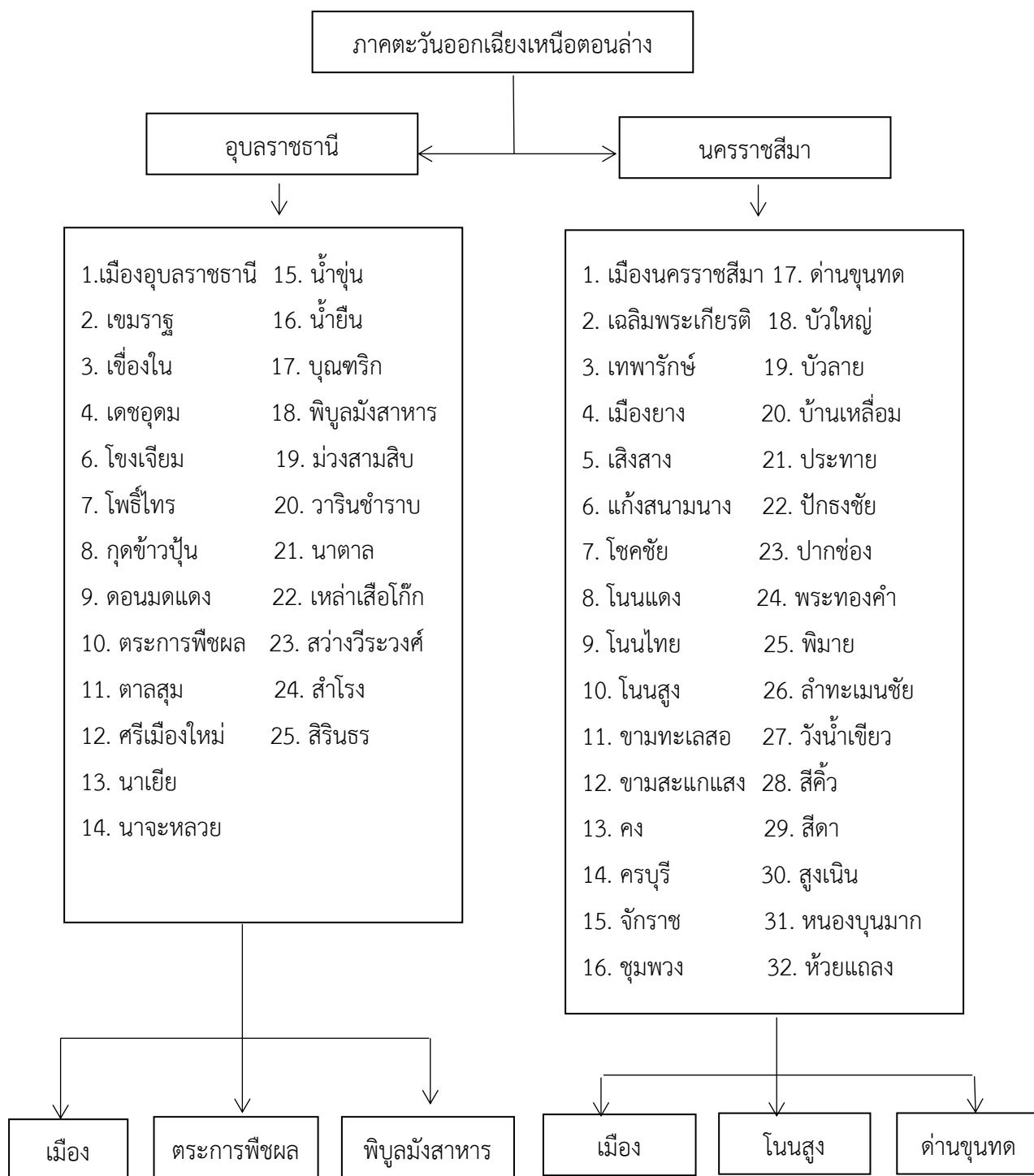
ตารางที่ 3.1 ขนาดกลุ่มตัวอย่างที่เลือกแบบเจาะจงตามสัดส่วนของแต่ละจังหวัดตัวแทนของภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง

จังหวัด	จำนวนประชากร ผู้สูงอายุ (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง แยกตามอำเภอ (คน)
อุบลราชธานี	273,687	เมืองอุบลราชธานี	45
		ตระการพืชผล	40
		พิบูลมังสาหาร	33
		รวม	118
นครราชสีมา	423,934	เมืองนครราชสีมา	90
		โนนสูง	50
		ด่านขุนทด	42
		รวม	182
รวมทั้งสิ้น	696,621		300

การสุ่มกลุ่มตัวอย่างโดยใช้หลักความน่าจะเป็น โดยใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เนื่องจากนิยมใช้กับกลุ่มตัวอย่างประชากรขนาดใหญ่และขอบเขตงานกว้าง เป็นการสุ่มตัวอย่างที่ทำเป็นขั้นๆ หลายขั้นด้วยกัน การสุ่มแต่ละขั้นจะใช้แบบใดก็ได้ โดยการเก็บข้อมูลจากหน่วยตัวอย่างขั้นสุดท้ายที่สุ่มได้ (นราศรี ไวนิชกุล, (2547) และ (สุภาวดี ขุนทองจันทร์, 2559)

ในการสำรวจสถานการณ์การพนัน ผู้วิจัยจึงเลือกใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เป็นการสุ่มตัวอย่างที่ทำเป็นขั้น 4 ขั้นด้วยกัน กำหนดให้ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นหน่วยตัวอย่างขั้นที่ 1 แล้วทำการสุ่มตัวอย่างขั้นที่ 2 เป็นภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง และทำการสุ่มตัวอย่างขั้นที่ 3 เป็น

จังหวัด อุบลราชธานี และนครราชสีมา และทำการสุ่มตัวอย่างขั้นที่ 4 เป็นอำเภอเมืองอุบลราชธานี ตระการพืชผล พิบูลมังสาหาร เมืองนครราชสีมา โนนสูงและด่านขุนทด ดังภาพที่ 3.3 จากนั้นเก็บข้อมูลจากผู้สูงอายุจนครบจำนวนตามที่ได้กำหนดไว้

ภาพที่ 3.3 การสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

3.3 เครื่องมือ แบบเก็บข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถาม ซึ่งสร้างตามขอบเขตและกรอบแนวคิดของการวิจัย แบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่ครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพของสูงอายุ รายได้ต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ในการดำรงชีพในรอบปี 2559 ประเภทของการพนันที่เล่นและสถิติที่เกี่ยวข้องกับการพนันรวมทั้งสถานที่เล่นพนัน ตอนที่ 2 มุมมองความคิดเห็นที่มีต่อการพนันในประเด็นต่างๆ 14 ประเด็น ตอนที่ 3 มุมเหตุจูงใจในการเล่นพนันของผู้สูงอายุ เหตุผลของการเล่นและไม่เล่นพนัน ฐานะทางการเงินหลังเล่นพนัน เหตุการณ์เลวร้ายที่สุดในช่วงชีวิตการเล่นพนัน ผลของการเล่นพนัน ฐานะทางการเงินหลังเล่นพนัน และตอนที่ 4 มาตรการที่จะทำให้ผู้สูงอายุหยุดเล่นพนัน ข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลจากแหล่งข้อมูลที่สำคัญ 2 แหล่งคือแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ และแหล่งข้อมูลทุติยภูมิ มีรายละเอียดดังนี้

12.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลปฐมภูมิ ผู้วิจัยลงพื้นที่เก็บรวบรวมจากกลุ่มตัวอย่างเชิงปริมาณโดยการสำรวจความคิดเห็นของผู้ที่เล่นการพนันและผู้ที่ไม่เล่นการพนัน ในระดับการปฏิบัติในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งประเภทการพนันที่เล่น ความถี่ จำนวนเงิน เหตุผลของการไม่เล่นพนันและเหตุผลของการเล่นพนันตามมูลเหตุจูงใจต่างๆ ด้วยแบบสอบถาม จำนวน 300 ชุด

12.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ เป็นข้อมูลที่ได้จากการเก็บรวบรวมจากเอกสารทางวิชาการ เอกสารเผยแพร่ สถิติที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาของหน่วยงานต่างๆ และรายงานการวิจัยของนักวิจัยท่านอื่นที่เกี่ยวข้องกับสถานการณ์การพนัน ปัญหาผลกระทบที่เกิดกับสังคม ประเทศชาติ

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างใช้สถิติพื้นฐานนำเสนอในรูปแบบตารางด้วยค่าความถี่และร้อยละ

การวิเคราะห์ค่าความถี่แบบแจกแจง 2 ทาง (crosstabs) และการวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว ที่มาตรวัดแบบนามบัญญัติ จากแบบสอบถามซึ่งเป็นแบบเลือกตอบ เพื่อต้องการทราบว่าตัวแปรนามมาตราตัวหนึ่งถูกอธิบายจากตัวแปรนามมาตราอีกตัวหนึ่งหรือไม่ (เป็นความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล) ซึ่งปกติใช้ chi-square แต่ chi-square มีเงื่อนไขแต่ละช่องจำนวนต้องไม่น้อยกว่า 5 ดังนั้นงานวิจัยนี้จึงต้องใช้ค่าสถิติสัมประสิทธิ์ Phi (Φ) ซึ่งจะระบุขนาดความสัมพันธ์ว่ามีมากน้อยเพียงใด

โดยมีค่า Cramer's V ที่เป็นค่าวัดความเข้มของความสัมพันธ์ทางสถิติ ซึ่งมีเกณฑ์การวัดความสัมพันธ์ดังนี้ (Sheskin, 1997)

- ค่า $V = 0$ หมายความว่า ตัวแปร 2 ตัว ไม่มีความสัมพันธ์กัน
- ค่า $V = 0.01-0.25$ หมายความว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันน้อย
- ค่า $V = 0.26-0.55$ หมายความว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์ระดับปานกลาง
- ค่า $V = 0.56-0.75$ หมายความว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันสูง
- ค่า $V = 0.76-0.99$ หมายความว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันสูงมาก
- ค่า $V = 1$ หมายความว่า ตัวแปร 2 ตัว มีความสัมพันธ์กันอย่างสมบูรณ์แบบ

ทั้งนี้ตัวแปรที่ใช้วัดความสัมพันธ์ประกอบด้วย เขตที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการติดพันัน และระดับอายุ กับตัวแปรมุมมองการพนัน 14 ประเด็นประกอบด้วย (1) การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ (2) การพนันทำให้เกิดรายได้ (3) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น (4) การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้ (5) การพนันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย (6) การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบ้านปลายชีวิต (7) การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ (8) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ (9) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น (10) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น (11) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ (12) การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ (13) ประเทศไทยควรมีบ่อนคาสิโนให้ผู้สูงอายุ และ (14) การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย

โดยมีสมมติฐานการวิจัย ผู้สูงอายุที่มีเขตที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการติดพันัน และระดับอายุมีความสัมพันธ์กับมุมมองการพนัน 14 ประเด็น

H_0 ตัวแปร เขตที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการติดพันัน และระดับอายุมีความสัมพันธ์กันกับมุมมองการพนัน

H_1 ตัวแปรเขตที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการติดพันัน และระดับอายุไม่มีความสัมพันธ์กันกับมุมมองการพนัน

การวิเคราะห์ค่าความถี่แบบแจกแจง 2 ทาง (crosstabs) ของกลุ่มผู้สูงอายุ 4 กลุ่มคือกลุ่มไม่ค่อยแก่มียายุ 60-69 ปี กลุ่มแกปานกลาง มียายุ 70-79 ปี กลุ่มช่วงแก่ มียายุ 80-89 ปี และกลุ่มช่วงแก่จริงๆ มียายุ 90 ปี ขึ้นไป กับแบบประเมินการคัดกรองการติดพันัน 20 ประเด็น ประกอบด้วย (1) เล่นพนันจนทำให้ลูกหลานเป็นกังวลไม่มีความสุข (2) เล่นพนันจนชีวิตคู่นี้ในบ้านปลายเกิดการหย่าร้าง (3) เคยเสื่อมเสียชื่อเสียงจากการเล่นพนัน (4) เล่นพนันจนถูกจับปรับ (5) ขายทรัพย์สินที่มีค่าเพื่อนำเงินมาเป็นทุนเล่นพนัน (6) ใช้เวลานานมากกว่า 2 ชั่วโมงสำหรับเล่นพนันแต่ละครั้ง (7) เล่นพนันจนทำให้สมรรถภาพทางกายอ่อนแอเช่น เจ็บป่วยนอนไม่หลับ (8) หลังชนะพนันยิ่งอยากเล่นเพิ่มมากขึ้นเพราะรู้สึกว่ารันทะ (9) หลังเสีย

พนัน รู้สึกว่าจะต้องรีบเล่นเพื่อแก้มือและเอาเงินที่เสียไปคืน (10) เคยยืมเงินผู้อื่นเพื่อนำมาลงทุนในการเล่นพนัน (11) เคยทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อนำเงินเป็นทุนในการเล่นพนัน (12) คิดจะทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อนำเงินไปเป็นทุนในการเล่นพนัน (13) เล่นพนันแล้วกลายเป็นคนโกหก (14) เคยคิดจะทำร้ายตัวเองหรือฆ่าตัวตายที่มีผลจากการเล่นพนัน (15) เคยรู้สึกผิดและละอายใจหลังเล่นการพนัน (16) บ่อยครั้งที่ท่านเล่นพนันจนไม่มีเงินเหลือติดตัว (17) นำเงินจากการพนันไปใช้จ่ายใช้สอยอย่างอื่น (18) ไปเล่นการพนันเพื่อหนีความกังวลหรือปัญหาอื่นๆ (19) เคยมีความรู้สึกอยากทดลองเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยการไปเล่นพนัน และ (20) ผู้สูงอายุเคยเล่นการพนันเพื่อให้ได้เงินมาใช้หนี้พนันหรือแก้ปัญหาทางการเงิน

3.6 ขั้นตอนการดำเนินงาน/แผนการดำเนินงาน

ตารางที่ 3.2 แผนการดำเนินงาน

กิจกรรม	พ.ศ. 2560					
	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.
1 พัฒนาและปรับปรุงเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล						
2 ทดลองใช้เครื่องมือ						
3 เก็บข้อมูล						
4 วิเคราะห์ข้อมูล						
5 ส่งรายงานงานวิจัยฉบับฉบับสมบูรณ์และแก้ไข						
6 รายงานฉบับสมบูรณ์						

ตารางที่ 3.3 กิจกรรมและขั้นตอนการดำเนินงาน

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา	ตัวชี้วัดหรือผลลัพธ์จากกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
1 เพื่อศึกษาสถานการณ์การพนัน สถิติที่เกี่ยวข้องกับการพนันในผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานี	1 ลงพื้นที่สำรวจข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับสถานการณ์การพนันในกลุ่มผู้สูงอายุ	2 เดือน	1 ได้สถิติที่เกี่ยวข้องและความถี่ด้านประเภทของการพนันที่ผู้สูงอายุเล่น จำนวนเงินที่ใช้เล่น	1 หัวหน้าโครงการวิจัย ผศ.ดร.สุภาวดี ขุนทองจันทร์ 2 ผู้ช่วยวิจัย

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา	ตัวชี้วัดหรือผลลัพธ์ จากกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
และนครราชสีมา เพื่อ เป็นฐานการศึกษาต่อ ยอดเชิงคุณภาพ	2 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถามจาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน 3 วิเคราะห์ข้อมูล เพื่อ ดูความแตกต่างของ การเล่นพนันใน ผู้สูงอายุ 4 สรุปผลข้อมูล		ในแต่ละประเภท จำนวนเงินที่เสียไป กับการเล่นพนันและ สถานที่ที่ผู้สูงอายุ นิยมไปเล่นการพนัน 2. มองเห็นภาพรวม ของสถานการณ์การ เล่นพนันในผู้สูงอายุ ที่เป็นตัวแทนของ ภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ ตอนล่าง	นายอดิศักดิ์ บัวเงิน
2 เพื่อศึกษามูลเหตุ ใจการเล่นพนันของ ผู้สูงอายุ และมูลเหตุ จูงใจของผู้สูงอายุที่ไม่ เล่นพนันในจังหวัด อุบลราชธานีและ นครราชสีมา เพื่อเป็น ฐานการศึกษาต่อยอด เชิงคุณภาพ	1 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถามจาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน 2 วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็น มูลเหตุจูงใจและ ผลกระทบจากการเล่น พนัน 3 วิเคราะห์ปัจจัยที่เป็น มูลเหตุจูงใจของผู้ที่ไม่ เล่นการพนัน 4 สรุปผลข้อมูลมูลเหตุ จูงใจและผลกระทบ จากการเล่นพนัน 5 นำเสนอข้อมูลในเชิง บูรณาการสถานการณ์ การพนันในผู้สูงอายุ มูลเหตุจูงใจในการเล่น	2 เดือน	1 ได้ข้อมูลที่ เกี่ยวข้องกับมูลเหตุ จูงใจของผู้สูงอายุที่ เล่นพนันและผู้ที่ไม่ เล่นพนัน 2 ได้ข้อมูลที่จะเป็น ฐานการศึกษาต่อ ยุดในการวิจัยเชิง คุณภาพ (เชิงลึก)	1 หัวหน้า โครงการวิจัย ผศ.ดร.สุภาวดี ขุนทองจันทร์ 2 ผู้ช่วยวิจัย นายอดิศักดิ์ บัวเงิน

วัตถุประสงค์	กิจกรรม	เวลา	ตัวชี้วัดหรือผลลัพธ์ จากกิจกรรม	ผู้รับผิดชอบ
	พินันด้วยสถิติที่เป็น ความถี่ที่เกี่ยวข้อง			
3 เพื่อศึกษา ความสัมพันธ์ของ ปัจจัยด้านเขตที่พัก อาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่ อาศัย จำนวนสมาชิก ที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมิน การติดพินัน ระดับ อายุของผู้สูงอายุ จังหวัดอุบลราชธานี และนครราชสีมา มุมมองการพินัน 14 ประเด็น	1 เก็บข้อมูลเชิงปริมาณ ด้วยแบบสอบถามจาก กลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน 2 วิเคราะห์ ความสัมพันธ์ระหว่าง ตัวแปรพักอาศัย ระดับ การศึกษา สถานภาพ การอยู่อาศัย จำนวน สมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน สถานการณ์ ประเมินการติดพินัน ระดับอายุของผู้สูงอายุ กับมุมมอง 14 ประเด็น 3 ตรวจสอบสมมติฐาน ที่คาดการณ์ไว้	1 เดือน	ทิศทางการสัมพันธ์ ระหว่างตัวแปร ใน การอธิบาย ผลการวิจัย เปรียบเทียบกับ สมมติฐานที่ คาดการณ์ไว้	1 หัวหน้า โครงการวิจัย ผศ.ดร.สุภาวดี ขุนทองจันทร์ 2 ผู้ช่วยวิจัย นายอดิศักดิ์ บัวเงิน

ตารางที่ 3.4 สรุปภาระงานความรับผิดชอบของหัวหน้าโครงการวิจัยและผู้ช่วยนักวิจัย

นักวิจัยและผู้ช่วย	ภาระงาน
ผศ.ดร.สุภาวดี ขุนทองจันทร์	1 สำรวจพื้นที่ใน 6 อำเภอในเบื้องต้นก่อนเก็บข้อมูลจังหวัด อุบลราชธานีและนครราชสีมา 2 จัดเตรียมเครื่องมือวิจัย 3 วางแผนการเก็บข้อมูลในพื้นที่ 6 อำเภอให้แล้วเสร็จภายใน 2 เดือน 4 ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างใน 6 อำเภอของ จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา

นักวิจัยและผู้ช่วย	ภาระงาน
	5 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ 6 จัดทำเอกสารรายงานความก้าวหน้าของโครงการวิจัยเสนอต่อศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน 7 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะจากงานวิจัย (จัดทำร่างรายงานวิจัยและรายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์) 8 เขียนบทความวิจัยเพื่อเผยแพร่ในวารสารวิชาการอย่างน้อย 1 เรื่อง
นายอดิศักดิ์ บัวเงิน	1 สำรวจพื้นที่ใน 6 อำเภอ ก่อนในเบื้องต้นก่อนเก็บข้อมูลจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา 2 นำเครื่องมือวิจัย try out กับกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 ราย ในพื้นที่อำเภอวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานีและทดสอบความเชื่อมั่นของเครื่องมือ 3 ลงพื้นที่เก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างใน 6 อำเภอของจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา 4 ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม กรอกข้อมูลจากแบบสอบถามจำนวน 300 ชุด 5 ประมวลผลและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ 6 ติดต่อประสานงานต่างๆ เพื่อให้การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นไปอย่างเรียบร้อย

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สถานการณ์การพนันของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ นำเสนอข้อมูลพื้นฐานที่พบจากการสำรวจเบื้องต้น โดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการแจกแจงความถี่ การวิเคราะห์ค่าความถี่แบบแจกแจง 2 ทาง (Crosstabs) และการวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว มาช่วยอธิบายปรากฏการณ์ เพื่อให้เห็นความถี่ที่เกี่ยวข้อง ลำดับการนำเสนอประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ มุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อการเล่นพนันในประเด็นต่างๆ มุมเหตุจูงใจในการเล่นพนันของผู้สูงอายุด้านเศรษฐกิจ การเปลี่ยนแปลงของชีวิตและอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง การประเมินและคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ มาตรการการสกัดกั้นการพนัน และข้อเสนอแนะ ซึ่งมีการนำเสนอในรูปแบบของตารางและการบรรยายผล ซึ่งมีผลการวิเคราะห์และบรรยายผลตามลำดับดังนี้

4.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ

จากการสำรวจพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมาในกลุ่มผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปด้วยการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 300 คน พบผู้สูงอายุที่เล่นพนันจำนวน 256 คนคิดเป็นร้อยละ 85.3 ผู้สูงอายุที่ไม่เล่นพนันจำนวน 44 คน คิดเป็นร้อยละ 14.7 สัดส่วนของผู้เล่นการพนันกับไม่เล่นการพนันมีสัดส่วน 85:15

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่เล่นพนันพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 64.1 รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 35.9 มีอายุระหว่าง 60-69 ปี ร้อยละ 68.8 รองลงมาอายุ 70-79 ปีขึ้นไป ร้อยละ 68.8 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 64.1 รองลงมาไม่ได้เรียนหนังสือ ร้อยละ 13.7 อาชีพในปัจจุบันเป็นเกษตรกร ร้อยละ 43.8 รองลงมาไม่มีอาชีพ ร้อยละ 30.1 สถานภาพการอยู่อาศัยในครอบครัว พักอาศัยอยู่กับครอบครัวร้อยละ 95.5 รองลงมาอาศัยอยู่คนเดียวโดยลำพัง ร้อยละ 2.7 จำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-5 คน ร้อยละ 52.7 รองลงมาจำนวน 1-3 คน ร้อยละ 27.3 ดังตารางที่ 4.1

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุที่ไม่เล่นพนันพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.4 รองลงมาเป็นเพศชาย ร้อยละ 38.6 มีอายุระหว่าง 60-69 ปี ร้อยละ 45.5 รองลงมาอายุ 70-79 ปี ร้อยละ 34.1 ระดับการศึกษาประถมศึกษา ร้อยละ 43.2 รองลงมาอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ปวส.ขึ้นไป ร้อยละ 22.7 อาชีพในปัจจุบัน เป็นเกษตรกร ร้อยละ 43.8 รองลงมา ไม่ได้ประกอบอาชีพ ร้อยละ 28.8 สถานภาพการอยู่อาศัยในครอบครัว ร้อยละ 95.5 รองลงมาอาศัยอยู่คนเดียวโดยลำพัง และอื่นๆ ร้อยละ 2.3 จำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-5 คน ร้อยละ 45.5 รองลงมามากกว่า 5 คน ร้อยละ 34.1

แหล่งที่มาของรายได้ประจำของปี 2559 มาจากเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุร้อยละ 50.4 รองลงจากการรับจ้างทั่วไป ร้อยละ 19.5 ทั้งนี้รายได้ประจำหมายความว่า เป็นรายได้ที่ผู้สูงอายุได้รับเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งอาจจะมีจำนวนไม่มากเท่ากับรายได้รองจากแหล่งอื่นๆ ก็ได้ เช่นผู้สูงอายุมีรายได้หลักมาจากเบี้ยยังชีพ ในขณะที่บางคนอาจมีรายได้เสริมจากการที่บุตรหลานส่งให้ ดังตารางที่ 4.1 ดังนั้นข้อมูลนี้จึงสะท้อนจำนวนเงินที่ผู้สูงอายุใช้ไปกับการพินัยในบางรายที่พบว่ามากกว่าเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุที่ได้รับในแต่ละเดือนที่ปรากฏในตารางอื่นๆ ของบทที่ 4

จากข้อมูลทั่วไปสัดส่วนการเล่นพนันในเพศหญิงจะมีการเล่นพนันมากกว่าเพศชายซึ่งก็เป็นไปตามสัดส่วนโครงสร้างของประชากรที่ขณะนี้โครงสร้างประชากรของไทยผู้หญิงจะมีมากกว่าผู้ชาย มีอาชีพเป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ ซึ่งเกษตรกรของไทยส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา เพราะเน้นใช้แรงงานในการทำงานอยู่ในภาคการเกษตรจึงไม่ได้เรียนหนังสือในระดับที่สูงขึ้นอย่างอาชีพอื่นๆ นอกจากนี้อาศัยอยู่ด้วยกันเป็นครอบครัว แหล่งที่มาของรายได้ผู้สูงอายุเป็นรายได้ที่มาจากเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุที่รัฐบาลจ่ายให้เป็นประจำทุกเดือนถึงแม้จะมีจำนวนน้อยแต่ถือเป็นรายได้ที่ได้ประจำทุกเดือนในรอบปี 2559 การที่ผู้สูงอายุมีรายได้หลักมาจากเบี้ยยังชีพที่ทางรัฐบาลได้จ่ายให้ รวมกับรายได้ที่บุตรหลานหรือคนในครอบครัวจ่ายให้ รายได้ส่วนนี้อาจทำให้ผู้สูงอายุมีเงินหมุนเวียน ที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกิจกรรมหนึ่งในหลายกิจกรรมคือการเล่นพนันตามประเภทการพนันต่างๆ

ตารางที่ 4.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ

ลักษณะทั่วไป	เล่นพนัน		ไม่เล่นพนัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ				
ชาย	92	35.9	17	38.6
หญิง	164	64.1	27	61.4
รวม	256	100	44	100
2. อายุ				
60-69 ปี	159	62.1	20	45.5
70-79 ปี	78	30.5	15	34.1
80-89 ปี	16	6.3	7	15.9
90 ขึ้นไป	3	1.2	2	4.5
รวม	256	100	44	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ

ลักษณะทั่วไป	เล่นพนัน		ไม่เล่นพนัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
3. ระดับการศึกษา				
ไม่ได้เรียนหนังสือ	35	13.7	6	13.6
ประถมศึกษา	164	64.1	19	43.2
มัธยมศึกษาตอนต้น	19	7.4	7	15.9
มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช	17	6.6	2	4.5
อนุปริญญาหรือ ปวส.ขึ้นไป	21	8.2	10	22.7
รวม	256	100	44	100
4. อาชีพปัจจุบัน				
รับจ้างหน่วยงานภาครัฐ	4	1.6	2	4.5
รับจ้างหน่วยงานเอกชน	9	3.5	2	4.5
ธุรกิจส่วนตัว/ผู้ประกอบการ	21	8.2	5	11.4
เกษตรกร	112	43.8	8	18.2
รับจ้างทั่วไป	24	9.4	6	13.6
อาชีพอิสระ	13	5.1	5	11.4
ไม่มีอาชีพ	73	28.8	16	36.4
รวม	256	100	44	100
5. สถานภาพการอยู่อาศัยในครอบครัว				
อาศัยอยู่คนเดียวโดยลำพัง	7	2.7	1	2.3
อาศัยอยู่กับครอบครัว	245	95.5	42	95.5
อื่นๆ (อาศัยอยู่วัด)	4	1.6	1	2.3
รวม	256	100	44	100
6. สมาชิกในครอบครัว				
จำนวน 1-3 คน	70	27.3	9	20.5
จำนวน 4-5 คน	135	52.7	20	45.5
มากกว่า 5 คน	51	19.5	15	34.1
รวม	256	100	44	100

ตารางที่ 4.1 (ต่อ) ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุ

ลักษณะทั่วไป	เล่นพนัน		ไม่เล่นพนัน	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
8. แหล่งที่มาของรายได้หลัก ¹				
เบี้ยผู้สูงอายุ	129	50.4	28	63.6
เงินเกษียณอายุราชการ	35	13.7	7	15.9
รับจ้างทั่วไป	50	19.5	5	11.4
บุตรหลานส่งให้	35	13.7	2	4.5
ขายทรัพย์สิน	1	0.4	0	0
อื่นๆ	6	2.3	2	4.5
รวม	256	100	44	100
9. ประเภทค่าใช้จ่าย				
ค่าอาหาร	217	84.8	35	79.5
กิจกรรมสังสรรค์	15	5.9	5	11.4
นันทนาการ				
การพนันและการเสี่ยงโชค	9	3.5	-	0.0
ผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ	8	3.1	2	4.5
อื่นๆ (บัตรเครดิต)	7	2.7	2	4.5
รวม	256	100	44	100

หมายเหตุ อายุต่ำสุด 60 ปี อายุสูงสุด 91 ปี อายุเฉลี่ย 74 ปี

ภาระหนี้สินในปัจจุบันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาของกลุ่มที่เล่นพนันพบว่า เป็นหนี้สินเกี่ยวกับส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ มากที่สุดร้อยละ 30.1 รองลงมาเป็นหนี้สินเกี่ยวกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร (ธกส.) ร้อยละ 23.4 นอกจากนี้ผลจากการสำรวจพบว่าผู้สูงอายุที่ไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 24.2

ส่วนภาระหนี้สินของผู้สูงอายุที่ไม่เล่นพนัน พบว่า เป็นหนี้สินเกี่ยวกับส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ มากที่สุดร้อยละ 15.9 รองลงมาเป็นหนี้สินเกี่ยวกับบัตรเครดิต ร้อยละ 11.4 ผลจากการสำรวจพบต่ออีก

¹ รายได้หลักหมายความว่า เป็นรายได้ที่ผู้สูงอายุได้รับเป็นประจำทุกเดือน ซึ่งอาจจะมีจำนวนไม่มากเท่ากับรายได้รองจากแหล่งอื่นๆ ก็ได้ เช่น ผู้สูงอายุมีรายได้หลักมาจากเบี้ยยังชีพ ในขณะที่เดียวกันอาจมีรายได้เสริมจากการที่บุตรหลานส่งให้หรือการรับจ้างทั่วไป

ว่าผู้สูงอายุไม่มีหนี้สิน ร้อยละ 45.5 ดังตารางที่ 4.2 ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุทั้งที่เล่นการพนันและไม่เล่นการพนัน แม้จะอยู่ในช่วงวัยของบั้นปลายชีวิตแล้วต่างมีภาระหนี้สินคล้ายคลึงกันคือหนี้สินเกี่ยวกับการส่งบุตรหลานเรียนหนังสือและหนี้สินอื่นๆ ที่มาจากสภาพทางด้านเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยเฉพาะหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับ ธกส. ในกรณีที่ผู้สูงอายุประกอบอาชีพเกษตรกรรม อย่างไรก็ตามยังมีผู้สูงอายุอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่มีการหนี้สินใดๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดี

ตารางที่ 4.2 ภาระหนี้สินในปัจจุบันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	รายการภาระหนี้สิน	ผู้เล่นพนัน		ผู้ไม่เล่นพนัน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	ผ่อนบ้าน/รถยนต์	17	6.6	5	11.4
2	ส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ	77	30.1	7	15.9
3	อื่นๆ บัตรเครดิต	40	15.6	7	15.9
4	อื่นๆ หนี้ ธกส.	60	23.4	5	11.4
5	อื่นๆ ไม่มีหนี้สิน	62	24.2	20	45.5
รวม		256	100	44	100

เขตเมืองมีลักษณะของผู้คนมาอาศัยอยู่รวมกันเป็นจำนวนมาก เกิดความแออัดเป็นศูนย์กลางของความเจริญด้านต่างๆ มีปัญหามากมาย เขตชนบทมีลักษณะที่ผู้คนอาศัยอยู่ต่อพื้นที่น้อย มีการเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตจากอดีตเนื่องจากสภาพการณ์ในปัจจุบันถูกกดดันจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจที่มาพร้อมกับสภาพการเปลี่ยนแปลง สังคมชนบทเริ่มให้ความสำคัญกับวัตถุนิยมในการอำนวยความสะดวกของการใช้ชีวิต โดยที่รายได้มีจำกัดส่วนใหญ่มาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ขึ้นอยู่กับภาคเกษตรกรรมเป็นหลัก เด็กรุ่นใหม่ละทิ้งอาชีพทางด้านเกษตรกรรมเพราะคิดว่าเป็นงานหนักไม่มีสวัสดิการ มีลักษณะการว่างงานตามฤดูกาล และเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบทมีลักษณะของการผสมผสานกันระหว่างความเป็นเมืองกับความเป็นชนบทที่ผู้คนสองกลุ่มอาศัยอยู่ในพื้นที่เดียวกัน จากการสำรวจเขตที่พักอาศัยของผู้สูงอายุที่เล่นการพนันในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาพบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตชนบท คิดเป็นร้อยละ 57.0 รองลงมาอาศัยอยู่ในเขตเมือง คิดเป็นร้อยละ 24.6 ซึ่งผู้สูงอายุในกลุ่มนี้ ปัจจัยทางด้านสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกันระหว่างสังคมเมือง สังคมชนบท และสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทจะมีอิทธิพลต่อการเล่นพนันที่แตกต่างกันไปด้วย

ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่เล่นการพนันในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาพบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและกึ่งเมืองกึ่งชนบทเป็นจำนวนที่เท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 38.6 รองลงมาอาศัยอยู่ในเขตชนบท คิดเป็นร้อยละ 22.7 ผู้สูงอายุกลุ่มนี้จะไม่มีการเสี่ยงใดๆ อันเกี่ยวเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างระหว่างสังคมเมือง สังคมชนบท และสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่เข้ามากระทบแต่อย่างใด เพราะผู้สูงอายุเหล่านี้ยังคงมีภูมิคุ้มกันทางด้านร่างกายและจิตใจที่เข้มแข็ง ดังตารางที่ 4.3

ตารางที่ 4.3 เขตที่พักอาศัยของผู้สูงอายุ

ลำดับ	เขตที่พักอาศัย	ผู้เล่นพนัน		ผู้ไม่เล่นพนัน	
		จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
1	เขตเมือง	63	24.6	17	38.6
2	เขตชนบท	146	57.0	10	22.7
3	กึ่งเมืองกึ่งชนบท	47	18.4	17	38.6
	รวม	256	100	44	100

4.2 สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ

สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาพบว่าส่วนใหญ่เล่นพนัน คิดเป็นร้อยละ 85.3 รองลงมาไม่เล่นพนัน คิดเป็นร้อยละ 13.0 ตัวแปรสำคัญของผู้สูงอายุที่น่าติดตามคือ กลุ่มที่ลังเลว่าจะเล่นหรือไม่เล่นดี ซึ่งมีเพียงจำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.7 ดังตารางที่ 4.4

ตารางที่ 4.4 สถานการณ์การเล่นพนันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	สถานะการเล่นพนัน	จำนวน	ร้อยละ
1	เล่นพนัน	256	85.3
2	ไม่เล่นพนัน	40	13.0
3	ลังเลว่าจะเล่นหรือไม่เล่นดี	4	1.7
	รวม	300	100

หมายเหตุ: ในการวิเคราะห์ผลกลุ่มผู้สูงอายุที่ลังเลว่าจะเล่นหรือไม่เล่นดีจะถูกรวมเข้ากับกลุ่มไม่เล่น

ในกรณีของผู้สูงอายุที่ไม่เล่นการพนันมีเหตุผลของการไม่เล่นพนันเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรกได้แก่ ลำดับที่ 1 มาจากไม่ชอบเล่นโดยนิสัยส่วนตัวซึ่งกลุ่มนี้อาจจะมองเห็นผลกระทบจากการเล่นที่จะตามมาหรือมีภูมิคุ้มกันทางด้านจิตใจสูง คิดเป็นร้อยละ 40.0 ลำดับที่ 2 เล่นไม่เป็นและไม่คิดอยากจะเล่นเพราะการพนันที่พบส่วนมากมีผลกระทบตามมามากมาย คิดเป็นร้อยละ 37.5 และลำดับที่ 3 กลัวเสียเงินเพราะรู้แล้วว่าการพนันส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียเงินมากกว่าได้เงิน และอีกเหตุผลคือการพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย คิดเป็นร้อยละ 35.0 ดังตารางที่ 4.5

ทั้งนี้ ผู้วิจัยได้สอบถามโดยการสัมภาษณ์เพิ่มเติม นอกจากการสำรวจในเบื้องต้น เหตุผลของการไม่เล่นพนันว่ามีเหตุผลอื่นใดที่ลึกซึ้งกว่าที่กล่าวข้างต้นหรือไม่ ปรากฏว่ามีประเด็นเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ในจำนวนกลุ่มผู้ไม่เล่นพนัน 40 ราย มีจำนวน 32 รายที่ปรากฏว่าเป็นผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาคริสต์ ที่เข้าโบสถ์ทุกสัปดาห์ ดังนั้นเป็นสมมติฐานที่น่าสนใจและควรได้รับการพิสูจน์ต่อไปว่า “คำสอนในศาสนาคริสต์กับการเข้าโบสถ์ในวันอาทิตย์ทุกสัปดาห์มีอิทธิพลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันเกิดเป็นความเข้มแข็งทางใจต่อเรื่องการพนันและอบายมุขอื่นๆ”

ตารางที่ 4.5 เหตุผลของการไม่เล่นพนันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	เหตุผลของการไม่เล่นพนัน	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่ชอบเล่น	16	40.0
2	การพนันเป็นอบายมุข	11	27.5
3	การพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย	14	35.0
4	เล่นไม่เป็น	15	37.5
5	การพนันมีแต่โทษไม่มีประโยชน์	10	25.0
6	กลัวเสียเงิน	14	35.0
7	ไม่มีทุนเล่น	13	32.5

หมายเหตุ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 44 คน

เลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

สถิติที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา จำนวนครั้งที่เล่นมากที่สุดในรอบ 1 ปี พบว่ามีผู้สูงอายุเล่นพนันประเภทไพ่เป็นจำนวนถึง 118 ครั้ง จำนวนเงินสูงสุดที่เล่น 1,200 บาท รองลงมาเป็นสลากกินแบ่ง จำนวน 20 ครั้ง จำนวนเงินสูงสุดที่เล่น 500 บาท และหวยใต้ดินไทย จำนวนครั้งที่เล่นในรอบ 1 ปี 18 ครั้ง จำนวนเงินสูงสุดที่เล่น 1,500 บาท จากการ

สัมภาษณ์เพิ่มเติมในกรณีนี้ ผู้สูงอายุให้เหตุผลของการเล่นว่า “เป็นกิจกรรมที่ทำในยามว่างได้ ในลักษณะของการเสี่ยงโชค เห็นผลรวดเร็วระหว่างได้กับเสีย อีกทั้งการที่ผู้สูงอายุชอบเล่นไพ่ เพราะไม่ต้องใช้ร่างกายในกิจกรรมการเคลื่อนไหวมากเกินไป เล่นสบายๆ เหมาะกับตนเองดีซึ่งมีอายุย่าง 72 ปีแล้ว” ดังตารางที่ 4.6

ตารางที่ 4.6 จึงเป็นตารางที่นำเสนอข้อมูลเป็นตัวเลขที่เกี่ยวข้องกับการพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาในรอบปี 2559 โดยผู้สูงอายุจะเล่นการพนันบางประเภทเท่านั้น ได้แก่ ไพ่ สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยใต้ดินไทย ไฮโล โกงเงิน หอย ธกส. บั้งไฟ มวยตู้ หอยหุ้นและโป๊กเกอร์ ตามลำดับ การนำเสนอผลในตารางที่ 4.6 เป็นการนำเสนอค่าตัวเลขที่สูงสุดที่พบในการสำรวจของผู้สูงอายุที่เล่นการพนันในรายที่จำนวนครั้งและจำนวนเงินสูงสุดในรอบปี ซึ่งผู้วิจัยมิได้นำเสนอเป็นค่าเฉลี่ย ทั้งนี้มีเหตุผลหลักๆ คือเพื่อค้นหากรณีที่น่าสนใจที่จะศึกษาในเชิงลึกต่อไป พบว่าสถิติสูงสุดของจำนวนครั้งคือการพนันประเภทไพ่ เล่นมากที่สุด 118 ครั้ง เหตุที่เล่นไพ่มากที่สุดเนื่องจากมีกลุ่มเพื่อนในวงไพ่เล่น และเล่นได้แทบทุกวันในวันว่าง รองลงมาเป็นสลากกินแบ่งรัฐบาล จำนวน 20 ครั้ง หวยใต้ดิน จำนวน 18 ครั้ง เหตุที่สลากกินแบ่งรัฐบาลและหวยใต้ดินมีจำนวนความถี่ในการเล่นที่ใกล้เคียงกัน เนื่องจากการเล่นทั้งสองประเภทนี้มีความสอดคล้องกันด้านวันที่และความเชื่อมโยงกันของตัวเลข หวยใต้ดินออกทุกวันที่ 1 และวันที่ 16 ของเดือนหวยใต้ดินจะถือเอาตัวเลขท้าย 3 ตัวของรางวัลที่ 1 และเลขท้าย 2 ตัวของรางวัลสลากกินแบ่งนั่นเอง ทั้งนี้การพนันประเภทหวยเป็นการพนันที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เริ่มเล่นเป็นครั้งแรก คิดเป็นร้อยละ 97.0 อย่างไรก็ตาม ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุไม่ได้เล่นการพนันทั้งหมดทุกประเภทแต่เลือกเล่นเป็นบางประเภทที่เหมาะสมกับสภาพของผู้สูงอายุเอง

ทั้งนี้เหตุผลของการเล่นพนันจำแนกได้เป็น 2 ประการ ประการแรกเป็นเหตุผลในเชิงสังคม โดยเฉพาะการเสี่ยงโชคในลักษณะของการได้พบปะระหว่างบุคคลในวงพนัน กับเหตุผลในเชิงเศรษฐกิจที่ต้องการเงินไปใช้จ่ายหรือการชำระหนี้ที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุ มีกรณีที่น่าสนใจเช่น **ความเป็นเหตุเป็นผลกันของผู้สูงอายุที่เล่นไพในรอบปีเป็นจำนวนมากถึง 118 ครั้งเพราะมีเวลาว่าง เล่นง่าย และช่วยคลายเหงา** คำถามที่น่าติดตามคือผู้สูงอายุรายนี้นอกจากเล่นไพ่แล้วยังเล่นการพนันชนิดอื่นๆ อีกหรือไม่เป็นจำนวนเท่าใด

ตารางที่ 4.6 สถิติที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันของผู้สูงอายุในรอบ 1 ปี (เพื่อหากรณีศึกษาที่น่าสนใจ)

ประเภทการพนันที่ ผู้สูงอายุเล่น	จำนวนครั้งสูงสุดที่ เล่นในรอบปี	จำนวนเงินสูงสุดที่ เล่นต่อครั้ง (บาท)	เหตุผลของการเล่น
1 หวยใต้ดินไทย	18	1,500	เป็นการเสี่ยงโชค เล่นได้ตามงบที่มี ต้องการเงินมาใช้จ่ายใน ชีวิตประจำวัน
2 หวยใต้ดินลาว	-	-	-
3 หวย ธกส.	6	400	เป็นการเสี่ยงโชค อยากนำเงินไปใช้ หนี้
4 หวยหุ้น	13	300	ซื้อตามเพื่อน เพื่อโชคดี
5 สลากกินแบ่ง รัฐบาล	20	500	เป็นการเสี่ยงโชค อยากรวย
6 ทายผลฟุตบอล	-	-	ไม่เหมาะกับผู้สูงอายุเท่าใด
7 ไก่ชน	8	10,000	เป็นการเสี่ยงโชค มีเพื่อนเล่นเยอะ
8 บั้งไฟ	4	2,000	เป็นการเสี่ยงโชคและได้ร่วมงาน ประเพณี พบปะญาติ พี่น้อง
9 ไฮโล/น้ำเต้าปูปลา	12	1,000	เป็นการเสี่ยงโชค หาเล่นได้ง่าย
10 มวยตู้/มวยเวที	4	600	เป็นการเสี่ยงโชค เล่นแล้วตื่นเต้นดี
11 ไพ่	118	1,200	เป็นการเสี่ยงโชค มีเวลาว่าง เล่น ง่าย เล่นแล้วคลายเหงา
12 บิงโก	-	-	มีการพนันชนิดอื่นที่น่าเล่นมากกว่า และคนในชุมชนไม่นิยมเล่นกัน
13 โบก	2	240	เป็นการเสี่ยงโชค ใช้เงินลงทุนใน การเล่นจำนวนไม่มากก็ได้

หมายเหตุ 1 คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

2 จำนวนเงินต่ำสุดในการเล่นการพนันในรอบปี 20 บาท จำนวนเงินสูงสุดของการเล่นในรอบปี
10,000 บาท

3 ผู้สูงอายุเคยเล่นการพนันครั้งแรกเมื่ออายุ 18 ปี

สถานที่เล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาพบว่า ส่วนใหญ่เล่นพนันในชุมชนที่ตนเองอาศัยอยู่ ร้อยละ 88.7 รองลงมา ในจังหวัดที่อาศัยอยู่ ร้อยละ 21.9 การเดินทางไปเล่นพนันในต่างจังหวัดพบเพียงร้อยละ 4.7 ส่วนการเดินทางไปเล่นพนันยังประเทศเพื่อนบ้านอย่างกัมพูชาพบร้อยละ 3.1 ดังตารางที่ 4.7 สถิตินี้เป็นเพียงสถิติจำนวนครั้งของการเล่น เพราะหากประเมินจำนวนเงินที่ใช้เล่น จำนวนความถี่ของการเล่นจำนวนเงินที่น้อยอาจสร้างความเสียหายได้มากกว่าจำนวนสถิติการเล่นด้วยความถี่ที่จำนวนมากก็ได้ แต่ในขณะเดียวกันหากมองด้านสุขภาพจำนวนถี่ของการเล่นและจำนวนเงินที่เสียไปย่อมสร้างผลกระทบต่อสุขภาพของผู้สูงอายุที่เล่นการพนันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

ตารางที่ 4.7 สถานที่เล่นพนันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	สถานที่เล่นพนันของผู้สูงอายุ	จำนวน	ร้อยละ
1	ประเทศเพื่อนบ้าน	8	3.1
2	ในจังหวัดที่อาศัยอยู่	56	21.9
3	ในชุมชน	227	88.7
4	ในต่างจังหวัด	12	4.7

หมายเหตุ 1 คำนวนจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

2 เลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

การประเมินตนเองของผู้สูงอายุ โดยให้ประเมินตนเองว่าติดพนันหรือไม่ ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุประเมินตนเองว่าไม่ติดพนัน เนื่องจากให้เหตุผลว่าไม่ได้เล่นประจำ คิดเป็นร้อยละ 75.8 รองลงมาประเมินตนเองว่าติดพนัน ให้เหตุผลว่าหากไม่ได้เล่นจะรู้สึกกระวนกระวายใจเหมือนติดบุหรี่และเหล้า และกลุ่มไม่แน่ใจว่าตนเองติดการพนันหรือไม่ติดการพนันนั้น ให้เหตุผลว่าหากฝืนเห็นตัวเลขและรู้สึกว่ามีลางสังหรณ์ว่าจะโชคดีก็จะเสี่ยงโชคโดยการเล่นพนันแต่ถ้าไม่ฝืนและไม่มิลางสังหรณ์ก็เลือกที่จะไม่เล่นพนันก็ได้ ทั้งนี้ระหว่างการประเมินตนเองว่าติดการพนันกับไม่แน่ใจว่าตนเองติดพนันนั้น มีเป็นจำนวนเท่ากัน คิดเป็นร้อยละ 12.1 ดังตารางที่ 4.8

ตารางที่ 4.8 การประเมินการตีพนักของผู้สูงอายุ

ลำดับ	การประเมินการตีพนัก	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่ติด	194	75.8
2	ติด	31	12.1
3	ไม่แน่ใจ	31	12.1
รวม		256	100

4.3 มุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อการเล่นพนักในประเด็นต่างๆ

มุมมองหมายถึง ทักษะและความคิดเห็นที่มีต่อประเด็นต่างๆ ที่แสดงออกและมีเหตุผลสนับสนุนรองรับตามประสบการณ์และภูมิหลังของแต่ละบุคคลที่มาจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างกัน ส่งผลให้มุมมองแตกต่างกันไปด้วย อย่างไรก็ตามหากประเด็นที่ส่งผลกระทบทางลบแก่บุคคลและส่วนรวม มาตรฐานที่มีต่อมุมมองนั้น ไม่ว่าจะเป็นบุคคลกลุ่มใดก็ย่อมจะมีมุมมองที่ใกล้เคียงกัน มุมมองเป็นเรื่องที่สำคัญเพราะเป็นสิ่งที่สามารถพยากรณ์จากพฤติกรรมของบุคคลนั้นๆ ที่แสดงออกมาได้พอสมควร

ทั้งนี้มุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อการเล่นพนักในประเด็นต่างๆ จำแนกตามปัจจัยที่แตกต่างกัน ประกอบด้วย เขตที่อยู่อาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอาศัยอยู่กับครอบครัว จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการตีพนัก และกลุ่มอายุที่แตกต่างกันเพื่อตอบวัตถุประสงค์ในข้อที่ 3 และทดสอบสมมติฐานของการวิจัย ผลการวิเคราะห์ (ภาคผนวก ข หน้า 103-158) ปรากฏตามลำดับดังนี้

เขตที่อยู่อาศัย พบว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีมุมมองต่อการเล่นพนักไม่เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นที่ (6) การพนักจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต ร้อยละ 69.8 (7) การพนักเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ร้อยละ 81.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ และตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับน้อย ($\text{sig} = .010$, $v = .162$) ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (1) การเล่นพนักเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ร้อยละ 74.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .393$) (4) การพนักมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้ ร้อยละ 93.7

ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตชนบท มีมุมมองต่อการเล่นพนักไม่เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นที่ (2) การพนักทำให้เกิดรายได้ ร้อยละ 69.2 (3) การพนักทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น ร้อยละ 56.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .293$) (9) การพนักช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ร้อยละ 62.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($\text{sig} = .000$, $v = .246$) (10) การพนักทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น ร้อยละ 65.8

อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($\text{sig} = .000$, $v = .180$) (11) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ ร้อยละ 65.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .334$) (12) การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณร้อยละ 82.9 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($\text{sig} = .004$, $v = .173$) (13) ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 77.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($\text{sig} = .000$, $v = .207$) (14) การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย ร้อยละ 68.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .313$)

ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบทมีมุมมองต่อการเล่นพนันในประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (5) การพนันเป็นสิ่งไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ร้อยละ 85.1 (8) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ร้อยละ 70.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .359$) ซึ่งตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิเคราะห์ (ภาคผนวก ข หน้า 105-112) สรุปมุมมองดังตารางที่ 4.9 เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน

ผู้สูงอายุที่มีเขตที่พักอาศัยแตกต่างกันระหว่างอาศัยอยู่ในสังคมเมือง สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทมีมุมมองในประเด็นส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางที่เป็นมุมมองมาตรฐานของบุคคลทั่วไป มอง แต่ทั้งนี้ในบางประเด็นมีความคิดเห็นที่หลากหลายในเชิงสนับสนุนการพนันเช่น ในสังคมเมืองมองว่าการเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ส่วนในสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทมองว่าการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีเวลาว่างมากส่วนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบทมองการพนันเป็นการเสี่ยงโชค เพื่อสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจในลักษณะของการเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่ถูกคุกคามด้วยปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

จากผลการศึกษาและการอภิปรายผลข้างต้น กล่าวโดยสรุปปัจจัยด้านเขตที่พักอาศัยที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา สะท้อนภาพความสัมพันธ์เชิงสนับสนุนการพนัน 2 รายการคือ (1) ผู้สูงอายุที่มีเขตที่พักอาศัยในเมืองมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ และ (2) ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบท มีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 4.9 มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตพื้นที่ต่างกัน

ประเด็น	เขตที่อยู่อาศัย					
	เมือง		เขตชนบท		กิ่งเมืองกิ่งชนบท	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
1 การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ		✓				
2 การพนันทำให้เกิดรายได้			✓			
3 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุขตื่นเต้น			✓			
4 การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้		✓				
5 การพนันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆตามมามากมาย						✓
6 การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบ้านปลายชีวิต	✓					
7 การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้	✓					
8 การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ						✓
9 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น			✓			
10 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น			✓			
11 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้			✓			
12 การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ			✓			
13 ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ			✓			
14 การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย			✓			

ระดับการศึกษา พบว่าผู้สูงอายุที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุดในระดับที่ (1) การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ร้อยละ 59.8 ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (3) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น ร้อยละ 65.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .270$) (11) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ ร้อยละ 68.6 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .306$)

ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุดในระดับที่ (1) การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ร้อยละ 59.8 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .285$) (9) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ร้อยละ 61.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .289$) (10) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น ร้อยละ 66.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .332$) (13) ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 78.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .297$) ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (4) การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้ ร้อยละ 92.1

ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุดในระดับที่ (6) การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต ร้อยละ 78.9 ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (8) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ร้อยละ 89.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .333$)

ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุดในระดับที่ (2) การพนันทำให้เกิดรายได้ ร้อยละ 76.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .306$) (7) การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ร้อยละ 82.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .251$) (12) การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ ร้อยละ 88.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .327$) ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (5) การพนันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ร้อยละ 94.1 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .254$)

ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับอนุปริญญาหรือประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นไป มีมุมมองต่อการเล่นพนันเห็นด้วยมากที่สุดเพียงประเด็นเดียวคือ (14) การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย ร้อยละ 80.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .299$) ซึ่งตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิเคราะห์ (ภาคผนวก ข หน้า 112-121) สรุปมุมมองดังตารางที่ 4.10 เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน

มุมมองของผู้สูงอายุที่ไม่ได้เรียนหนังสือกับมุมมองของผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีมุมมองต่อการสนับสนุนประเด็นการเล่นพนันโดยที่ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เรียนหนังสือเห็นด้วยว่าการพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น เนื่องจากผู้สูงอายุกลุ่มนี้จะมีความรู้ค่อนข้างจำกัดในการทำกิจกรรมอื่นๆ ที่หลากหลายได้น้อยกว่า ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเห็นด้วยการพนันในประเด็นเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ เนื่องจากกลุ่มนี้ยังให้ความสำคัญกับเรื่องโชคกลางในการดำเนินชีวิต ส่วนผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นไปมองประเด็นการพนันเป็นวัฒนธรรมไทย เนื่องจากในอดีตเป็นกิจกรรมที่แฝงอยู่ในการดำเนินชีวิตของคนไทยส่วนใหญ่ที่เน้นการเล่นพนันเพื่อความสามัคคีและไม่ได้เล่นจนเกิดผลกระทบทางลบกับผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง แต่ในระยะหลังการพนันก่อให้เกิดผลกระทบในทางลบ ดังนั้นหากมองการพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทยในปัจจุบันจึงเป็นมุมมองที่ไม่ถูกต้อง

จากผลการศึกษาและการอภิปรายผลข้างต้น สรุปว่าปัจจัยด้านระดับการศึกษาที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา สะท้อนภาพความสัมพันธ์เชิงสนับสนุนการพนัน 3 รายการคือ (1) ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น (2) ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ และ (3) ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงขึ้นไป มีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 4.10 มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่ระดับการศึกษาที่ต่างกัน

ประเด็น	ระดับการศึกษา									
	ไม่ได้เรียน		ประถมศึกษา		ม.ต้น		ม.ปลาย		ปวส.ขึ้นไป	
	ไม่	เห็นด้วย	ไม่	เห็นด้วย	ไม่	เห็นด้วย	ไม่	เห็นด้วย	ไม่	เห็นด้วย
1 การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ	✓		✓							
2 การพนันทำให้เกิดรายได้							✓			
3 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น		✓								
4 การพนันมีได้กับมีเสีย ส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้				✓						
5 การพนันเป็นสิ่งไม่ดี ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย								✓		
6 การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบ้านปลายชีวิต					✓					
7 การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้							✓			
8 การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ						✓				
9 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น			✓							

ตารางที่ 4.10 (ต่อ) มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่ระดับการศึกษาที่ต่างกัน

ประเด็น	ระดับการศึกษา									
	ไม่ได้เรียน		ประถมศึกษา		ม.ต้น		ม.ปลาย		ปวส.ขึ้นไป	
	ไม่	เห็นด้วย	ไม่	เห็นด้วย	ไม่	เห็นด้วย	ไม่	เห็นด้วย	ไม่	เห็นด้วย
10 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น			✓							
11 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้		✓								
12 การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ							✓			
13 ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ			✓							
14 การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย										✓

สถานภาพการอาศัยอยู่กับครอบครัว พบว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่โดยลำพัง มีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นที่ (2) การพนันทำให้เกิดรายได้ ร้อยละ 85.7 (6) การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต ร้อยละ 85.7 (7) การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ร้อยละ 85.7 (8) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ร้อยละ 85.7 (12) การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ ร้อยละ 100.0

ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่อื่นๆ มีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นที่ (1) การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ร้อยละ 75.0 (3) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น ร้อยละ 50.0 (9) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ร้อยละ 50.0 (10) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น ร้อยละ 100.0 (11) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ ร้อยละ 50.0 (12) การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ ร้อยละ 100.0 (13) ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 100.0 (14) การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย ร้อยละ 100.0 ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ

(3) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น ร้อยละ 50.0 (4) การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้ ร้อยละ 100.0 (5) การพนันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ร้อยละ 100.0 (8) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ร้อยละ 75.0 (9) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ร้อยละ 50.0 (11) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ ร้อยละ 50.0 ซึ่งตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิเคราะห์ (ภาคผนวก ข หน้า 121-129) สรุปมุมมองดังตารางที่ 4.11 เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน

ผู้สูงอายุที่มีสถานภาพการอยู่อาศัยในลักษณะอื่นๆ (อาศัยอยู่วัด อาศัยอยู่กับญาติซึ่งไม่ใช่ลูกหลานใกล้ชิด) คือไม่ได้อาศัยอยู่กับครอบครัวและไม่ได้อาศัยอยู่โดยลำพัง กลุ่มนี้ได้แสดงมุมมองในประเด็นที่สนับสนุนการพนันโดยเฉพาะอย่างยิ่งเห็นด้วยกับประเด็นการพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ และการพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ลักษณะนี้อาจต้องการสิ่งเติมเต็มในชีวิตซึ่งก็คือเพื่อนร่วมวงพนัน หรือต้องการกิจกรรมที่ทำให้ตนเองตื่นเต้นและเลือกที่จะเล่นการพนัน

จากผลการศึกษาและการอภิปรายผลข้างต้น สรุปว่าปัจจัยด้านสถานภาพการอยู่อาศัยกับครอบครัวที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา สะท้อนภาพความสัมพันธ์เชิงสนับสนุนการพนัน 2 รายการคือ (1) ผู้สูงอายุที่ไม่ได้เรียนหนังสือมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น และ (2) ผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 4.11 มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่สถานภาพการอยู่อาศัยกับครอบครัวต่างกัน

ประเด็น	สถานภาพการอยู่อาศัย			
	อาศัยโดยลำพัง		อื่นๆ	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
1 การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ			✓	
2 การพนันทำให้เกิดรายได้	✓			
3 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น			✓	✓
4 การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้				✓
5 การพนันเป็นสิ่งที่ไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย				✓
6 การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต	✓			
7 การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้	✓			
8 การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ	✓			✓
9 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น			✓	✓
10 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น			✓	
11 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้			✓	
12 การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ	✓		✓	
13 ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ			✓	
14 การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย			✓	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน พบว่าผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน 1-3 คน ไม่เห็นด้วยมากที่สุดในประเด็นที่ (6) การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต ร้อยละ 67.1 (7) การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ร้อยละ 71.4 (10) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น ร้อยละ 57.1 (12) การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ ร้อยละ 81.4 ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุด (8) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ร้อยละ 52.9

ผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน 4-5 คน ไม่เห็นด้วยมากที่สุดประเด็นที่ (1) การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ร้อยละ 56.3 (2) การพนันทำให้เกิดรายได้ ร้อยละ 67.4 (3) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น ร้อยละ 45.2 (11) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ ร้อยละ 54.8 (13) ประเทศไทยควรมีบ่อนคาสิโนให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 70.4 (14) การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย ร้อยละ 57.0 ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (4) การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้ ร้อยละ 88.9 (5) การพนันเป็นสิ่งไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ร้อยละ 82.2

ผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกันมากกว่า 5 คน เห็นด้วยมากที่สุดประเด็นที่ (9) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ร้อยละ 50.0 ซึ่งตัวแปรไม่มีความสัมพันธ์กัน จึงไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิเคราะห์ (ภาคผนวก ข หน้า 129-138) สรุปมุมมองดังตารางที่ 4.12 เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน

ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ด้วยกันกับสมาชิก ได้แสดงมุมมองในแต่ละประเด็น ซึ่งมีประเด็นที่เข้าข่ายในเชิงสนับสนุนการเล่นพนันคือ ในกลุ่มที่อาศัยอยู่ด้วยกันกับสมาชิก 1-3 คนมองว่าการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ในกลุ่มที่อาศัยอยู่กับสมาชิกมากกว่า 5 คนมองว่าการพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนน้อยหรือมีจำนวนมากอาจไม่มีผลใดๆ กับผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุยังคงต้องการเพื่อนในบางกิจกรรมที่สามารถสร้างความสนุกสนานมากขึ้น และต้องการเพื่อนในวงพนันที่มีความคิดเห็นและจุดมุ่งหมายที่ต้องการรายได้หรือคลายเครียดจากการพนันในลักษณะเดียวกัน

จากผลการศึกษาและการอภิปรายผลข้างต้น สรุปว่าปัจจัยด้านจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกันที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา สะท้อนภาพความสัมพันธ์เชิงสนับสนุนการเล่น 2 รายการคือ (1) ผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกอาศัยอยู่ด้วยกัน 1-3 คนมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ และ (2) ผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกอาศัยอยู่ด้วยกันมากกว่า 5 คนขึ้นไปมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 4.12 มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่อาศัยร่วมกับจำนวนสมาชิกอาศัยต่างกัน

ประเด็น	จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน					
	1-3 คน		4-5 คน		มากกว่า 5 คน	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
1 การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ	✓		✓			
2 การพนันทำให้เกิดรายได้			✓			
3 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น			✓			
4 การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้				✓		
5 การพนันเป็นสิ่งที่ไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย				✓		
6 การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบ้านปลายชีวิต						
7 การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้	✓					
8 การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ		✓				
9 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น						✓
10 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น	✓					
11 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้			✓			
12 การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ	✓					
13 ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ			✓			
14 การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย			✓			

พฤติกรรมการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่ประเมินตนเองว่าติดพนันพบว่า ผู้สูงอายุกลุ่มติดพนันมีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุดประเด็นที่ (2) การพนันทำให้เกิดรายได้ ร้อยละ 77.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .425$) (6) การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบ้านปลายชีวิต ร้อยละ 67.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

และตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .311$) (7) การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้ ร้อยละ 74.7 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .327$) (10) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น ร้อยละ 66.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .330$) (12) การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลักเกียณร้อยละ 89.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .369$) (13) ประเทศไทยควรมีบ่อนคาสิโนให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 74.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .248$) (14) การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย ร้อยละ 74.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($\text{sig} = .000$, $v = .178$) ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (4) การพนันมิได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้ ร้อยละ 92.3 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($\text{sig} = .000$, $v = .218$) (5) การพนันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ร้อยละ 89.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .306$)

ผู้สูงอายุกลุ่มที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดพนัน ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (1) การเล่นเกมพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ร้อยละ 64.5 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .312$) (3) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น ร้อยละ 71.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .264$) (8) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ร้อยละ 74.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .294$) (9) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ร้อยละ 74.2 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .339$) (11) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ ร้อยละ 77.4 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับปานกลาง ($\text{sig} = .000$, $v = .343$) ซึ่งตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิเคราะห์ (ภาคผนวก ข หน้าที 138-147) สรุปมุมมองดังตารางที่ 4.13 เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน

ผู้สูงอายุใน 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ติดการพนันและไม่ติดการพนัน (จากการประเมินตนเอง) ได้แสดงมุมมองในแต่ละประเด็น ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจคือ กลุ่มที่ไม่ติดการพนันมองการพนันไปในทางที่แตกต่างจากมาตรฐานของสังคมเช่น เห็นด้วยในเชิงสนับสนุนที่การพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุซึ่งเมื่อเล่นแล้วจะทำให้คลายเหงาได้ รู้สึกตื่นเต้น ช่วยให้มีเพื่อนมากขึ้นและการพนันคือการเสี่ยงโชค ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดการพนัน กำลังสนับสนุนให้ตนเองเล่นพนันโดย และมองการพนันเป็นไปในเชิงให้เหตุผลสนับสนุนการเล่นพนันของตนเอง

จากผลการศึกษาและการอภิปรายผลข้างต้น สรุปว่าปัจจัยด้านการประเมินตนเองในการติดพนันที่แตกต่างกันของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา สะท้อนภาพความสัมพันธ์เชิงสนับสนุนการพนัน 5 รายการคือ (1) ผู้สูงอายุกลุ่มที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดพนันมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็น การพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ (2) ผู้สูงอายุกลุ่มที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดพนันมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็น

การพนันทำให้ผู้สูงอายุมีความสุข ตื่นเต้น (3) ผู้สูงอายุกลุ่มที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดพนันมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ (4) ผู้สูงอายุกลุ่มที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดพนันมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นการพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น และ (5) ผู้สูงอายุกลุ่มที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดพนันมีมุมมองสัมพันธ์กับประเด็นมีความสัมพันธ์กับประเด็นการพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 4.13 มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมจากการประเมินตนเองในการติดพนันต่างกัน

ประเด็น	พฤติกรรมการเล่นพนันจากการประเมินตนเอง			
	กลุ่มติดพนัน		กลุ่มไม่ติดพนัน	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
1 การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ				✓
2 การพนันทำให้เกิดรายได้	✓			
3 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น				✓
4 การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้			✓	
5 การพนันเป็นสิ่งที่ก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย			✓	
6 การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต	✓			
7 การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้	✓			
8 การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ				✓
9 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น				✓
10 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น	✓		✓	

ตารางที่ 4.13 (ต่อ) มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมจากการประเมินตนเองต่างกัน

ประเด็น	พฤติกรรมการเล่นพนันจากการประเมินตนเอง			
	กลุ่มติดพนัน		กลุ่มไม่ติดพนัน	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
11 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้				✓
12 การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ	✓			
13 ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ	✓			
14 การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย	✓			

กลุ่มอายุที่แตกต่างกัน พบว่าผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 60-69 ปี มีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นที่ (7) การพนันเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ ร้อยละ 67.9

ผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 80-89 ปี มีมุมมองต่อการเล่นพนันไม่เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นที่ (1) การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ร้อยละ 56.3 (3) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น ร้อยละ 43.8 (9) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ร้อยละ 50.0 (10) การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น ร้อยละ 68.8 (11) การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้ ร้อยละ 62.5 (12) การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ ร้อยละ 93.8 (13) ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ ร้อยละ 81.3 (14) การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย ร้อยละ 68.8 ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (4) การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้ ร้อยละ 100.0 (5) การพนันเป็นสิ่งที่ไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย ร้อยละ 100.0 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติและตัวแปรมีความสัมพันธ์กันในระดับน้อย ($\text{sig} = .000$, $v = .220$)

ผู้สูงอายุกลุ่มอายุ 90 ปีขึ้นไป ไม่เห็นด้วยมากที่สุด ในประเด็นที่ (2) การพนันทำให้เกิดรายได้ ร้อยละ 66.7 (6) การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต ร้อยละ 100.0 ส่วนประเด็นที่เห็นด้วยมากที่สุดคือ (8) การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ร้อยละ 66.7 ซึ่งตัวแปรมีความสัมพันธ์กัน เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ผลการวิเคราะห์ (ภาคผนวก ข หน้าที่ 147-153) สรุปมุมมองดังตารางที่ 4.14 เพื่อให้เห็นภาพชัดเจน

ผู้สูงอายุที่มีอายุแตกต่างกันใน 4 กลุ่ม ได้แสดงมุมมองในแต่ละประเด็น ซึ่งถือเป็นมุมมองที่ไม่ผิดปกติไปจากมุมมองของบุคคลส่วนใหญ่ในสังคมแต่อย่างใด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุสามารถแยกแยะได้ว่าการเล่นพนันจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้เล่นคนอื่นๆ อย่างไร ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุทั้ง 4

กลุ่มรู้ว่าการเล่นพนันเป็นสิ่งไม่ดีมีผลกระทบต่างๆ ตามมามากมายแต่ยังเลือกที่จะเล่นการพนันในเกือบทุกประเภท

โดยสรุป ปัจจัยด้านระดับอายุของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาที่แตกต่างกัน ไม่มีมุมมองที่สัมพันธ์กับมุมมองใดในทางสนับสนุนการพนัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่คาดการณ์ไว้

ตารางที่ 4.14 มุมมองต่อการเล่นพนันของผู้สูงอายุที่มีกลุ่มอายุต่างกัน

ประเด็น	กลุ่มอายุ					
	60-69 ปี		80-89 ปี		90 ปีขึ้นไป	
	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย	เห็นด้วย
1 การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ			✓			
2 การพนันทำให้เกิดรายได้					✓	
3 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น			✓			
4 การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้				✓		
5 การพนันเป็นสิ่งไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย				✓		
6 การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้มีเงินไว้ใช้จ่ายในบ้านปลายชีวิต					✓	
7 การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้	✓					
8 การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ						✓
9 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น			✓			
10 การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น			✓			
11 การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้			✓			
12 การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ			✓			
13 ประเทศไทยควรมีบ่อนกาสิโนให้ผู้สูงอายุ			✓			
14 การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย			✓			

4.4 มลเหตุจูงใจในการเล่นพนันของผู้สูงอายุด้านต่างๆ

มลเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา มีมลเหตุหลายประการ หากเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก พบว่าลำดับที่ 1 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีมลเหตุจูงใจมาจากคิดว่าตนเองมีดวงและมีโอกาสชนะการพนัน คิดเป็นร้อยละ 52.0 ลำดับที่ 2 รายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่าย คิดเป็นร้อยละ 41.1 และลำดับที่ 3 ไม่มีเงินเก็บออมแต่อยากมีเงินออมหวังว่าการพนันจะช่วยให้มีเงินออมได้ คิดเป็นร้อยละ 29.3 ดังตารางที่ 4.15

มลเหตุจูงใจในการเล่นพนันที่มาจากคิดว่าตนเองมีดวงและมีโอกาสชนะพนันก็เหมือนนักพนันวัยอื่นๆ เช่นวัยรุ่นที่เวลาจะเล่นพนันมักนึกแต่ว่าตนเองจะเล่นได้โดยไม่คิดว่าหากเล่นเสียแล้วผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร ไม่ได้คิดการณ์ไกลล่วงหน้าถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้เกี่ยวข้อง ในกรณีนี้รายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่ายแล้วลงทุนเล่นพนันมลเหตุจูงใจในลักษณะนี้ ย่อมสร้างผลเสียหายตามมาเพราะผู้เล่นจะเล่นแบบจริงจัง เนื่องจากเกิดความกดดันมาจากต้องหารายได้เพิ่มขึ้นให้เพียงพอจากรายจ่าย

ตารางที่ 4.15 มลเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุ

ลำดับ	มลเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านเศรษฐกิจ	จำนวน	ร้อยละ
1	รายได้ไม่เพียงพอจากรายจ่าย	105	41.1
2	ต้องการเพิ่มทุนสำรองในบั้นปลายชีวิต	39	15.2
3	ไม่มีเงินเก็บออม	75	29.3
4	ไม่มีบุตรหลานคอยดูแล	20	7.8
5	คิดว่ามีดวงและมีโอกาสชนะการพนัน	133	52.0
6	มีกลยุทธ์ในการเล่นพนัน	20	7.8

หมายเหตุ 1 คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

2 เลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

มลเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านการเปลี่ยนแปลงของชีวิตของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา มีหลายประการ หากเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก พบว่าลำดับที่ 1 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีมลเหตุจูงใจมาจากสุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรง คิดเป็นร้อยละ 45.3 ลำดับที่ 2 ไม่ต้องการเป็นภาระบุตรหลานทางด้านการเงิน คิดเป็นร้อยละ 28.5 และลำดับที่ 3 การจากไปของคู่ครองและมีมิตรสหาย ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกโดดเดี่ยว คิดเป็นร้อยละ 15.6 ดังตารางที่ 4.16

ทั้งนี้สุขภาพร่างกายเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลให้บุคคลทุกเพศทุกวัยสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ การที่ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรง โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่ในวัย 60 ปี จะยังคงมีพลังกำลัง แรงกายแรงใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่ในอาชีพทางด้านเกษตรกรรมจะยังคง ทำงานในไร่นาอย่างต่อเนื่อง เพราะไม่มีกฎเกณฑ์เหมือนอาชีพอื่นๆ ที่เมื่ออายุครบ 60 ปีต้องออกจาก สถานที่ทำงาน แต่พอเกิดการว่างงานจึงต้องหากิจกรรมทำ และกิจกรรมที่ผู้สูงอายุเลือกทำเป็นกิจกรรม ทางด้านการพั่นซึ่งเป็นกิจกรรมที่วนเวียนอยู่ใกล้ตัวผู้สูงอายุมากที่สุด ซึ่งหากการเล่นพั่นเป็นไปในระดับ ที่ไม่เหมาะสมก็อาจจะก่อให้เกิดปัญหาตามมาหลายประการ จากสถานการณ์นี้สะท้อนให้เห็นว่าสุขภาพ ร่างกายของผู้สูงอายุแต่ละบุคคลจะส่งผลต่อระดับการเล่นพั่นตามระดับความรุนแรงเช่นเดียวกับวัยอื่นๆ

ตารางที่ 4.16 มลเหตุจูงใจในการเล่นพั่นด้านการเปลี่ยนแปลงของชีวิตของผู้สูงอายุ

ลำดับ	มลเหตุจูงใจในการเล่นพั่นด้านการ เปลี่ยนแปลงของชีวิต	จำนวน	ร้อยละ
1	การเกษียณอายุ	27	10.5
2	การจากไปของคู่ครองและมิตรสหาย	40	15.6
3	สุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรง	116	45.3
4	ไม่ต้องการเป็นภาระลูกหลานทางด้าน การเงิน	73	28.5
รวม		256	100

หมายเหตุ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

มลเหตุจูงใจในการเล่นพั่นด้านอื่นๆ ของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา หลายประการ หากเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก พบว่าลำดับที่ 1 ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีมลเหตุจูงใจมาจากการ เป็นการเสี่ยงโชค คิดเป็นร้อยละ 67.2 ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยยังคงให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่อง ของโชคกลาง ลำดับที่ 2 คนในละแวกชุมชนเล่นกันมาก คิดเป็นร้อยละ 27.0 ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าอิทธิพล ของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมมีผลต่อคนในสังคมอยู่มากและลำดับที่ 3 มีช่องทางในการเล่นที่ สะดวก คิดเป็นร้อยละ 5.1 โดยขึ้นอยู่กับชนิดและประเภทของการพั่นที่ผู้สูงอายุมีความชอบและสนใจใน การเล่น การพั่นบางอย่าง ผู้สูงวัยอาจจะไม่ถนัด ดังตารางที่ 4.17

ตารางที่ 4.17 เหตุเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านอื่นๆ ของผู้สูงอายุ

ลำดับ	เหตุเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านอื่นๆ	จำนวน	ร้อยละ
1	คนในละแวกชุมชนเล่นกันมาก	69	27.0
2	เป็นการเสี่ยงโชค	172	67.2
3	มีช่องทางในการเล่นที่สะดวก	13	5.1
4	เห็นการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ	2	8
	รวม	256	100

หมายเหตุ: คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

แหล่งข้อมูลข่าวสารประกอบการเล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา มาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย หากเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรก พบว่าลำดับที่ 1 จากพระหรือหมอดู คิดเป็นร้อยละ 54.7 ลำดับที่ 2 จากวิทยุหรือโทรทัศน์ คิดเป็นร้อยละ 22.3 และลำดับที่ 3 จากหนังสือวิเคราะห์คาดการณ์การพนันต่างๆ คิดเป็นร้อยละ 21.5 ดังตารางที่ 4.18

ทั้งนี้ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พระหรือหมอดูยังถือเป็นบุคคลที่อิทธิพลทางด้านความคิด โหราศาสตร์ และความเชื่อในเรื่องโชคลางต่างๆ ของบุคคลในสังคม หากพิจารณาตัวบุคคลในที่นี้ทั้งพระและหมอดูเป็นบุคคล 2 ประเภท ประเภทแรกน่าจะเป็นบุคคลที่มีส่วนทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลเล่นการพนันไม่มากนักน้อยในขณะเดียวกันประเภทที่สองพระหรือหมอดูก็เป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยชี้ถูกชี้ผิดเรื่องอบายมุขต่างๆ และการกล่อมเกลாதงด้านจิตใจของผู้ที่เล่นพนันและกำลังจะเล่นพนันไม่ให้เล่นการพนันได้

ข้อมูลนี้สะท้อนว่าบทบาทของพระสงฆ์ในปัจจุบัน มีพระสงฆ์บางส่วนได้แปรเปลี่ยนไปจากบทบาทเดิมที่แต่เดิมต้องใช้ศีลบ่มเพาะ ให้เกิดคุณงามความดีและอบรมสั่งสอนฆราวาสให้ประพฤติปฏิบัติไปในแนวทางการดำรงตนที่ดี เว้นอบายมุขต่างๆ ที่จะก่อให้เกิดความเสียหายแต่บุคคล ครอบครัวและสังคม แต่กลับสนับสนุนในแนวทางที่ไม่ถูกต้องแก่ฆราวาสทั้งการสนับสนุนทางตรงคือพระสงฆ์มีแว่มาบอบายมุขเอง ส่วนทางอ้อมคือการบอบาย การฝากเงินไปลงทุนในอบายมุขเช่น พนันบั้งไฟเป็นต้น สาเหตุที่พระสงฆ์ในปัจจุบันไม่ดำเนินบทบาทในแนวทางที่ถูกต้องส่วนหนึ่งเป็นเพราะพระสงฆ์บางรูป เข้ามาบวชในพระพุทธศาสนาเนื่องจากขาดโอกาสในการประกอบสัมมาอาชีพอื่น แต่ต้องการใช้ผ้าเหลืองในการทำมาหาเลี้ยงชีพเพื่อให้เกิดความชอบธรรม จึงปรากฏรูปแบบพระสงฆ์ที่ผิดพระธรรมวินัยอยู่บ่อย พระสงฆ์กลุ่มนี้จึงเป็นพระสงฆ์เทียมและให้ความสำคัญในแนวทางอบายมุขและสิ่งมอมเมาต่างๆ

ตารางที่ 4.18 แหล่งข้อมูลข่าวสารประกอบการเล่นพนันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	แหล่งข้อมูลข่าวสารประกอบการเล่นพนัน	จำนวน	ร้อยละ
1	เขียนพนัน	51	19.9
2	หนังสือวิเคราะห์คาดการณ์การพนันต่าง ๆ	55	21.5
3	วิทยุหรือโทรทัศน์	57	22.3
4	พระหรือหมอดู	140	54.7
5	เว็บไซต์	8	3.1
6	อื่นๆ (จากการทำนายฝัน)	50	19.5

หมายเหตุ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน
เลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

4.5 การประเมินและคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ

การคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุด้วยแบบประเมิน จำนวน 20 ข้อ ในประเด็นต่างๆ โดยจัดระดับกลุ่มอายุของผู้สูงอายุออกเป็น 4 ให้กลุ่ม ได้แก่ อายุ 60-69 ปี อายุ 70-79 ปี อายุ 80-89 ปี และอายุ 90 ปีขึ้นไป ตามการจัดแบ่งของนักชราวิทยา การจัดกลุ่มอายุเพื่อการวิเคราะห์ผลในลักษณะนี้ จะทำให้ทราบพฤติกรรมของแต่ละกลุ่มอายุว่าเข้าข่ายติดพนัน หรือเป็นโรคติดพนัน อย่างไรที่อาจก่อให้เกิดเป็นปัญหาต่อไปในอนาคต เพราะหากทราบแล้วจะทำให้ผู้เกี่ยวข้อง ฝ้าติดตามให้การดูแลที่ตรงกลุ่ม อีกทั้งผลการวิเคราะห์ที่ได้ สามารถคัดเลือกกลุ่มอายุเพื่อเป็นกรณีศึกษาในเชิงลึกต่อไป การนำเสนอในหัวข้อนี้จึงเน้นการนำเสนอกลุ่มอายุที่แตกต่างที่ประเมินตนเอง ใน 2 ตัวเลือกคือตอบว่าใช่ หรือไม่ใช่ในแต่ละประเด็น ทั้งนี้ผู้วิจัยจะให้ความสำคัญกับประเด็นที่ตอบว่าใช่เนื่องจาก แบบคัดกรองการติดพนันหากตอบว่าใช่ตั้งแต่ 7 ข้อขึ้นไป หมายความว่าผู้เล่นพนันเข้าข่ายเป็นผู้ติดพนัน ตามแบบประเมินของพนม เกตมานและ ภาณุ คุชฌยากร (2558) ดังรายละเอียดที่ได้แสดงไว้ในบทที่ 2 โดยผลวิเคราะห์ปรากฏดังนี้

กลุ่มอายุ 60-69 ปี ตอบว่าใช่มากที่สุด ในประเด็นที่ (12) คิดจะทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อจะนำเงินไปเป็นทุนในการเล่นพนัน ร้อยละ 3.1 ประเด็นที่ (20) ผู้สูงอายุเคยเล่นการพนันเพื่อให้ได้เงินมาใช้หนี้พนัน หรือแก้ปัญหาทางการเงิน ร้อยละ 18.2

กลุ่มอายุ 70-79 ปี ตอบว่าใช้มากที่สุดที่สุดในประเด็นที่ (6) ใช้เวลานานมากกว่า 2 ชั่วโมงสำหรับเล่นพนันแต่ละครั้ง ร้อยละ 33.3 (11) เคยทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อนำเงินเป็นทุนในการเล่นพนัน ร้อยละ 6.4 ประเด็นที่ (16) บ่อยครั้งที่ท่านเล่นพนันจนไม่มีเงินเหลือติดตัว ร้อยละ 26.9 ประเด็นที่ (17) นำเงินจากการพนันไปใช้จ่ายใช้สอยอย่างอื่น ร้อยละ 46.2 ประเด็นที่ (18) ไปเล่นการพนันเพื่อหนีความกังวลหรือปัญหาอื่นๆ ร้อยละ 17.9 ประเด็นที่ (19) เคยมีความรู้สึกอยากทดลองเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยการไปเล่นพนัน ร้อยละ 9.0

กลุ่มอายุ 80-89 ปีตอบว่าใช้มากที่สุดที่สุดในประเด็นที่ (1) เล่นพนันจนทำให้ลูกหลานเป็นกังวลไม่มีความสุข ร้อยละ 68.8 ประเด็นที่ (2) เล่นพนันจนชีวิตคู่ในบ้านปลายเกิดการหย่าร้าง ร้อยละ 25.0 ประเด็นที่ (3) เคยเสื่อมเสียชื่อเสียงจากการเล่นพนัน ร้อยละ 18.8 ประเด็นที่ (5) ขายทรัพย์สินที่มีค่าเพื่อนำเงินมาเป็นทุนเล่นพนัน ร้อยละ 18.8 ประเด็นที่ (7) เล่นพนันจนทำให้สมรรถภาพทางกายอ่อนแอเช่น เจ็บป่วยนอนไม่หลับ ร้อยละ 31.3 ประเด็นที่ (8) หลังชนะพนันยิ่งอยากเล่นเพิ่มมากขึ้นเพราะรู้สึกว่ารำคาญ ร้อยละ 37.5 ประเด็นที่ (14) เคยคิดจะทำร้ายตัวเองหรือฆ่าตัวตายที่มีผลจากการเล่นพนัน ร้อยละ 12.5

กลุ่มอายุ 90 ปีขึ้นไปตอบว่าใช้มากที่สุดที่สุดในประเด็นที่ (4) เล่นพนันจนถูกจับปรับ ร้อยละ 33.3 (6) ใช้เวลานานมากกว่า 2 ชั่วโมงสำหรับเล่นพนันแต่ละครั้ง ร้อยละ 33.3 ประเด็นที่ (9) หลังเสียพนัน รู้สึกว่าต้องรีบเล่นเพื่อแก้มือและเอาเงินที่เสียไปคืน ร้อยละ 33.3 ประเด็นที่ (10) เคยยืมเงินผู้อื่นเพื่อนำมาเป็นทุนในการเล่นพนัน ร้อยละ 33.3 ประเด็นที่ (13) เล่นพนันแล้วกลายเป็นคนโกหก ร้อยละ 66.7 ประเด็นที่ (15) เคยรู้สึกผิดและละอายใจหลังเล่นการพนัน ร้อยละ 66.7 ดังตารางที่ 4.19

ตารางที่ 4.19 ผลการประเมินและคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ

ประเด็นการประเมิน	กลุ่มอายุ (ตอบใช้มากที่สุด)			
	60-69 ปี	70-79 ปี	80-89 ปี	90 ปีขึ้นไป
1. เล่นพนันจนทำให้ลูกหลานเป็นกังวลไม่มีความสุข			✓	
2. เล่นพนันจนชีวิตคู่ในบ้านปลายเกิดการหย่าร้าง			✓	
3. เคยเสื่อมเสียชื่อเสียงจากการเล่นพนัน			✓	
4. เล่นพนันจนถูกจับปรับ				✓
5. ขายทรัพย์สินที่มีค่าเพื่อนำเงินมาเป็นทุนเล่นพนัน			✓	
6. ใช้เวลานานมากกว่า 2 ชั่วโมงสำหรับเล่นพนันแต่ละครั้ง		✓		✓

ตารางที่ 4.19 (ต่อ) ผลการประเมินและคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ

ประเด็นการประเมิน	กลุ่มอายุ (ตอบใช่มากที่สุด)			
	60-69 ปี	70-79 ปี	80-89 ปี	90 ปีขึ้นไป
7. เล่นพนันจนทำให้สมรรถภาพทางกายอ่อนแอเช่น เจ็บป่วยนอนไม่หลับ			✓	
8. หลังชนะพนันยิ่งอยากเล่นเพิ่มมากขึ้นเพราะรู้สึก ว่าชนะ			✓	
9. หลังเสียพนัน รู้สึกว่าจะต้องรีบเล่นเพื่อแก้มือและ เอาเงินที่เสียไปคืน				✓
10. เคยยืมเงินผู้อื่นเพื่อนำมาลงทุนในการเล่นพนัน				✓
11. เคยทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อนำเงินเป็นทุนในการ เล่นพนัน		✓		
12. คิดจะทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อจะนำเงินไปเป็นทุน ในการเล่นพนัน	✓			
13. เล่นพนันแล้วกลายเป็นคนโกหก				✓
14. เคยคิดจะทำร้ายตัวเองหรือฆ่าตัวตายที่มีผลจาก การเล่นพนัน		✓		
15. เคยรู้สึกผิดและละอายใจหลังเล่นการพนัน				✓
16. บ่อยครั้งที่ท่านเล่นพนันจนไม่มีเงินเหลือติดตัว		✓		
17. นำเงินจากการพนันไปใช้จ่ายใช้สอยอย่างอื่น		✓		
18. เล่นการพนันเพื่อหนีความกังวลหรือปัญหาอื่นๆ		✓		
19. เคยมีความรู้สึกอยากทดลองเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้น โดยการไปเล่นพนัน		✓		
20. เคยเล่นการพนันเพื่อให้ได้เงินมาใช้หนี้พนันหรือ แก้ปัญหาทางการเงิน	✓			

การคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ กลุ่มอายุ 70-79 ปี เป็นกลุ่มอายุที่เข้าข่ายติดการพนัน คือตอบว่าใช่เป็นจำนวน 7 ข้อ ส่วนกลุ่มอายุ 80-89 ปี เป็นกลุ่มอายุที่มีแนวโน้มจะเข้าข่ายการติดพนัน คือ ตอบว่าใช่เป็นจำนวน 6 ข้อ ทั้งนี้ถึงแม้ว่ากลุ่มอายุ 90 ปีขึ้นไปตอบว่าใช่เป็นจำนวน 6 ข้อเท่ากันกับกลุ่ม

อายุ 80-89 ปี คือมีแนวโน้มจะเข้าข่ายการติดพนัน แต่เนื่องจากผลการวิเคราะห์ crosstabs จำนวนผู้สูงอายุที่มีอายุตั้งแต่ 90 ปีขึ้นไปมีเพียง 3 ราย หากผู้สูงอายุตอบในประเด็นต่างๆ เพียง 1 ประเด็นผลจะแสดงค่าร้อยละ 33.3 ซึ่งเท่ากับกลุ่มอายุ 80-89 ปี (ผลการวิเคราะห์ปรากฏในภาคผนวก ข) ถึงแม้แบบคัดกรองประเมินตนเองจะแสดงผลออกมาในลักษณะค่าร้อยละที่มากกว่ากลุ่มนี้ไม่น่าจะมีปัญหามากเท่ากับกลุ่มอายุ 80-89 ปี เมื่อเทียบระดับความแข็งแรงของสุขภาพร่างกาย ดังนั้นข้อมูลนี้กลุ่มที่ต้องเฝ้าระวังคือกลุ่มอายุ 70-79 ปี และกลุ่มอายุ 80-89 ปี

ผลกระทบจากการเล่นพนันที่มีต่อผู้สูงอายุ ส่งผลต่อฐานะทางการเงินหลังเล่นพนันพบว่า ฐานะทางการเงินแย่ลง คิดเป็นร้อยละ 77.3 รองลงมาฐานะทางการเงินเหมือนเดิม คิดเป็นร้อยละ 18.8 มีเพียงร้อยละ 10 ระบุว่าฐานะทางการเงินดีขึ้นกว่าเดิม โดยสรุปผลของการเล่นพนันเสียมากกว่าได้ คิดเป็นร้อยละ 77.3 แยกแยะไม่ได้คิดเป็นร้อยละ 18.8 และได้มากกว่าเสียคิดเป็นร้อยละ 3.9 ในอนาคตผู้ที่เล่นพนันส่วนใหญ่ระบุว่าหยุดเล่นได้เนื่องจากหมดแรงไปตามอายุขัย และบุตรหลานรู้สึกเป็นทุกข์กับพฤติกรรมการเล่นของผู้สูงวัย คิดเป็นร้อยละ 85.9 และระบุว่าหยุดเล่นไม่ได้คิดเป็นร้อยละ 13.7 เนื่องจากหากไม่ได้เล่นจะรู้สึกกระวนกระวายใจ หงุดหงิดเหมือนติดบุหรี่แล้วต้องการให้เลิกก็ค่อนข้างเลิกลยากหรือเลิกไม่ได้เลย ดังตารางที่ 4.20

หากประเมินจากข้อมูลที่สำรวจ ก็สามารถยืนยันได้ว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่เล่นการพนันจะเสียมากกว่าได้ ส่วนในกลุ่มที่แยกแยะไม่ได้จะเป็นข้อมูลที่คาดการณ์ได้ 2 ประการว่า ประการที่หนึ่งผู้สูงอายุไม่ได้จดตัวเลขหรือสถิติของเงินที่เสียไปกับการพนันซึ่งหากจดตัวเลขอาจอยู่ในกลุ่มเสียมากกว่าได้ก็เป็นไปได้ กับประการที่สอง ผู้สูงอายุเกิดความอายหากต้องบอกว่าตนเองเล่นการพนันแล้วเสียเงินหรือเกรงใจบุตรหลานที่นำเงินใช้จ่ายไปกับการพนันนั่นเอง

ตารางที่ 4.20 ผลจากการเล่นพนันของผู้สูงอายุ

ผลจากการเล่นพนัน	จำนวน	ร้อยละ
ฐานะทางการเงินหลังเล่นพนัน		
ดีขึ้นกว่าเดิม	10	3.9
เหมือนเดิม	48	18.8
แย่ลง	198	77.3
รวม	256	100
ผลสรุปของการเล่นพนัน		
เสียมากกว่าได้	198	77.3
ได้มากกว่าเสีย	10	3.9
แยกแยะไม่ได้	48	18.8
แนวโน้มการเล่นพนันในอนาคต		
หยุดเล่นได้	220	85.9
หยุดเล่นไม่ได้	35	13.7
อื่นๆ	1	0.4
รวม	256	100

หมายเหตุ: คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

เมื่อเกิดปัญหาจากการพนันผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาได้ให้ข้อมูลว่า บุคคลที่ผู้สูงอายุจะขอคำปรึกษามากที่สุดเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรกพบว่า ลำดับที่ 1 จากบุตรหลานคิดเป็นร้อยละ 76.2 เนื่องจากบุตรหลานเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดในยามบั้นปลายของชีวิต ลำดับที่ 2 จากคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 57.0 เพราะคู่สมรสถือเป็นกำลังใจที่ดีรองจากบุตรหลานเนื่องจากอยู่ด้วยกันมาจนถึงวัยชรา แต่เมื่ออยู่ในวัยชราทั้งคู่จำเป็นต้องให้บุตรหลานดูแลเช่นเดียวกัน และลำดับที่ 3 จากญาติ คิดเป็นร้อยละ 39.5 หากไม่มีคู่สมรสและบุตรหลานแล้วสิ่งที่เหลืออยู่ในชีวิตก็คือญาติพี่น้องที่ใกล้ชิดและไว้วางใจได้คอยดูแลกัน ดังตารางที่ 4.21

ตารางที่ 4.21 บุคคลที่จะขอคำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจากการพนันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	บุคคลที่จะขอคำปรึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1	บุตรหลาน	195	76.2
2	คู่สมรส	146	57.0
3	เพื่อนสนิท	21	8.2
4	พี่น้องร่วมบิดา มารดา	43	16.8
5	ญาติ	101	39.5
6	คนในชุมชน	8	3.1

หมายเหตุ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน
เลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

เมื่อเกิดปัญหาจากการพนันผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาได้ให้ข้อมูลว่า บุคคลที่ผู้สูงอายุต้องการกำลังใจมากที่สุดในช่วงบั้นปลายชีวิต เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรกพบว่า ลำดับที่ 1 จากบุตรหลาน คิดเป็นร้อยละ 75.4 ลำดับที่ 2 จากคู่สมรส คิดเป็นร้อยละ 13.7 และลำดับที่ 3 จากพี่น้องร่วมบิดา มารดา คิดเป็นร้อยละ 8.2 ดังตารางที่ 4.22

บุตรหลานถือเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจในการใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายของชีวิต อย่างมีความสุขตามอัตภาพ ส่วนคู่สมรสคือบุคคลที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมานาน หากยังมีชีวิตอยู่ก็จะสามารถเป็นกำลังใจให้กันและกันได้ อย่างไรก็ตามทั้งผู้สูงวัยและคู่สมรสต่างก็อยู่ในวัยบั้นปลายชีวิตเช่นกัน ลูกหลานจึงเป็นบุคคลที่เติมเต็มความสุข และเอาใจใส่ผู้สูงวัยได้

ตารางที่ 4.22 บุคคลที่ผู้สูงอายุต้องการกำลังใจมากที่สุดในช่วงบั้นปลายชีวิต

ลำดับ	บุคคลที่ผู้สูงอายุต้องการกำลังใจมากที่สุด	จำนวน	ร้อยละ
1	บุตรหลาน	193	75.4
2	คู่สมรส	35	13.7
3	เพื่อนสนิท	3	1.2
4	พี่น้องร่วมบิดา มารดา	21	8.2
5	ญาติ	2	0.8
6	คนในชุมชน	2	0.8
	รวม	256	100

หมายเหตุ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

บุคคลที่ให้คำปรึกษาเมื่อผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาเกิดปัญหาจากการพนัน พบว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่เคยขอคำปรึกษาใคร คิดเป็นร้อยละ 53.5 รองลงมาผู้สูงอายุระบุว่าการเล่นพนันของตนเองนั้นยังไม่อยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดปัญหาแต่อย่างใด คิดเป็นร้อยละ 32.4 ดังตารางที่ 4.27

ทั้งนี้เมื่อผลสะท้อนจากตารางปรากฏว่าผู้สูงอายุที่มีปัญหาจากการพนัน คิดเป็นร้อยละ 7.0 เพราะกลุ่มนี้ระบุว่าบุคคลที่ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจากการพนันคือพระสงฆ์ พระสงฆ์ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันมี 2 ประเภทคือสายปฏิบัติธรรมจะเน้นหลักคำสอนเพื่อให้คนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม แต่อีกสายจะเน้นเรื่องพุทธพาณิชย์หรือวัตถุนิยม เครื่องรางของขลัง ไ้ห่วยเป็นต้น จึงไม่แปลกใจว่าข้อมูลที่พบจากงานวิจัยจากการระบุของผู้สูงอายุที่พบว่าในขณะที่มีปัญหาจากการพนันผู้สูงอายุจะปรึกษาพระสงฆ์ แต่ในขณะเดียวกันแหล่งข้อมูลการเล่นพนันก็มาจากพระสงฆ์เช่นเดียวกัน

ตารางที่ 4.23 บุคคลที่ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจากการพนันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	บุคคลที่ให้คำปรึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1	ไม่เคยขอคำปรึกษาใคร	137	53.5
2	การเล่นพนันยังไม่อยู่ในระดับที่เกิดปัญหา	83	32.4
3	พระสงฆ์	18	7.0
4	อื่นๆ	18	7.0
	รวม	256	100

หมายเหตุ: คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

ผลกระทบด้านสุขภาพจากการเล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาเรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรกพบว่า ลำดับที่ 1 เกิดภาวะความเครียด คิดเป็นร้อยละ 44.9 ลำดับที่ 2 หงุดหงิดง่าย คิดเป็นร้อยละ 17.2 และลำดับที่ 3 ร่างกายอ่อนแอ คิดเป็นร้อยละ 16.4 ดังตารางที่ 4.24 ความเครียดจึงเป็นภาวะแรกที่สูงวัยต้องเผชิญเนื่องจากเป็นภาวะของอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ และทำให้รู้สึกถูกกดดัน ไม่สบายใจ วุ่นวายใจ กลัว วิตกกังวล ตลอดจนถูกบีบคั้น

จากข้อมูลจะเห็นว่าผลกระทบด้านสุขภาพของผู้สูงอายุที่มาจากการพนันนั้นมีระดับความต่อเนื่องกันโดยเริ่มตั้งแต่เกิดภาวะความเครียดก่อน จากนั้นจะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกหงุดหงิดและร่างกายอ่อนแอและนำไปสู่การซึมเศร้าในที่สุด ซึ่งผลจากการสำรวจผู้สูงอายุที่มีอาการซึมเศร้า คิดเป็นร้อยละ 4.3 ซึ่งก็ถือว่าอยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วง จำเป็นต้องให้การดูแลเป็นพิเศษอย่างใกล้ชิดจากบุตรหลานที่ผู้สูงอายุให้ความไว้วางใจมากที่สุด

ตารางที่ 4.24 ผลกระทบด้านสุขภาพจากการเล่นพนันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	ผลกระทบด้านสุขภาพจากการเล่นพนัน	จำนวน	ร้อยละ
1	เกิดภาวะความเครียด	115	44.9
2	ร่างกายอ่อนแอ	42	16.4
3	สุขภาพทรุดโทรม	17	6.6
4	หงุดหงิดง่าย	44	17.2
5	มีอาการซึมเศร้า	11	4.3
6	อื่นๆ (ยังไม่เป็นปัญหาต่อสุขภาพ)	27	10.5
รวม		256	100

หมายเหตุ: คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน

4.6 มาตรการการสะกิดกั้นการพนัน

มาตรการการสะกิดกั้นการพนันผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรกพบว่า ลำดับที่ 1 ตั้งกลุ่มและชมรมผู้สูงอายุสำหรับกิจกรรมนันทนาการพักผ่อน จิตอาสาหรืออื่นๆ คิดเป็นร้อยละ 76.2 ลำดับที่ 2 บุคคลในครอบครัวต้องร่วมกันดูแลและให้กำลังใจ คิดเป็นร้อยละ 69.1 และลำดับที่ 3 เจ้าหน้าที่ต้องเข้มงวดกวดขันเพิ่มขึ้น คิดเป็นร้อยละ 45.3 ดังตารางที่ 4.25

ถึงแม้จะมีกฎหมายห้ามเล่นพนันแต่การพนันก็ไม่เคยหมดไป นับวันแต่จะเพิ่มขึ้น ในกรณีของผู้สูงอายุ มาตรการทางกฎหมายอาจไม่สามารถสะกิดกั้นได้เท่ากับ การตั้งกลุ่มและชมรมผู้สูงอายุสำหรับทำกิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อน รวมทั้งจิตอาสาอื่นๆ อีกทั้งบุคคลในครอบครัวต้องร่วมกันดูแลและให้กำลังใจ เนื่องจากมีข่าวปรากฏจากหนังสือพิมพ์บ่อยครั้งเกี่ยวกับการบุกรุกการเล่นพนันของผู้สูงอายุของภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีอายุเฉลี่ย 74 ปี โดยให้เหตุผลของการลักลอบเล่นการพนันว่า “ว่างเว้นจากการทำนา จึงชวนกันเล่นไพ่แก้เหงา ในขณะที่เล่นไพ่ยังสามารถเลี้ยงหลานไปด้วยก็ได้ โดยการผูกเปลยวนแล้วไกวไปเล่นไปกับวงเพื่อน เล่นเหนื่อยก็พักผ่อนข้าว มีแรงก็เล่นต่อได้” ดังนั้นการจัดกิจกรรมที่เป็นประโยชน์ให้ผู้สูงอายุได้ทำร่วมกันอาจจะเป็นแนวทางการแก้ปัญหาได้มากกว่าใช้กฎหมายบังคับ

ตารางที่ 4.25 มาตรการการสะกิดกั้นการพนันของผู้สูงอายุ

ลำดับ	มาตรการการสะกิดกั้นการพนัน	จำนวน	ร้อยละ
1	เพิ่มอัตราค่าปรับ	64	25.0
2	เจ้าหน้าที่ต้องเข้มงวดกวดขันเพิ่มขึ้น	116	45.3
3	บุคคลในครอบครัวต้องร่วมกันดูแลและให้กำลังใจ	177	69.1
4	ตั้งกลุ่มและชมรมผู้สูงอายุสำหรับกิจกรรมนันทนาการพักผ่อน จิตอาสาหรืออื่นๆ	195	76.2
5	การสร้างอาชีพวัยเกษียณ	130	50.8
6	อื่นๆ	6	2.3

หมายเหตุ คำนวณจากกลุ่มตัวอย่าง 256 คน
เลือกตอบได้มากกว่า 1 ตัวเลือก

4.7 ข้อเสนอแนะอื่นๆ

ข้อเสนอแนะอื่นๆ ที่ให้ผู้สูงอายุเสนอแนะได้ตามความคิดเห็น จัดกลุ่มข้อความตามประเด็นต่างๆ ได้เป็น 3 กลุ่มประกอบด้วย เจ้าหน้าที่รัฐ ประชาชนและบุตรหลานต้องช่วยกันทำหน้าที่ตามบทบาทคอยสอดส่องและจัดกิจกรรมเพื่อดูแลผู้สูงอายุอย่างเหมาะสม ดังตารางที่ 4.26

ตารางที่ 4.26 ประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ

ลำดับ	ประเด็น	รายละเอียด
1	เจ้าหน้าที่รัฐ	1 เจ้าหน้าที่รัฐควรออกสำรวจพื้นที่ตามชุมชนที่มีความเสี่ยงต่อปัญหาการพนันอย่างต่อเนื่องเพื่อตรวจตรากลุ่มผู้เล่นการพนัน 2 การประชาสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องถึงโทษและปัญหาที่ตามมาจากการเล่นพนันของผู้สูงอายุ 3 จัดโครงการประกวดหมู่บ้านปลอดการพนันและอบายมุขต่างๆ เพื่อหาหมู่บ้านต้นแบบ

ตารางที่ 4.26 (ต่อ) ประเด็นข้อเสนอแนะอื่นๆ

ลำดับ	ประเด็น	รายละเอียด
2	ประชาชน	จัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุที่ยังแข็งแรงและมีพลังกำลังในการทำกิจกรรมที่เป็นประโยชน์เพื่อป้องกันการเล่นพนันที่มีสาเหตุมาจากการว่างงานตามฤดูกาลทั้งที่มีค่าตอบแทนและงานจิตอาสาเช่น การดูแลเด็กที่พ่อแม่ต้องออกไปทำงาน การทำงานประเภทหัตถกรรมฝีมือเพื่อจำหน่ายเป็นต้น
3	บุตรหลาน	เป็นหน้าที่โดยตรงที่ต้องใส่ใจและดูแลผู้สูงอายุ ต้องให้ความรักและสร้างกำลังใจแก่ผู้สูงอายุ มองเห็นคุณค่า และกตัญญูต่อผู้สูงอายุในบ้านปลายของชีวิต ให้เวลาแก่ผู้สูงอายุโดยการพาเที่ยวพักผ่อนตามความเหมาะสม พาเข้าวัดฟังธรรมตามความต้องการของผู้สูงอายุ

บทที่ 5

สรุปสถานการณ์สำคัญและข้อค้นพบจากการวิจัยเพื่อการพัฒนาต่อยอด

เชิงคุณภาพในอนาคต

สถานการณ์การพนันของผู้สูงอายุในเขตพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมา เป็นการวิจัยเชิงสำรวจมีวัตถุประสงค์ดังนี้ (1) เพื่อศึกษาสถานการณ์การพนัน สถิติที่เกี่ยวข้องกับการพนัน ในผู้สูงอายุในจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา เพื่อเป็นฐานการศึกษาต่อยอดเชิงคุณภาพ (2) เพื่อศึกษามูลเหตุจูงใจในการเล่นพนันของผู้สูงอายุ และมูลเหตุจูงใจของผู้สูงอายุที่ไม่เล่นพนันในจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา เพื่อเป็นฐานการศึกษาต่อยอดเชิงคุณภาพและ (3) เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยด้านเขตที่พักอาศัย ระดับการศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัย จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน สถานการณ์ประเมินการติดพนัน ระดับอายุของผู้สูงอายุจังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา กับมุมมองการพนัน 14 ประเด็น

ข้อมูลพื้นฐานที่พบจากการสำรวจในเบื้องต้น นำเสนอโดยใช้สถิติเชิงพรรณนาด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ และการแจกแจงความถี่ การวิเคราะห์ค่าความถี่แบบแจกแจง 2 ทาง (crosstabs) และการวัดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร 2 ตัว มาช่วยอธิบายเป็นส่วนใหญ่ เนื่องจากเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่เป็นนามบัญญัติ ส่วนที่หนึ่งประกอบด้วยข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่ครอบคลุมรายละเอียดเกี่ยวกับอาชีพของผู้สูงอายุ รายได้ต่อเดือน แหล่งที่มาของรายได้ในการดำรงชีพในรอบปี 2559 ประเภทของการพนันที่เล่นและสถิติที่เกี่ยวข้องกับการพนันรวมทั้งสถานที่เล่นพนันของผู้สูงอายุ ส่วนที่สอง มุมมอง ความคิดเห็นที่มีต่อการพนันในประเด็นต่างๆ 14 มุมมองและส่วนที่สาม มูลเหตุจูงใจในการเล่นพนันของผู้สูงอายุ เหตุผลของการเล่นและไม่เล่นพนัน ฐานะทางการเงินหลังเล่นพนัน เหตุการณ์เลวร้ายที่สุดในช่วงชีวิตการเล่นพนัน ผลของการเล่นพนัน ฐานะทางการเงินหลังเล่นพนัน และส่วนที่สี่ มาตรการที่จะทำให้ผู้สูงอายุหยุดเล่นพนัน พร้อมทั้งข้อเสนอแนะหรือข้อคิดเห็นเพิ่มเติม

5.1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุ

สัดส่วนของผู้เล่นการพนันกับผู้ไม่เล่นการพนันมีสัดส่วน 85:15 ในกลุ่มผู้เล่นพนันพบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากที่สุด อายุระหว่าง 60-69 ระดับการศึกษาประถมศึกษา อาชีพในปัจจุบันเป็นเกษตรกร พักอาศัยอยู่กับครอบครัว มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-5 คน ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่เล่นพนัน พบว่าส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง มีอายุระหว่าง 60-69 ปี ระดับการศึกษาประถมศึกษา รองลงมา อาชีพในปัจจุบัน เป็นเกษตรกร สถานภาพการอยู่อาศัยในครอบครัว มีจำนวนสมาชิกในครอบครัวจำนวน 4-5 คน แหล่งที่มาของรายได้ประจำของปี 2559 มาจากเบี้ยยังชีพที่ได้รับจากรัฐบาลและการรับจ้างทั่วไป

ข้อมูลทั่วไปของผู้สูงอายุพบว่า สัดส่วนการเล่นพนันในเพศหญิงจะมากกว่าเพศชาย เป็นไปตามสัดส่วนโครงสร้างของประชากร ที่ขณะนี้ประชากรไทยที่เป็นเพศหญิงจะมากกว่าเพศชาย นอกจากนี้มีอาชีพเป็นเกษตรกรส่วนใหญ่ จบการศึกษาระดับประถมศึกษา สถานภาพการอยู่อาศัยด้วยกันเป็นครอบครัว รายได้หลักที่ได้รับประจำทุกเดือนจากเบี้ยยังชีพของผู้สูงอายุที่รัฐบาลจ่ายให้ ในรอบปี 2559 นอกจากนี้ยังมีรายได้จากแหล่งอื่นๆ เช่นการรับจ้างทั่วไป เงินที่บุตรหลานส่งให้ ซึ่งรายได้ส่วนนี้อาจจะไม่ได้รับเป็นประจำเหมือนเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุจากทางรัฐบาล ทั้งนี้การที่ผู้สูงอายุมีรายได้หลักมาจากเบี้ยยังชีพที่รัฐบาลจ่ายให้ รวมกับรายได้ที่บุตรหลานหรือคนในครอบครัวจ่ายให้ รายได้ส่วนนี้อาจทำให้ผู้สูงอายุมีเงินหมุนเวียนที่ใช้ในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งกิจกรรมหนึ่งในหลายกิจกรรมคือการเล่นพนัน สิ่งที่น่าสนใจคือผู้หญิงเริ่มเล่นการพนันมากขึ้นหากเปรียบเทียบพฤติกรรมลักษณะความเป็นเพศ เพศชายน่าจะเล่นการพนันมากกว่าเพศหญิง

ผู้สูงอายุทั้งที่เล่นการพนันและไม่เล่นการพนัน แม้จะอยู่ในช่วงวัยของบั้นปลายชีวิตแล้วต่างมีภาระหนี้สินคล้ายคลึงกันคือหนี้เกี่ยวกับการส่งบุตรหลานเรียนหนังสือและหนี้สินอื่นๆ อีก โดยเฉพาะหนี้สินที่เกี่ยวข้องกับธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์การเกษตร ทั้งนี้เพราะธกส. เป็นธนาคารที่ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรเข้าถึงได้ อีกทั้งกลุ่มตัวอย่างในงานวิจัยส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเป็นเกษตรกร อย่างไรก็ตาม มีผู้สูงอายุอีกกลุ่มหนึ่งที่ไม่มียาหนี้สินใดๆ ซึ่งเป็นเรื่องที่ดีในบั้นปลายชีวิตเป็นการสร้างความมั่นคงทางการเงิน

จากการสำรวจเขตที่พักอาศัยของผู้สูงอายุที่เล่นการพนันในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาพบว่า อาศัยอยู่ในเขตชนบทมากที่สุด ซึ่งสภาพแวดล้อมในชนบท ณ ปัจจุบันได้เปลี่ยนแปลงไปจากอดีตมากขึ้น ได้รับอิทธิพลทางด้านเศรษฐกิจที่อย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ ชีวิตผูกติดอยู่กับระบบตลาดที่สิ่งของเครื่องใช้ในการอุปโภคและบริโภคในครัวเรือนต้องซื้อหาเพื่ออำนวยความสะดวกสบายในชีวิต พฤติกรรมของผู้คนส่วนหนึ่งก็เปลี่ยนแปลงไปตามปัจจัยสภาพแวดล้อมที่มากระตุ้น โดยเน้นใช้ชีวิตให้สะดวกสบายขึ้นให้ความสำคัญกับวัตถุสิ่งของที่ใช้อำนวยความสะดวกในชีวิต ทำให้วิถีชีวิตต้องดิ้นรนในการหารายได้ที่เพิ่มมากกว่าในอดีตและวิธีการหารายได้ของชาวชนบทนอกจากรายได้ที่มาจากการเกษตรกรรมแล้วยังมีความหวังของรายได้จากทางเลือกอื่น โดยเฉพาะการพนันสำหรับคนชนบทที่เพิ่มมากขึ้นทุกวัน

ส่วนผู้สูงอายุที่ไม่เล่นการพนันในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาพบว่า ส่วนใหญ่อาศัยอยู่ในเขตเมืองและกึ่งเมืองกึ่งชนบทเป็นจำนวนที่เท่ากัน รองลงมาอาศัยอยู่ในเขตชนบท ผู้สูงอายุกลุ่มนี้จะไม่ค่อยปัจจัยเสี่ยงใดๆ อันเกี่ยวเนื่องจากสภาพแวดล้อมที่แตกต่างระหว่างสังคมเมือง สังคมชนบท และสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่เข้ามากระทบแต่อย่างใด เพราะผู้สูงอายุเหล่านี้ มีภูมิคุ้มกันทางด้านร่างกายและจิตใจที่สูงที่ไม่ไปเกี่ยวข้องกับการพนัน โดยมีเหตุผลดังนี้ โดยนิสัยไม่ชอบเล่นอยู่แล้ว จึงไม่คิดจะเล่นและเล่นไม่เป็น การพนันเป็นอบายมุขและก่อให้เกิดโทษ มองว่าการพนันมีแต่เสียกับเสีย เสียสุขภาพ เสียทรัพย์ เสียเวลาในการทำกิจกรรมอื่นๆ ที่ดีที่เป็นประโยชน์ การที่ผู้สูงอายุมีเหตุผลดังกล่าวสะท้อนจากนิสัยและ

ตัวตนของผู้สูงอายุเองที่มองเห็นปัญหาหรือผลกระทบทางลบที่จะเกิดขึ้นจากการพนัน เพื่อเป็นเกราะป้องกันไม่ให้ตนเองเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับการพนันได้

การสัมภาษณ์เจาะลึกเพิ่มเติมจากกลุ่มตัวอย่างกลุ่มนี้ ปรากฏว่ามีประเด็นเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ในจำนวนกลุ่มผู้ไม่เล่นพนัน 40 ราย มีจำนวน 32 รายที่ปรากฏว่าเป็นผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาคริสต์ ที่เข้าโบสถ์ทุกสัปดาห์ ดังนั้นเป็นสมมติฐานที่น่าสนใจและควรได้รับการพิสูจน์ต่อไปว่า “คำสอนในศาสนาคริสต์กับการเข้าโบสถ์ในวันอาทิตย์ทุกสัปดาห์มีอิทธิพลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันให้เกิดเป็นความเข้มแข็งทางใจต่อเรื่องการพนันและอบายมุขต่างๆ”

5.2 สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ

สถิติที่เกี่ยวข้องกับการเล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา จำนวนครั้งที่เล่นมากที่สุดในรอบ 1 ปี พบว่ามีผู้สูงอายุเล่นพนันประเภทไพ่ 118 ครั้ง จำนวนเงินสูงสุดที่เล่น 1,200 บาท รองลงมาเป็นสลากกินแบ่ง จำนวน 20 ครั้ง จำนวนเงินสูงสุดที่เล่น 500 บาท และ หวยได้ ดินไทย จำนวนครั้งที่เล่นในรอบ 1 ปี 18 ครั้ง จำนวนเงินสูงสุดที่เล่น 1,500 บาท เหตุผลของการเล่นส่วนใหญ่คือเล่นพนันเพื่อเป็นการเสี่ยงโชคและหวังรวย

การพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาส่วนใหญ่ผู้สูงอายุจะนิยมเล่นการพนันประเภท ไพ่ สลากกินแบ่งรัฐบาล หวยได้ดินไทย ไฮโล ไก่ชน หอย ชกส. บั้งไฟ มวยตู้ หอยหุ้ และโบกตามลำดับ สาเหตุที่เล่นไพ่มากที่สุดเนื่องจากมีกลุ่มเพื่อนในวงไพ่เล่น และเล่นได้แทบทุกวันในวันว่าง ทั้งนี้จากการสำรวจการพนันประเภทหวยยังเป็นการพนันที่ผู้สูงอายุส่วนใหญ่เริ่มเล่นเป็นครั้งแรกเป็นจำนวนที่มากที่สุดของกลุ่มตัวอย่างซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันที่ได้นำเสนออย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้สถานที่เล่นพนันที่เป็นชุมชนที่ผู้สูงอายุอาศัยอยู่เป็นสถานที่ที่ผู้สูงอายุเข้าถึงง่ายที่สุดจึงจึงปรากฏภาพให้เห็นว่าในชุมชนเป็นสถานที่ที่รวมนักพนันในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา นอกจากนี้การเดินทางไปเล่นพนันในจังหวัดที่อาศัยอยู่นอกเหนือจากชุมชนของตนเองก็มีขึ้นอยู่กับการพนันที่เล่นเช่นการพนันไก่ชน ต้องเดินทางไปสถานที่ห่างไกลจากชุมชน ส่วนการเดินทางไปเล่นพนันยังประเทศเพื่อนบ้านอย่างกัมพูชาพบในผู้สูงอายุที่เป็นผู้เกษียณอายุจากการทำงานประจำโดยมีเงินเกษียณอายุไว้หมุนเวียนในการเล่นและเดินทางไปในลักษณะของการท่องเที่ยว

หากพิจารณาตัวเลขในเชิงสถิติ จะต้องประเมินประเด็นตัวเลขใน 2 ลักษณะ ลักษณะแรก ประเมินจำนวนเงินที่ใช้เล่น ลักษณะที่สองประเมินจำนวนความถี่ของการเล่น เพราะสองลักษณะนี้จะให้ผลลัพธ์ที่ต่างกันในการสร้างผลกระทบต่อผู้เกี่ยวข้องโดยเฉพาะตัวผู้เล่น และสังคม เพราะการเล่นด้วยจำนวนครั้งนี้น้อยอาจสร้างความเสียหายได้มากกว่าจำนวนสถิติการเล่นด้วยความถี่ที่มากก็ได้ แต่ในขณะเดียวกันหากมองด้านสุขภาพจำนวนถี่ของการเล่นและจำนวนเงินที่เสียไปย่อมสร้างผลกระทบต่อ

สุขภาพของผู้สูงอายุ บุคคลที่อยู่แวดล้อมผู้สูงอายุโดยเฉพาะครอบครัวที่ผู้สูงอายุที่เล่นการพนันที่อาศัยอยู่ด้วยกันอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้

การประเมินตนเองของผู้สูงอายุ โดยให้ประเมินตนเองว่าติดพนันหรือไม่ ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุประเมินตนเองว่าไม่ติดพนัน โดยให้นิยามว่าไม่ได้เล่นประจำ และการเล่นพนันของผู้สูงอายุไม่ได้สร้างความเสียหายแก่ผู้อื่น ส่วนกลุ่มที่ประเมินตนเองว่าติดพนัน ให้นิยามว่าการติดพนันนั้น หากไม่ได้เล่นจะรู้สึกกระสับกระส่ายเหมือนติดบุหรี่และเหล้า และไม่แน่ใจว่าตนเองติดการพนันหรือไม่ติด ขึ้นอยู่กับความเชื่อมโยงของสภาพการณ์ที่มากระตุ้นจากความเชื่อ ความฝัน และการชักชวนของเพื่อนบ้านที่ใกล้ชิดสนิทสนมกัน โดยเฉพาะการหักทลายกันในตอนเช้าของผู้สูงอายุที่อยู่ในเขตชนบทสื่อถึงวิถีการพนัน “ใกล้วันหวยออกแล้ว ฝันตีหมเมื่อคืน” หรือ “ไปวัดแล้วได้เลขเด็ดอะไรมา” เหล่านี้เป็นต้น

5.3 มุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อการเล่นพนันในประเด็นต่างๆ

ผู้สูงอายุที่มีเขตที่พักอาศัยแตกต่างกันระหว่างอาศัยอยู่ในสังคมเมือง สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทมีมุมมองในประเด็นส่วนใหญ่เป็นไปในทิศทางที่เป็นมุมมองมาตรฐานของบุคคลทั่วไป ไปมองว่าการพนันสร้างความเสียหาย แต่ทั้งนี้ในบางประเด็นมีความคิดเห็นที่หลากหลายในเชิงสนับสนุนการพนันเช่น ในสังคมเมืองมองว่าการเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ส่วนในสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทมองว่าการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตเมืองมีเวลาว่างมากส่วนผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในเขตกึ่งเมืองกึ่งชนบทมองการพนันเป็นการเสี่ยงโชค เพื่อสร้างรายได้ทางเศรษฐกิจในลักษณะของการเป็นสังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบทที่ได้รับอิทธิพลจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ

มุมมองของผู้สูงอายุที่ไม่ได้เรียนหนังสือกับมุมมองของผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีมุมมองต่อการสนับสนุนประเด็นการเล่นพนันโดยผู้สูงอายุที่ไม่ได้เรียนหนังสือเห็นด้วยว่าการพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้นผู้สูงอายุที่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้นเห็นด้วยกับการพนันในประเด็นเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ด้วยกันกับสมาชิก ได้แสดงมุมมองในแต่ละประเด็น ซึ่งมีประเด็นที่เข้าข่ายในเชิงสนับสนุนการเล่นพนันคือ ในกลุ่มที่อาศัยอยู่ด้วยกันกับสมาชิก 1-3 คนมองว่าการพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ ในกลุ่มที่อาศัยอยู่ด้วยกันกับสมาชิกมากกว่า 5 คนมองว่าการพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าสมาชิกในครอบครัวที่มีจำนวนน้อยหรือมีจำนวนมากอาจไม่มีผลใดๆ กับผู้สูงอายุ เพราะผู้สูงอายุยังคงต้องการเพื่อนมากขึ้น และต้องการเพื่อนในวงพนัน

ผู้สูงอายุในกลุ่มที่ติดการพนันและไม่ติดการพนัน (จากการประเมินตนเอง) ได้แสดงมุมมองในแต่ละประเด็น ซึ่งมีประเด็นที่น่าสนใจคือ กลุ่มที่ไม่ติดการพนันมองการพนันไปในแนวทางที่แตกต่างจากมาตรฐานของสังคมเช่น เห็นด้วยในเชิงสนับสนุนที่การพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุซึ่งเมื่อเล่นแล้วจะทำให้คลายเหงาได้ รู้สึกตื่นเต้น ช่วยให้มีเพื่อนมากขึ้นและการพนันคือการเสี่ยงโชค ข้อมูลนี้สะท้อนให้

เห็นว่าผู้สูงอายุที่ประเมินตนเองว่าไม่ติดการพนัน กำลังสนับสนุนให้ตนเองเล่นพนัน และมองการพนันเป็นไปในเชิงให้เหตุผลสนับสนุนการเล่นพนันของตนเอง

ผู้สูงอายุที่มีอายุแตกต่างกันใน 4 กลุ่ม ได้แสดงมุมมองในแต่ละประเด็น ซึ่งถือเป็นมุมมองที่ไม่ผิดปกติไปจากมุมมองมาตรฐานของสังคมแต่อย่างใด แสดงให้เห็นว่าผู้สูงอายุสามารถแยกแยะได้ว่าการเล่นพนันจะส่งผลกระทบต่อตนเองและผู้เล่นคนอื่นๆ อย่างไร ข้อมูลนี้สะท้อนให้เห็นว่าผู้สูงอายุทั้ง 4 กลุ่มรู้ว่าการเล่นพนันเป็นสิ่งที่ไม่มีผลกระทบต่างๆ ตามมามากมายแต่ยังเลือกที่จะเล่นพนันอาจจะเป็นบางคน ซึ่งมีทั้งระดับที่ไม่เป็นปัญหาและระดับที่เป็นปัญหาตามการประเมินตนเองของผู้สูงอายุ

5.4 มุมเหตุจูงใจในการเล่นพนันของผู้สูงอายุด้านต่างๆ

มุมเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านเศรษฐกิจของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา มีมุมเหตุจูงใจหลายประการ ส่วนใหญ่มีมุมเหตุจูงใจมาจาก รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย และคิดว่าตนเองมีดวงและมีโอกาสชนะพนัน ซึ่งก็เหมือนนักพนันวัยอื่นๆ เช่นวัยรุ่นที่เวลาจะเล่นพนันมักนึกว่าตนเองจะเล่นได้โดยไม่นึกว่าหากเล่นเสียแล้วผลที่ตามมาจะเป็นอย่างไร ไม่ได้คิดการณ์ไกลล่วงหน้าถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นกับตนเองและผู้เกี่ยวข้อง ในกรณีที่รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่ายแล้วลงทุนเล่นพนัน มุมเหตุจูงใจในลักษณะนี้ ย่อมสร้างผลเสียหายตามมาเพราะผู้เล่นจะเล่นแบบจริงจังเนื่องจากเกิดความกดดันมาจากต้องการหารายได้เพิ่มขึ้นให้เพียงพอกับรายจ่าย

มุมเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านการเปลี่ยนแปลงของชีวิตในผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาส่วนใหญ่มีมุมเหตุจูงใจมาจากสุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรง ทั้งนี้สุขภาพร่างกายเป็นตัวแปรสำคัญที่ส่งผลให้บุคคลทุกเพศทุกวัยสามารถทำกิจกรรมต่างๆ ได้ การที่ผู้สูงอายุมีสุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรง โดยเฉพาะผู้สูงอายุที่อยู่ในวัย 60 ปี จะยังคงมีพลังกำลังร่างกายแรงใจในการทำกิจกรรมต่างๆ ได้ ปรากฏว่ากิจกรรมที่ผู้สูงอายุเลือกทำเป็นกิจกรรมทางด้านการพนัน

มุมเหตุจูงใจในการเล่นพนันด้านอื่นๆ ของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีมุมเหตุจูงใจคิดว่าเป็นการเสี่ยงโชค ข้อมูลนี้แสดงให้เห็นว่าคนไทยยังคงให้ความสำคัญกับประเด็นเรื่องของโชคกลาง และรองจากการเสี่ยงโชคคือ คนในละแวกชุมชนเล่นกันมาก ซึ่งเป็นอิทธิพลของกลุ่มคนที่อาศัยอยู่ร่วมกันในสังคมที่มีผลต่อคนในสังคมอยู่มากทั้งสิ่งที่ดีและไม่ดี

เหตุผลของการเล่นพนันจำแนกได้เป็น 2 ประการ ประการแรกเป็นเหตุผลในเชิงสังคม โดยเฉพาะการเสี่ยงโชคในลักษณะการได้พบปะระหว่างบุคคลในวงพนัน กับเหตุผลในเชิงเศรษฐกิจที่ต้องการเงินไปใช้จ่ายหรือการชำระหนี้ที่เกิดขึ้นในการดำรงชีวิตประจำวันของผู้สูงอายุในงานศึกษานี้ มีกรณีที่น่าสนใจเช่น **ความเป็นเหตุเป็นผลกันของผู้สูงอายุที่เล่นไพ่ในรอบปีเป็นจำนวนมากถึง 118 ครั้งเพราะมีเวลาว่าง เล่นง่าย และช่วยคลายเหงา** คำถามที่น่าติดตามคือผู้สูงอายุนั้นนอกจากเล่นไพ่แล้วยังเล่นการพนันชนิดอื่นๆ อีกหรือไม่เป็นจำนวนเท่าใด

แหล่งข้อมูลข่าวสารประกอบการเล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา มาจากแหล่งข้อมูลที่หลากหลาย ทั้งนี้เพราะส่วนหนึ่งในเชิงพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมา มีพระเกจิอาจารย์ชื่อดังหลายท่านที่เป็นผู้ที่มีอิทธิพลที่ส่งผลต่อความคิด การยึดถือโอศติกลางของบุคคลที่เชื่อในเรื่องดวง ซึ่งถ้าหากพิจารณาตัวบุคคลในนี้ ทั้งพระและหมอดูเป็นบุคคล 2 ประเภท ประเภทแรกน่าจะเป็นบุคคลที่มีส่วนทั้งส่งเสริมสนับสนุนให้บุคคลเล่นการพนันไม่มากนักน้อยในขณะเดียวกันประเภทที่สองพระหรือหมอดูก็เป็นบุคคลสำคัญที่ช่วยชี้ถูกชี้ผิดเรื่องอบายมุขต่างๆ และการกล่อมเกลாதางด้านจิตใจของผู้ที่เล่นพนันและกำลังจะเล่นพนันไม่ให้เล่นการพนันได้

5.5 การประเมินและคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุ

การคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุด้วยแบบประเมิน จำนวน 20 ข้อ ในประเด็นต่างๆ หากตอบว่าใช่ตั้งแต่ 7 ข้อขึ้นไป หมายความว่าผู้เล่นพนันเข้าข่ายเป็นผู้ติดพนัน ตามแบบประเมินของพนม เกตมานและ ภาณุ คูธมยากร (2558) ผลการคัดกรองการติดพนันของผู้สูงอายุปรากฏว่า กลุ่มอายุ 70-79 ปี เป็นกลุ่มอายุที่เข้าข่ายติดการพนันคือตอบว่าใช่เป็นจำนวน 7 ข้อ ส่วนกลุ่มอายุ 80-89 ปี เป็นกลุ่มอายุที่มีแนวโน้มจะเข้าข่ายการติดพนัน คือตอบว่าใช่เป็นจำนวน 6 ข้อ เมื่อเทียบระดับความแข็งแรงของสุขภาพร่างกาย กลุ่มที่ต้องเฝ้าระวังพฤติกรรมการเล่นที่สามารถสร้างผลกระทบได้ในวงกว้างคือกลุ่มอายุ 70-79 ปี และกลุ่มอายุ 80-89 ปี

ผลกระทบจากการเล่นพนันที่มีต่อผู้สูงอายุ ส่งผลต่อฐานะทางการเงินหลังเล่นพนันพบว่า ฐานะทางการเงินแย่ง รองลงมาฐานะทางการเงินเหมือนเดิม มีเพียงส่วนน้อย ระบุว่าฐานะทางการเงินดีขึ้นกว่าเดิม โดยสรุปผลของการเล่นพนันมีอยู่ 3 กลุ่มคือกลุ่มที่ระบุว่าเสียมากกว่าได้ กลุ่มที่ระบุว่าแยกแยะไม่ได้ และกลุ่มที่ระบุว่าได้มากกว่าเสีย ในอนาคตผู้ที่เล่นพนันส่วนใหญ่ระบุว่าหยุดเล่นได้เนื่องจากหมดแรงไปตามอายุขัย และบุตรหลานรู้สึกเป็นทุกข์กับพฤติกรรมการเล่นของผู้สูงวัยเอง ส่วนผู้ที่ระบุว่าหยุดเล่นไม่ได้ เนื่องจากหากไม่ได้เล่นจะรู้สึกกระวนกระวายใจ หงุดหงิดเหมือนติดบุหรี่แล้วต้องการให้เลิกก็เลิกยากหรือเลิกไม่ได้เลย

หากประเมินจากข้อมูลที่สำรวจในงานวิจัยชิ้นนี้ สามารถยืนยันได้ว่าผู้สูงอายุส่วนใหญ่ที่เล่นการพนันจะเสียมากกว่าได้ ส่วนในกลุ่มที่แยกแยะไม่ได้จะเป็นข้อมูลที่คาดการณ์ได้ 2 ประการว่า ประการที่หนึ่งผู้สูงอายุไม่ได้จดตัวเลขหรือสถิติของเงินที่เสียไปกับการพนันซึ่งหากจดตัวเลขอาจอยู่ในกลุ่มเสียมากกว่าได้ก็มีความเป็นไปได้ กับประการที่สอง ผู้สูงอายุเกิดความอายหากต้องบอกว่าตนเองเล่นการพนันแล้วเสียเงินหรือเกรงใจบุตรหลานที่นำเงินใช้จ่ายไปกับการพนัน

เมื่อเกิดปัญหาจากการพนันผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาได้ให้ข้อมูลว่าบุคคลที่ผู้สูงอายุจะขอคำปรึกษามากที่สุด จากบุตรหลาน เนื่องจากบุตรหลานเป็นกำลังใจที่ดีที่สุดในยาม

บั้นปลายของชีวิต ตามด้วยคู่สมรส เพราะคู่สมรสถือเป็นกำลังใจที่ตรงจากบุตรหลาน เนื่องจากอยู่ด้วยกันมาจนถึงวัยชราแต่เมื่ออยู่ในวัยชราทั้งคู่จำเป็นต้องให้บุตรหลานดูแลเช่นเดียวกัน

เมื่อเกิดปัญหาจากการพนันผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาได้ให้ข้อมูลว่าบุคคลที่ผู้สูงอายุต้องการกำลังใจมากที่สุดในช่วงบั้นปลายชีวิต จากบุตรหลานมากที่สุดและตามด้วยคู่สมรส บุตรหลานจึงถือเป็นบุคคลสำคัญที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีกำลังใจในการใช้ชีวิตในช่วงบั้นปลายของชีวิตอย่างมีความสุขตามอัตภาพ ส่วนคู่สมรสคือบุคคลที่ร่วมทุกข์ร่วมสุขกันมานาน หากยังมีชีวิตอยู่ก็จะสามารถเป็นกำลังใจให้กันและกันได้ แต่ทั้งคู่ต่างก็พึ่งพาบุตรหลานเพราะอยู่ในวัยชราอย่างไรก็ตามทั้งคู่สูงวัยและคู่สมรสต่างก็อยู่ในวัยบั้นปลายชีวิตเช่นกัน ลูกหลานจึงเป็นบุคคลที่เติมเต็มความสุข และเอาใจใส่ผู้สูงวัยได้

ถึงแม้ในงานวิจัยนี้ปรากฏผลว่าผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมาเมื่อเกิดปัญหาจากการพนัน ผู้สูงอายุส่วนใหญ่ไม่เคยขอคำปรึกษาใคร อีกทั้งผู้สูงอายุระบุว่าการเล่นพนันของตนเองนั้นยังไม่อยู่ในระดับที่ก่อให้เกิดปัญหาแต่อย่างใด ทั้งนี้มีผลสะท้อนปรากฏว่าผู้สูงอายุที่มีปัญหาจากการพนัน เพราะกลุ่มนี้ระบุว่าบุคคลที่ให้คำปรึกษาเมื่อเกิดปัญหาจากการพนันคือพระสงฆ์ พระสงฆ์ในสภาพสังคมไทยปัจจุบันมี 2 ประเภทคือสายปฏิบัติธรรมจะเน้นหลักคำสอนเพื่อให้คนประพฤติปฏิบัติในสิ่งที่ดีงาม แต่อีกสายจะเน้นเรื่องพุทธพาณิชย์หรือวัตถุนิยม เครื่องกลางของคลัง ใ้ห่วยเป็นต้น ข้อมูลที่พบจากงานวิจัยจากการระบุของผู้สูงอายุที่พบว่าในขณะที่มีปัญหาจากการพนันผู้สูงอายุจะปรึกษาพระสงฆ์ แต่ในขณะที่เดียวกันแหล่งข้อมูลการเล่นพนันก็มาจากพระสงฆ์เช่นเดียวกันผู้มีหน้าที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องกลับมาทบทวนบทบาทของพระสงฆ์ในยุคปัจจุบัน

ผลกระทบด้านสุขภาพจากการเล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา สัญญาณเบื้องต้นคือเกิดภาวะความเครียด จากนั้นจะรู้สึกหงุดหงิดง่าย และ ร่างกายอ่อนแอ จึงกล่าวได้ว่าความเครียดจึงเป็นภาวะแรกๆที่ผู้สูงวัยต้องเผชิญเนื่องจากเป็นภาวะของอารมณ์หรือความรู้สึกที่เกิดขึ้นเมื่อบุคคลต้องเผชิญกับปัญหาต่างๆ และทำให้รู้สึกถูกกดดัน ไม่สบายใจ วุ่นวายใจ กลัว วิตกกังวล ตลอดจนถูกบีบคั้น จากข้อมูลจะเห็นว่าผลกระทบด้านสุขภาพของผู้สูงอายุที่มาจากการพนันนั้นมีระดับความต่อเนื่องกันโดยเริ่มตั้งแต่เกิดภาวะความเครียดก่อน จากนั้นจะทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกหงุดหงิดและร่างกายอ่อนแอและนำไปสู่การซึมเศร้าในที่สุด ซึ่งผลจากการสำรวจผู้สูงอายุที่มีอาการซึมเศร้า ซึ่งก็ถือว่าอยู่ในภาวะที่น่าเป็นห่วง จำเป็นต้องให้การดูแลเป็นพิเศษอย่างใกล้ชิดจากบุตรหลานที่ผู้สูงอายุให้ความไว้วางใจมากที่สุด

5.6 มาตรการการสกัดกั้นการพนัน

มาตรการการสกัดกั้นการพนันผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา เรียงตามลำดับ 3 ลำดับแรกพบว่า ลำดับที่ 1 ตั้งกลุ่มและชมรมผู้สูงอายุสำหรับกิจกรรมนันทนาการพักผ่อน จิตอาสาหรืออื่นๆ ลำดับที่ 2 บุคคลในครอบครัวต้องร่วมกันดูแลและให้กำลังใจ และลำดับที่ 3 เจ้าหน้าที่ต้อง

เข้มงวดกวดขันเพิ่มขึ้น ถึงแม้จะมีกฎหมายห้ามเล่นพนันแต่การพนันก็ไม่เคยหมดไป นับวันแต่จะเพิ่มขึ้น ในกรณีของผู้สูงอายุ มาตรการทางกฎหมายอาจไม่สามารถสกัดกั้นได้เท่ากับ การตั้งกลุ่มและชมรม ผู้สูงอายุสำหรับทำกิจกรรมนันทนาการและการพักผ่อน รวมทั้งจิตอาสาอื่นๆ อีกทั้งบุคคลในครอบครัวต้อง ร่วมกันดูแลและให้กำลังใจ

ผู้วิจัยได้สอบถามโดยการสัมภาษณ์เพิ่มเติม ในกรณีที่ผู้สูงอายุไม่เล่นการพนันจากการสำรวจว่ามีเหตุผลอื่นใดที่ลึกซึ้งกว่านี้หรือไม่ ปรากฏว่ามีประเด็นเรื่องศาสนาเข้ามาเกี่ยวข้อง ในจำนวนกลุ่มผู้ไม่เล่นพนัน 40 ราย มีจำนวน 32 รายที่ปรากฏว่าเป็นผู้สูงอายุที่นับถือศาสนาคริสต์ ที่เข้าโบสถ์ทุกสัปดาห์ ดังนั้นเป็นสมมติฐานที่น่าสนใจและควรได้รับการพิสูจน์ต่อไปว่า “คำสอนในศาสนาคริสต์กับการเข้าโบสถ์ในวันอาทิตย์ทุกสัปดาห์มีอิทธิพลต่อการสร้างภูมิคุ้มกันเกิดเป็นความเข้มแข็งทางใจต่อเรื่องการพนันและอบายมุขอื่นๆ”

ภาพปรากฏการณ์ที่น่าสนใจจากข้อมูลเบื้องต้นของการศึกษาสถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา เบื้องต้นระดับการเล่นพนันของผู้สูงอายุในพื้นที่มีพื้นฐานมาจากการเล่นเพื่อความสนุกสนาน เป็นกิจกรรมยามว่าง แล้วเพิ่มระดับเป็นการเสี่ยงโชค เป็นเส้นทางให้ผู้สูงอายุเข้าสู่วงจรการพนันได้อย่างแยบยล โดยอาศัยความสัมพันธ์ทางสังคมเพื่อให้เกิดความตื่นเต้น ตามด้วยความต้องการพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจที่มีรายได้เข้ามาเกี่ยวข้องจากการพนัน ถึงแม้จะเริ่มต้นจากจำนวนเงินที่ไม่มากนักแต่ดูความถี่จากการเล่นแล้วเพิ่มระดับขึ้นเรื่อยๆ จนกลายเป็นติดพนันในหลายกรณีที่น่าติดตาม

5.7 ข้อเสนอเพื่อนำผลวิจัยไปใช้ในเบื้องต้นและการศึกษาต่อยอดในเชิงคุณภาพ

การพนันเป็นเรื่องที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมของคนในวัยต่างๆ ที่เล่นการพนันและสะท้อนออกมา ในลักษณะที่แตกต่างกัน การศึกษาในเชิงปริมาณอย่างเดียวจึงยังไม่ใช่คำตอบสุดท้ายที่อาจช่วยแก้ปัญหาในระยะยาวได้ แต่ยังต้องศึกษาเชิงคุณภาพต่อไปเป็นกรณีศึกษารายกรณีที่น่าสนใจและต้องติดตามเผื่อ จาก ผลการศึกษาในเชิงปริมาณของงานวิจัยเรื่องนี้ กลุ่มผู้สูงอายุที่มีพฤติกรรมการเล่นพนันที่เข้าข่ายเกือบติดพนันคือกลุ่มอายุ 80-89 ปี คือตอบว่าใช่เป็นจำนวน 6 ข้อ และติดพนันไปแล้วคือกลุ่มอายุ 70-79 ปี เป็นกลุ่มอายุที่ตอบว่าใช่เป็นจำนวน 7 ข้อ มีจำนวน 20 คน

ผลการวิเคราะห์มุมมอง 14 ประเด็นของผู้สูงอายุที่ถือเป็นมุมมองที่ผิดปกติกจากมุมมองของบุคคลส่วนใหญ่ทั่วไปที่มองเรื่องการพนัน ที่พบมากที่สุด ประเด็นเห็นด้วยในเชิงสนับสนุนที่การพนันเป็น การใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ ซึ่งเมื่อเล่นแล้วจะทำให้คลายเหงาได้ ผู้สูงอายุรู้สึกตื่นเต้น ช่วยให้มีเพื่อนมากขึ้นและการพนันคือการเสี่ยงโชค ผู้เกี่ยวข้องทั้งสถาบันครอบครัว พระสงฆ์ที่อบรมสั่งสอนและปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างแก่ฆราวาส ตลอดจนเจ้าหน้าที่รัฐที่ต้องปรับทัศนคติเริ่มตั้งแต่การรณรงค์ให้ผู้สูงอายุมองเห็นผลเสียของการเล่นการพนันต่อสุขภาพ ให้เห็นความสำคัญตลอดจนศักยภาพที่ผู้สูงอายุมีอยู่ในการทำประโยชน์แก่สังคมส่วนรวมเช่นการเป็นวิทยากร ให้ความรู้ในเรื่องต่างๆ ที่ผู้สูงอายุมีความเชี่ยวชาญในการถ่ายทอดจาก

อาชีพเดิมก่อนเกษียณอายุการทำงาน มีการจัดกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้ไปทำตามความเหมาะสมในแต่ละช่วงเวลา ทั้งนี้ผู้สูงอายุนั้น ไม่ได้ต้องการจะเป็นฝ่ายรับอย่างเดียวในบ้านปลายของชีวิต แต่ยินดีที่จะช่วยเหลือครอบครัว ช่วยเหลือสังคมตามศักยภาพ ที่จะสามารถทำได้ ทั้งร่างกาย แรงสติปัญญา ทักษะฝีมือ คำแนะนำต่าง ๆ เท่าที่จะให้ได้ให้กับบุคคลอื่น หากผู้สูงอายุมีกิจกรรมเหล่านี้ก็จะช่วยให้ผู้สูงอายุไม่ว่างและไม่หันหน้าไปเล่นการพนันเพื่อใช้เวลาว่างในสถานการณ์ที่สุ่มเสี่ยงต่อไป

การวิจัยเพื่อต่อยอดในเชิงคุณภาพในระยะถัดไปควรศึกษาเชิงลึก ในประเด็นความเกี่ยวข้องระหว่างอิทธิพลของศาสนาต่างๆ กับแนวทางการแก้ปัญหาการพนันในผู้สูงอายุ เนื่องจากมีกรณีที่น่าสนใจในเชิงปริมาณในงานนี้เช่น ประเด็นมุมมองของผู้สูงอายุที่มีต่อการพนันในบางมุมมองที่สามารถเชื่อมโยงความคิด ให้ผู้สูงอายุเข้าไปอยู่ในวังวนของการพนัน ตลอดจนผู้สูงอายุที่มีความถนัดในการเล่นพนันเป็นจำนวนที่มากในรอบปี 2559 เพื่อขยายผลพฤติกรรมในเชิงลึก เพื่อประโยชน์ในวงกว้าง อีกทั้งผลการคัดกรองผู้สูงอายุที่อยู่ในข่ายเกือบติดพนันและกลายเป็นผู้ติดพนันไปแล้วทั้งๆ ที่มีอายุอยู่ในช่วงวัย 80-89 ปีแล้ว

5.8 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1. สำนักพระพุทธศาสนาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรได้ศึกษาวิธีการปรับบทบาทของพระสงฆ์ในปัจจุบัน ให้เป็นไปในทิศทาง ของการเป็นตัวอย่างคุณงามความดี การอบรมสั่งสอนฆราวาสให้ห่างไกลจากอบายมุขและการพนันทุกประเภทโดยการคัดกรองพระสงฆ์อย่างรอบคอบเพื่อเป็นผู้ชี้แนะทางความคิดและสติปัญญาแยกแยะเรื่องการพนัน เนื่องจากปัจจุบันผู้ที่บวชเป็นพระสงฆ์กลายเป็นผู้ด้อยโอกาสในหลายๆ ด้านเช่นด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจและด้านการศึกษาจึงหันมาพึ่งพระพุทธศาสนาในการที่จะพัฒนาตัวเองและเลี้ยงชีพทำให้เกิดเป็นพระสงฆ์ในรูปแบบใหม่ที่นำพาผู้อื่นเข้าสู่การพนันและอบายมุขได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม

2. เนื่องจากมีข้อมูลเชิงลึกในเรื่องศาสนาที่สัมพันธ์กับการไม่เล่นการพนันจากการสัมภาษณ์ในกรณีศึกษาเพิ่มเติม ดังนั้นการศึกษารูปแบบอิทธิพลของศาสนาคริสต์หลักคำสอนและวิธีการสอนที่ส่งผลต่อการสกัดกั้นการพนัน เพื่อเทียบกับหลักคำสอนและวิธีการในศาสนาพุทธที่ผู้นับถือศาสนาพุทธส่วนใหญ่ยังคงเล่นการพนันโดยไม่ได้สนใจคำสอนในหลักศาสนาและมีการประพฤติดีลห่า

3. การพนันมีบทบาททั้งเป็น กิจกรรมยามว่างของผู้สูงอายุ และเป็นการเสี่ยงโชคในวิถีชีวิตของสังคมไทย จากข้อมูลเชิงลึกมูลเหตุสำคัญที่ทำให้การพนันเพิ่มมากขึ้นมาจากการว่างงานของผู้สูงอายุ ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐหรือผู้เกี่ยวข้องควรจัดประกวดการออกแบบกีฬาในลักษณะเป็นทีมให้มีลักษณะตื่นเต้น ทำทายเหมาะสมกับผู้สูงอายุ โดยกีฬานั้นใช้เวลาอย่างน้อย 1-2 ชั่วโมงต่อการเล่นในแต่ละครั้งเพื่อทดแทนกิจกรรมการใช้เวลาว่างในการเล่นพนันของผู้สูงอายุ รวมทั้งการสร้างทีมวิทยากรที่ผู้สูงอายุมีความเชี่ยวชาญจากวิชาชีพเดิมก่อนเกษียณอายุทำงาน ให้ทำประโยชน์ในลักษณะจิตอาสาแก่ชุมชนหรือสังคม

4. ผู้เกี่ยวข้องจะต้องมีมาตรการรณรงค์หรือค้นหาวิธีการปรับทัศนคติของกลุ่มผู้สูงอายุจากมุมมองในประเด็นการพนันจำนวน 14 ข้อ ส่วนใหญ่ถึงแม้ผู้สูงอายุจะมีมุมมองที่ไม่แตกต่างจากคนปกติทั่วไปนักที่รู้ว่าการพนันเป็นสิ่งที่ไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย สะท้อนว่า “รู้ว่าไม่ดีแต่ยังเล่นพนัน” อีกทั้งผู้เริ่มต้นเล่นการพนันหรือเล่นการพนันอยู่แล้วจะมีมุมมองว่าการพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ การพนันทำให้ผู้สูงอายุคลายเหงา มีเพื่อนเพิ่มขึ้นและรู้สึกตื่นเต้น อีกทั้งมุมมองนี้เป็นมุมมองที่ฝังรากลึกมาจากวิถีชีวิตของคนไทยที่มองว่าการพนันเป็นการเสี่ยงโชค หากทำบุญมาดีมีวาสนาก็จะได้โชคลาภจากการพนัน

เอกสารอ้างอิง

เอกสารอ้างอิง

- กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2559). ปัญหาจากการพนัน. กรุงเทพมหานคร : กระทรวงสาธารณสุข จังหวัดนครราชสีมา. (2558). รายการสถานการณ์การพนันในพื้นที่ จังหวัดนครราชสีมาปี 2559. กลุ่มยุทธศาสตร์จังหวัด.
- จันทรา ธนะพัฒน์วงศ์และคณะ. (2557). การพนันที่สัมพันธ์กับวิถีชีวิต กรณีศึกษาบ่อนไฟ พนันฟุตบอล เว็บไซด์ และไฮโล จังหวัดอุบลราชธานี และอำนาจเจริญ รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นราศรี ไววนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี. (2547). ระเบียบวิธีวิจัยธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 14. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัทมา ว่าพัฒน์วงศ์และปราโมทย์ ประสาทกุล. (2557). ประชากรไทยในอนาคต. สืบค้นเมื่อ 1 มิถุนายน 2560 <http://www.ipsr.mahidol.ac.th/IPSR/AnnualConference/Conferencell/Article/Article02.htm>
- ณรงค์ เส็งประชา. (2544). วิถีไทย. กรุงเทพมหานคร: โอเดียนสโตร์.
- พนม เกตมานและ ภาณุ คูฑมยกร. (2558). โรคติดการพนัน (Pathological gambling) เป็นจากนิสัยหรือจัดว่าป่วย? ศูนย์ข้อมูลนโยบายสาธารณะการลดปัญหาจากการพนัน มูลนิธิสาธารณสุขแห่งชาติ สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2558 จาก http://icgp.thaissf.org/autopagev4/show_page.php?topic_id=190&auto_id=7&TopicPk=
- พระมหาจักรพันธ์ จุกวโร. (2559). บทบาทพระสงฆ์กับการพัฒนา.หน่วยวิทยบริการ วิทยาลัยสงฆ์พุทธชินราช มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย จังหวัดตาก.
- พินิจ ลาภธนานนท์ และคณะ. (2554). การศึกษาสถานการณ์ พฤติกรรมและผลกระทบการพนันในประเทศไทย. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพศาล ลิ้มสถิตย์. (2555). การศึกษาทบทวนการจัดการปัญหาการพนันและผลกระทบทางสังคม. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์โครงการจัดการความรู้เพื่อขับเคลื่อนสังคมปลอดการพนัน มูลนิธิสดศรี-สฤษดิ์วงศ์.
- ผาสุก พงษ์ไพจิตร. (2543). อุตสาหกรรมการพนัน: กรณีศึกษาประเทศมาเลเซีย. กรุงเทพมหานคร : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย.
- วรารักษ์ สามโกเศศ. (2559). เสียคนเมื่อแก่กับการพนัน. หนังสือพิมพ์กรุงเทพธุรกิจ ฉบับวันที่ 16 พฤษภาคม 2560.

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- ทัศนาศ พุทธิการณกิจ. (2558). บริบทชุมชนภายใต้สังคมกึ่งเมืองกึ่งชนบท. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟา
อิสเทิร์น 9 (1) : 6-15
- วิรินดา สุทธิพรหมและดลฤดี จันทร์แก้ว. (2552.) การศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจจากบ่อนคาสีโนตามแนว
ชายแดน : กรณีศึกษาด่านช่องจอม บ้านด่านพัฒนา ตำบลด่าน อำเภอกาบเชิง จังหวัดสุรินทร์.
วารสารบริหารธุรกิจและการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี; 1 (1): 70-87
- ศิริพร ยอดกมลศาสตร์. (2558). จัปประเด็นการพนันในสังคมไทย. ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์.
ส.ศิริรักษ์ (2557). บทบาทของพระสงฆ์. นิตยสารศิลปวัฒนธรรม ปีที่ 25 ฉบับที่ 10
- สำนักงานจังหวัดนครราชสีมา. (2560). แผนที่จังหวัดนครราชสีมา. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2561 จาก
www.nakhornratchasima.go.th
- สำนักงานจังหวัดอุบลราชธานี. (2560). แผนที่จังหวัดอุบลราชธานี. สืบค้นเมื่อ 1 มกราคม 2561 จาก
www.ubonratchathani.go.th
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2558). มองเมืองไทยด้วยสถิติ: สถิติแรงงาน. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2559
จาก <http://service.nso.go.th/nso/thailand/thailand.jsp#>
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ (2557). การสำรวจประชากรสูงอายุในประเทศไทย พ.ศ.2557. กรุงเทพมหานคร :
บริษัท เท็กซ์ แอนด์ เจอร์นัล พับลิเคชั่น จำกัด.
- สำนักที่ปรึกษากรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข. (2559). อยู่เย็นเป็นสุข สนุกกับงาน เพื่อสุขของ
สาธารณะ. สืบค้นเมื่อ 17 พฤศจิกายน 2559 จาก
<http://advisor.anamai.moph.go.th/main.php?filename=env105>
- สำนักบริหารยุทธศาสตร์ กลุ่มจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง. (2559). ข้อมูลเชิงพื้นที่.
นครราชสีมา: สำนักบริหารยุทธศาสตร์.
- สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2558). การศึกษาพฤติกรรมการพนันของวัยรุ่นในบริบทพื้นที่ภาคอีสานจังหวัด
อุบลราชธานีและมุกดาหาร. รายงานการวิจัยฉบับสมบูรณ์ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- _____. (2559). **การวิจัยธุรกิจ**. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ บริษัทซีเอ็ดยูเคชั่น จำกัด
(มหาชน).
- เสาวนา ปิยะพิสุทธิ. (2559). ชีวิตผู้สูงอายุ. ประชาคมวิจัยสำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย, 22 (30)
- อริยา เสวตามร์และคณะ. (2556). การพนันภาคเหนือตอนบน การพนันในแนวคิดเศรษฐศาสตร์การเมือง
ในมุมมองสตรีนิยม. รายงานวิจัยฉบับสมบูรณ์ ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนันจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Sheskin, David J. (1997). Handbook of Parametric and Nonparametric Statistical Procedures.
Boca Raton, FL: CRC Press

เอกสารอ้างอิง (ต่อ)

- Krejcie, R. V. and Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Education and Psychological Measurement*. 30(3): 607-610.
- Lahey, B. (2001). *Essentials of Psychology*. New York: Mc Graw-Hill.
- National Gambling Regulations. (2010). South African Gambling Review Commission, Review of the South African gambling industry and its regulation.
- Peter Arnold. (1974). *The Book of Gambling*. Publisher: Hamlyn.
- William N. Thompson. (1994). *Cultures of Casino Gaming: Answering Universal Desires*
- Williams, R.J., Rehm, J., & Stevens, R.M.G. (2011). “The Social and Economic Impacts of Gambling” Final Report prepared for the Canadian Consortium for Gambling Research

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

โครงการวิจัยเรื่อง “สถานการณ์การพนันในผู้สูงอายุ พื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา”
ภายใต้ทุนสนับสนุนจาก ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจสถานการณ์การพนันผู้สูงอายุในพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและนครราชสีมา ในการเป็นตัวแทนจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง ผู้วิจัยขอความร่วมมือทุกท่านโปรดสละเวลาให้ข้อมูลและประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพนันในรอบ 1 ปี ที่ผ่านมา เพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมโดยผู้วิจัยจะนำเสนอข้อมูลในภาพรวมเท่านั้น

แบบสอบถามทั้งหมดแบ่งออกเป็น 4 ตอน ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ตอนที่ 2 มุมมองของผู้เล่นพนันที่มีการพนันในประเด็นต่างๆ ตอนที่ 3 มุมเหตุจูงใจในการตัดสินใจเล่นพนันและสถานการณ์การเล่นพนัน ตอนที่ 4 มาตรการการสกัดกั้นการพนันในผู้สูงอายุ

ผศ.ดร.สุภาวดี ขุนทองจันทร์
หัวหน้าโครงการวิจัย

ชื่อผู้สำรวจ.....วันที่สำรวจ.....
 ชื่อผู้ให้ข้อมูล.....โทรศัพท์ติดต่อ.....
 ชื่อหมู่บ้าน.....บ้านเลขที่.....หมู่ที่.....ตำบล.....
 อำเภอ.....จังหวัด.....

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและจังหวัดนครราชสีมา

1.1 เพศ () 1. ชาย () 2. หญิง

1.2 อายุ.....ปี

1.3 ระดับการศึกษา

- () 1. ไม่ได้เรียนหนังสือ () 2. ประถมศึกษา
 () 3. มัธยมศึกษาตอนต้น () 4. มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.
 () 5. อนุปริญญา/ปวส.ขึ้นไป

1.4 อาชีพปัจจุบัน

- () 1. รับจ้างหน่วยงานภาครัฐ () 2. รับจ้างหน่วยงานเอกชน
 () 3. ธุรกิจส่วนตัว/ผู้ประกอบการ () 4. เกษตรกร
 () 5. รับจ้างทั่วไป () 6. อาชีพอิสระ
 () 7. ไม่มีอาชีพ

1.5 สถานภาพการอยู่อาศัยในครอบครัวของผู้สูงอายุ

- () 1. อาศัยอยู่คนเดียวโดยลำพัง () 2. อาศัยอยู่กับครอบครัว
 () 3. อื่นๆ ระบุ.....

1.6 จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ในครอบครัวเดียวกัน.....คน

- () 1. จำนวน 1-3 คน () 2. จำนวน 4-5 คน
 () 3. มากกว่า 5 คน

1.7 รายได้ต่อเดือนเฉลี่ยปี พ.ศ. 2559.....บาท

1.8 แหล่งที่มาของรายได้ในการดำรงชีพรอบปี พ.ศ. 2559

1. จากเบี้ยผู้สูงอายุบาทต่อเดือน
2. จากเงินเกษียณอายุราชการบาทต่อเดือน
3. จากการรับจ้างทั่วไปบาทต่อเดือน
4. จากบุตรหลานส่งให้บาทต่อเดือน
5. ดอกเบี้ยเงินออมที่ผู้สูงอายุออมไว้.....บาทต่อเดือน
6. การขายทรัพย์สินที่มีอยู่.....บาทต่อเดือน

7. จากอื่นๆ ระบุบาทต่อเดือน

1.9 ค่าใช้จ่ายในการดำรงชีพเฉลี่ยต่อเดือนปี พ.ศ. 2559.....บาท

1.10 เป็นค่าใช้จ่ายเกี่ยวข้องกับประเภทใดมากที่สุด

- () 1. ค่าอาหารบริโภคในครัวเรือน () 2. กิจกรรมสังสรรค์หรือนันทนาการ
() 3. การพนันและเสี่ยงโชค () 4. อาหารเสริมหรือผลิตภัณฑ์เพื่อสุขภาพ
() 5. อื่นๆ ระบุ.....

1.11 ภาระหนี้สินในปัจจุบัน

- () 1. ผ่อนบ้าน/รถยนต์ () 2. ส่งบุตรหลานเรียนหนังสือ
() 3. อื่นๆ ระบุ.....

1.12 เขตที่พักอาศัยในปี พ.ศ. 2559

- () 1. เขตเมือง () 2. เขตชนบท () 3. กึ่งเมืองกึ่งชนบท

1.13 ท่านเล่นการพนันหรือไม่ในปัจจุบัน (สำหรับผู้ไม่เล่นพนันและผู้ที่กำลังเลให้ข้ามไปตอบในข้อ 1.16 และ 4.1)

- () 1. เล่น () 2. ไม่เล่น () 3. ลังเลว่าจะเล่นหรือไม่เล่นดี

1.14 ท่านเริ่มเล่นพนันเมื่ออายุ.....ปี

1.15 ประเภทการพนันที่ท่านเล่นครั้งแรกคือ.....

1.16 เหตุผลของการไม่เล่นพนัน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () 1. ไม่ชอบเล่น () 2. การพนันเป็นอบายมุข
() 3. การพนันเป็นสิ่งผิดกฎหมาย () 4. เล่นไม่เป็น
() 5. การพนันมีแต่โทษไม่มีประโยชน์ () 6. กลัวเสียเงิน
() 7. ไม่มีทุนเล่น () 8. อื่นๆ ระบุ.....

1.17 ท่านเคยเล่นการพนันชนิดใดบ้างในรอบปี พ.ศ. 2559 (โปรดให้รายละเอียดในตาราง)

ประเภทการพนันที่ผู้สูงอายุนเล่น	จำนวนครั้งที่เล่น ในรอบ 1 ปี	จำนวนเงินที่เล่นใน แต่ละครั้ง (บาท)	เหตุผลของการเล่น
1. หวยใต้ดินไทย			
2. หวยใต้ดินลาว			
3. หวย ธกส.			
4. หวยหุ้น			
5. สลากกินแบ่งรัฐบาล			

ประเภทการพนันที่ผู้สูงอายุเล่น	จำนวนครั้งที่เล่นในรอบ 1 ปี	จำนวนเงินที่เล่นในแต่ละครั้ง (บาท)	เหตุผลของการเล่น
6. ทายผลฟุตบอล			
7. ไก่ชน			
7. บิงโพน			
8. ไฮโล/น้ำเต้าปูปลา			
9. มวยตู้/มวยเวที			
10. ไพ่			
11. บิงโก			
12. โบก			
13. อื่นๆ ระบุ 1.....			
14. อื่นๆ ระบุ 2.....			
15. อื่นๆ ระบุ 3.....			

1.18 ประเภทของการพนันที่ท่านชอบมากที่สุดคือ.....

1.19 สถานที่ที่ท่านเล่นพนันส่วนใหญ่อยู่บริเวณใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () 1. ประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศ.....
- () 2. ในจังหวัดที่อาศัยอยู่
- () 3. ในชุมชนของท่าน
- () 4. ต่างจังหวัด ระบุ.....
- () 5. อื่นๆ ระบุ.....

1.20 ท่านคิดว่าตัวเองติดพนันหรือไม่

- () 1. ไม่ติด เพราะ.....
- () 2. ติด เพราะ.....
- () 3. ไม่แน่ใจ

ตอนที่ 2 มุมมองที่มีต่อการพนันของผู้เล่นพนันในประเด็นต่างๆ

2.1 มุมมองในประเด็นต่างๆ (โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ในช่องที่กำหนดให้ตามมุมมองของท่าน)

ประเด็น	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
1. การเล่นพนันเป็นการใช้เวลาว่างของผู้สูงอายุ			
2. การพนันทำให้เกิดรายได้			
3. การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสุข ตื่นเต้น			
4. การพนันมีได้กับมีเสียส่วนใหญ่ผู้เล่นจะเสียมากกว่าได้			
5. การพนันเป็นสิ่งที่ไม่ดีก่อให้เกิดปัญหาต่างๆ ตามมามากมาย			

ประเด็น	เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	ไม่เห็นด้วย
6. การพนันจะทำให้ผู้สูงอายุที่เล่นรวยทางลัดได้ มีเงินไว้ใช้จ่ายในบั้นปลายชีวิต			
7. การพนันเป็นอาชีพสามารถเลี้ยงตัวเองและครอบครัวได้			
8. การพนันเป็นการเสี่ยงโชคของผู้สูงอายุ			
9. การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุมีเพื่อนมากขึ้น			
10. การพนันทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความสามารถมากขึ้น			
11. การพนันช่วยให้ผู้สูงอายุคลายเหงาได้			
12. การพนันถือเป็นอาชีพหรือธุรกิจหลังเกษียณ			
13. ประเทศไทยควรมีบ่อนคาสิโนให้ผู้สูงอายุ			
14. การพนันเป็นวัฒนธรรมของสังคมไทย			

ตอนที่ 3 มุมเหตุจูงใจในการตัดสินใจเล่นพนันและสถานการณ์การเล่นพนัน

3.1 มุมเหตุจูงใจที่นำไปสู่การเล่นพนันด้านเศรษฐกิจ (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. รายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย
 () 2. ต้องการเพิ่มทุนสำรองในบั้นปลายชีวิต
 () 3. ไม่มีเงินเก็บออม
 () 4. ไม่มีบุตรหลานคอยดูแล
 () 5. คิดว่ามีดวงและมีโอกาสชนะการพนัน
 () 6. มีกลยุทธ์ในการเล่นพนัน

3.2 มุมเหตุจูงใจที่นำไปสู่การเล่นพนันในด้านการเปลี่ยนแปลงของชีวิต

- () 1. การเกษียณอายุ () 2. การจากไปของคู่ครองและมิตรสหาย
 () 3. สุขภาพร่างกายยังคงแข็งแรง () 4. ไม่ต้องการเป็นภาระลูกหลานทางการเงิน

3.3 มุมเหตุจูงใจที่นำไปสู่การเล่นพนันในด้านอื่นๆ

- () 1. คนในละแวกชุมชนเล่นกันมาก
 () 2. เป็นการเสี่ยงโชค
 () 3. มีช่องทางในการเล่นที่สะดวก
 () 4. เห็นการโฆษณาผ่านสื่อต่างๆ

3.4 ท่านแสวงหาข้อมูลข่าวสารประกอบการเล่นพนันจากแหล่งใด (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () 1. เขียนพนัน () 2. หนังสือวิเคราะห์คาดการณ์การพนันต่างๆ
 () 3. วิทยุหรือโทรทัศน์ () 4. พระหรือหมอดู
 () 5. เว็บไซต์ () 6. อื่นๆ ระบุ.....

3.5 ท่านเคยเสียเงินจากการเล่นพนันจำนวนมากที่สุดต่อครั้งจำนวน.....บาท

3.6 สมาชิกในครอบครัวของท่านนอกจากท่านแล้ว มีใครเล่นพนันหรือไม่

() 1. เล่นพนัน () 2. ไม่เล่นพนัน

3.7 แบบประเมินและคัดกรองการติดพนัน โปรดใส่เครื่องหมาย ✓ ว่าใช่หรือไม่ใช่ในประเด็นต่างๆ ดังต่อไปนี้

ประเด็น	ใช่	ไม่ใช่
1. เล่นพนันจนทำให้ลูกหลานเป็นกังวลไม่มีความสุข		
2. เล่นพนันจนชีวิตคู่ในบั้นปลายเกิดการหย่าร้าง		
3. เคยเสื่อมเสียชื่อเสียงจากการเล่นพนัน		
4. เล่นพนันจนถูกจับปรับ		
5. ขายทรัพย์สินที่มีค่าเพื่อนำเงินมาลงทุนเล่นพนัน		
6. ใช้เวลานานมากกว่า 2 ชั่วโมงสำหรับเล่นพนันแต่ละครั้ง		
7. เล่นพนันจนทำให้สมรรถภาพทางกายอ่อนแอเช่น เจ็บป่วย นอนไม่หลับ		
8. หลังชนะพนันยิ่งอยากเล่นเพิ่มมากขึ้นเพราะรู้สึกว่าจะชนะ		
9. หลังเสียพนัน รู้สึกว่าจะต้องรีบเล่นเพื่อแก้มือและเอาเงินที่เสียไปคืน		
10. เคยยืมเงินผู้อื่นเพื่อนำมาลงทุนในการเล่นพนัน		
11. เคยทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อนำเงินเป็นทุนในการเล่นพนัน		
12. คิดจะทำสิ่งผิดกฎหมายเพื่อนำเงินไปเป็นทุนในการเล่นพนัน		
13. เล่นพนันแล้วกลายเป็นคนโกหก		
14. เคยคิดจะทำร้ายตัวเองหรือฆ่าตัวตายที่มีผลจากการเล่นพนัน		
15. เคยรู้สึกผิดและละอายใจหลังเล่นการพนัน		
16. บ่อยครั้งที่ท่านเล่นพนันจนไม่มีเงินเหลือติดตัว		
17. นำเงินจากการพนันไปใช้จ่ายใช้สอยอย่างอื่น		
18. ไปเล่นการพนันเพื่อหนีความกังวลหรือปัญหาอื่นๆ		
19. เคยมีความรู้สึกอยากทดลองเรื่องต่างๆ ที่เกิดขึ้นโดยการไปเล่นพนัน		
20. ผู้สูงอายุเคยเล่นการพนันเพื่อให้ได้เงินมาใช้หนี้พนันหรือแก้ปัญหาทางการเงิน		

3.8 การเล่นพนันของท่านทำให้ฐานะทางการเงินท่านเป็นอย่างไรบ้าง

() 1. ดีขึ้นกว่าเดิม () 2. เหมือนเดิม () 3. แย่ลง
() 4. อื่นๆ ระบุ.....

3.9 โดยสรุปผลของการเล่นพนันที่มีต่อท่าน

() 1. เสียมากกว่าได้ () 2. ได้มากกว่าเสีย () 3. แยกแยะไม่ได้

3.10 ท่านคิดว่าจะหยุดเล่นพนันได้หรือไม่อย่างไร

() 1. หยุดเล่นได้ เพราะ.....
.....

() 2. หยุดเล่นไม่ได้ เพราะ.....

3.11 เมื่อเกิดปัญหาจากการพนัน คนที่ท่านจะขอคำปรึกษาหรือขอความช่วยเหลือคือใครบ้าง (ตอบได้มากกว่า 1 ข้อ)

- () 1. บุตรหลาน () 2. คู่สมรส
 () 3. เพื่อนสนิท () 4. พี่น้องร่วมบิดา มารดา
 () 5.ญาติ () 6. คนในชุมชน
 () 7. อื่นๆ ระบุ.....

3.12 ช่วงชีวิตในบั้นปลายท่านต้องการกำลังใจจากใครมากที่สุด ที่จะช่วยให้ท่านหยุดเล่นการพนัน

- () 1. บุตรหลาน () 2. คู่สมรส
 () 3. เพื่อนสนิท () 4. พี่น้องร่วมบิดา มารดา
 () 5.ญาติ () 6. คนในชุมชน
 () 7. อื่นๆ ระบุ.....

3.13 เมื่อเกิดปัญหาจากการเล่นพนันท่านเคยขอคำปรึกษาจากใคร

- () 1. ไม่เคยขอคำปรึกษาใคร () 2. การเล่นพนันยังไม่อยู่ในระดับที่เกิดปัญหา
 () 3. พระสงฆ์
 () 4. อื่นๆ ระบุ.....

3.14 การพนันส่งผลต่อสุขภาพในวัยของท่านอย่างไรบ้าง

- () 1. เกิดภาวะความเครียด () 2. ร่างกายอ่อนแอ
 () 3. สุขภาพทรุดโทรม () 4. หงุดหงิดง่าย
 () 5. มีอาการซึมเศร้า
 () 6. อื่นๆ ระบุ.....

ตอนที่ 4 มาตรการการสกัดกั้นการพนันในผู้สูงอายุ

4.1 ท่านคิดว่าจะมีมาตรการอย่างไรที่จะทำให้ผู้สูงอายุหยุดเล่นการพนัน (ตอบได้มากกว่า 1 คำตอบ)

- () 1. เพิ่มอัตราค่าปรับ () 2. เจ้าหน้าที่ต้องเข้มงวดกวดขันเพิ่มขึ้น
 () 3. บุคคลในครอบครัวต้องร่วมกันดูแลและให้กำลังใจ
 () 4. ตั้งกลุ่มและชมรมผู้สูงอายุสำหรับกิจกรรมนันทนาการ พักผ่อน จิตอาสาหรืออื่นๆ
 () 5. การสร้างอาชีพวัยเกษียณ
 () 6. อื่นๆ ระบุ.....

4.2 ข้อเสนอแนะอื่นๆ เพิ่มเติม (ถ้ามี).....

.....

.....

.....

.....

ขอขอบคุณทุกท่านที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัย

ภาคผนวก ข

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุที่มีปัจจัยเขตที่พักอาศัยแตกต่างกันกับมุมมอง 14 ข้อ

CROSSTABS

/TABLES=accom BY V1 V2 V3 V4 V5 V6 V7 V8 V9 V10 V11 V12 V13 V14

/FORMAT=AVALUE TABLES

/STATISTICS=PHI

/CELLS=COUNT ROW

/COUNT ROUND CELL.

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง1

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	6	10	47	63
		% within เขตที่พักอาศัย	9.5%	15.9%	74.6%	100.0%
	เขตชนบท	Count	100	17	29	146
		% within เขตที่พักอาศัย	68.5%	11.6%	19.9%	100.0%
	กึ่งเมืองกึ่งชนบท	Count	14	14	19	47
		% within เขตที่พักอาศัย	29.8%	29.8%	40.4%	100.0%
	Total	Count	120	41	95	256
		% within เขตที่พักอาศัย	46.9%	16.0%	37.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.556	.000
	Cramer's V	.393	.000
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง2

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	37	6	20	63
		% within เขตที่พักอาศัย	58.7%	9.5%	31.7%	100.0%
	เขตชนบท	Count	101	17	28	146
		% within เขตที่พักอาศัย	69.2%	11.6%	19.2%	100.0%
	กึ่งเมืองกึ่งชนบท	Count	26	11	10	47
		% within เขตที่พักอาศัย	55.3%	23.4%	21.3%	100.0%

	Total	Count	164	34	58	256
		% within เขตที่พักอาศัย	64.1%	13.3%	22.7%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.189	.058
	Cramer's V	.134	.058
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง3

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	7	24	32	63
		% within เขตที่พักอาศัย	11.1%	38.1%	50.8%	100.0%
	เขตชนบท	Count	83	23	40	146
		% within เขตที่พักอาศัย	56.8%	15.8%	27.4%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	14	18	15	47
		% within เขตที่พักอาศัย	29.8%	38.3%	31.9%	100.0%
	Total	Count	104	65	87	256
		% within เขตที่พักอาศัย	40.6%	25.4%	34.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.414	.000
	Cramer's V	.293	.000
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง4

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count		4	59	63
		% within เขตที่พักอาศัย	.0%	6.3%	93.7%	100.0%
	เขตชนบท	Count	7	14	125	146
		% within เขตที่พักอาศัย	4.8%	9.6%	85.6%	100.0%
	Total	Count	2	3	42	47
		% within เขตที่พักอาศัย				

	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	% within เขตที่พักอาศัย	4.3%	6.4%	89.4%	100.0%
	Total	Count	9	21	226	256
		% within เขตที่พักอาศัย	3.5%	8.2%	88.3%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.126	.394
	Cramer's V	.089	.394
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง5

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	3	9	51	63
		% within เขตที่พักอาศัย	4.8%	14.3%	81.0%	100.0%
	เขตชนบท	Count	8	22	116	146
		% within เขตที่พักอาศัย	5.5%	15.1%	79.5%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	4	3	40	47
		% within เขตที่พักอาศัย	8.5%	6.4%	85.1%	100.0%
	Total	Count	15	34	207	256
		% within เขตที่พักอาศัย	5.9%	13.3%	80.9%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.107	.566
	Cramer's V	.076	.566
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง6

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	44	15	4	63
		% within เขตที่พักอาศัย	69.8%	23.8%	6.3%	100.0%
		Count	78	57	11	146

	เขตชนบท	% within เขตที่พักอาศัย	53.4%	39.0%	7.5%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	29	13	5	47
		% within เขตที่พักอาศัย	61.7%	27.7%	10.6%	100.0%
	Total	Count	151	85	20	256
		% within เขตที่พักอาศัย	59.0%	33.2%	7.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.158	.174
	Cramer's V	.111	.174
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง7

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	51	10	2	63
		% within เขตที่พักอาศัย	81.0%	15.9%	3.2%	100.0%
	เขตชนบท	Count	91	43	12	146
		% within เขตที่พักอาศัย	62.3%	29.5%	8.2%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	26	20	1	47
		% within เขตที่พักอาศัย	55.3%	42.6%	2.1%	100.0%
	Total	Count	168	73	15	256
		% within เขตที่พักอาศัย	65.6%	28.5%	5.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.228	.010
	Cramer's V	.162	.010
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง8

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
		Count	8	16	39	63

เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	% within เขตที่พักอาศัย	12.7%	25.4%	61.9%	100.0%
		Count	91	17	38	146
	เขตชนบท	% within เขตที่พักอาศัย	62.3%	11.6%	26.0%	100.0%
		Count	6	8	33	47
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	% within เขตที่พักอาศัย	12.8%	17.0%	70.2%	100.0%
		Count	105	41	110	256
Total		% within เขตที่พักอาศัย	41.0%	16.0%	43.0%	100.0%
		Count				

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.508	.000
	Cramer's V	.359	.000
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง9

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	20	25	18	63
		% within เขตที่พักอาศัย	31.7%	39.7%	28.6%	100.0%
	เขตชนบท	Count	91	28	27	146
		% within เขตที่พักอาศัย	62.3%	19.2%	18.5%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	11	21	15	47
		% within เขตที่พักอาศัย	23.4%	44.7%	31.9%	100.0%
Total		Count	122	74	60	256
		% within เขตที่พักอาศัย	47.7%	28.9%	23.4%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.348	.000
	Cramer's V	.246	.000
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง10

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	26	23	14	63
		% within เขตที่พักอาศัย	41.3%	36.5%	22.2%	100.0%
	เขตชนบท	Count	96	35	15	146
		% within เขตที่พักอาศัย	65.8%	24.0%	10.3%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	19	20	8	47
		% within เขตที่พักอาศัย	40.4%	42.6%	17.0%	100.0%
	Total	Count	141	78	37	256
		% within เขตที่พักอาศัย	55.1%	30.5%	14.5%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.255	.002
	Cramer's V	.180	.002
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง11

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	9	26	28	63
		% within เขตที่พักอาศัย	14.3%	41.3%	44.4%	100.0%
	เขตชนบท	Count	95	26	25	146
		% within เขตที่พักอาศัย	65.1%	17.8%	17.1%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	14	18	15	47
		% within เขตที่พักอาศัย	29.8%	38.3%	31.9%	100.0%
	Total	Count	118	70	68	256
		% within เขตที่พักอาศัย	46.1%	27.3%	26.6%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.472	.000
	Cramer's V	.334	.000

	N of Valid Cases	256	
--	------------------	-----	--

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง12

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	51	9	3	63
		% within เขตที่พักอาศัย	81.0%	14.3%	4.8%	100.0%
	เขตชนบท	Count	121	15	10	146
		% within เขตที่พักอาศัย	82.9%	10.3%	6.8%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	32	15		47
		% within เขตที่พักอาศัย	68.1%	31.9%	.0%	100.0%
	Total	Count	204	39	13	256
		% within เขตที่พักอาศัย	79.7%	15.2%	5.1%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.244	.004
	Cramer's V	.173	.004
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง13

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	30	27	6	63
		% within เขตที่พักอาศัย	47.6%	42.9%	9.5%	100.0%
	เขตชนบท	Count	113	24	9	146
		% within เขตที่พักอาศัย	77.4%	16.4%	6.2%	100.0%
	กิ่งเมืองกิ่งชนบท	Count	27	18	2	47
		% within เขตที่พักอาศัย	57.4%	38.3%	4.3%	100.0%
	Total	Count	170	69	17	256
		% within เขตที่พักอาศัย	66.4%	27.0%	6.6%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
--	--	-------	--------------

Nominal by Nominal	Phi	.293	.000
	Cramer's V	.207	.000
	N of Valid Cases	256	

เขตที่พักอาศัย * มุมมอง14

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
เขตที่พักอาศัย	เขตเมือง	Count	14	7	42	63
		% within เขตที่พักอาศัย	22.2%	11.1%	66.7%	100.0%
	เขตชนบท	Count	100	13	33	146
		% within เขตที่พักอาศัย	68.5%	8.9%	22.6%	100.0%
	กึ่งเมืองกึ่งชนบท	Count	14	6	27	47
		% within เขตที่พักอาศัย	29.8%	12.8%	57.4%	100.0%
	Total	Count	128	26	102	256
		% within เขตที่พักอาศัย	50.0%	10.2%	39.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.442	.000
	Cramer's V	.313	.000
	N of Valid Cases	256	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันกับมุมมอง **14** ข้อ

CROSSTABS

/TABLES=edu BY V1 V2 V3 V4 V5 V6 V7 V8 V9 V10 V11 V12 V13 V14

/FORMAT=AVALUE TABLES

/STATISTICS=PHI

/CELLS=COUNT ROW

/COUNT ROUND CELL.

ระดับการศึกษา * มุมมอง1

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	3	10	22	35
		% within ระดับการศึกษา	8.6%	28.6%	62.9%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	98	21	45	164
		% within ระดับการศึกษา	59.8%	12.8%	27.4%	100.0%
	Total	Count	8	1	10	19

	มัธยมศึกษาตอนต้น	% within ระดับการศึกษา	42.1%	5.3%	52.6%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	5	4	8	17
		% within ระดับการศึกษา	29.4%	23.5%	47.1%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	5	5	10	20
		% within ระดับการศึกษา	25.0%	25.0%	50.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within ระดับการศึกษา	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	120	41	95	256
		% within ระดับการศึกษา	46.9%	16.0%	37.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.403	.000
	Cramer's V	.285	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง2

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	11	3	21	35
		% within ระดับการศึกษา	31.4%	8.6%	60.0%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	119	24	21	164
		% within ระดับการศึกษา	72.6%	14.6%	12.8%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	13	1	5	19
		% within ระดับการศึกษา	68.4%	5.3%	26.3%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	13	1	3	17
		% within ระดับการศึกษา	76.5%	5.9%	17.6%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	8	5	7	20
		% within ระดับการศึกษา	40.0%	25.0%	35.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within ระดับการศึกษา	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	164	34	58	256
		% within ระดับการศึกษา	64.1%	13.3%	22.7%	100.0%

Symmetric Measures

		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.433	.000
	Cramer's V	.306	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง3

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	5	7	23	35
		% within ระดับการศึกษา	14.3%	20.0%	65.7%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	84	34	46	164
		% within ระดับการศึกษา	51.2%	20.7%	28.0%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	5	8	6	19
		% within ระดับการศึกษา	26.3%	42.1%	31.6%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	6	6	5	17
		% within ระดับการศึกษา	35.3%	35.3%	29.4%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	4	10	6	20
		% within ระดับการศึกษา	20.0%	50.0%	30.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within ระดับการศึกษา	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	104	65	87	256
		% within ระดับการศึกษา	40.6%	25.4%	34.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.381	.000
	Cramer's V	.270	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง4

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	2	5	28	35
		% within ระดับการศึกษา	5.7%	14.3%	80.0%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	7	6	151	164
		% within ระดับการศึกษา	4.3%	3.7%	92.1%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count		4	15	19
		% within ระดับการศึกษา	.0%	21.1%	78.9%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count		2	15	17
		% within ระดับการศึกษา	.0%	11.8%	88.2%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count		4	16	20
		% within ระดับการศึกษา	.0%	20.0%	80.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within ระดับการศึกษา	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	9	21	226	256

		% within ระดับการศึกษา	3.5%	8.2%	88.3%	100.0%
--	--	------------------------	------	------	-------	--------

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.257	.076
	Cramer's V	.182	.076
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง5

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	1	15	19	35
		% within ระดับการศึกษา	2.9%	42.9%	54.3%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	11	14	139	164
		% within ระดับการศึกษา	6.7%	8.5%	84.8%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	1	2	16	19
		% within ระดับการศึกษา	5.3%	10.5%	84.2%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count		1	16	17
		% within ระดับการศึกษา	.0%	5.9%	94.1%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	2	2	16	20
		% within ระดับการศึกษา	10.0%	10.0%	80.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within ระดับการศึกษา	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	15	34	207	256
		% within ระดับการศึกษา	5.9%	13.3%	80.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.360	.000
	Cramer's V	.254	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง6

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	17	11	7	35
		% within ระดับการศึกษา	48.6%	31.4%	20.0%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	94	60	10	164
		% within ระดับการศึกษา	57.3%	36.6%	6.1%	100.0%
		Count	15	4		19

	มัธยมศึกษาตอนต้น	% within ระดับการศึกษา	78.9%	21.1%	.0%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	9	5	3	17
		% within ระดับการศึกษา	52.9%	29.4%	17.6%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	15	5		20
		% within ระดับการศึกษา	75.0%	25.0%	.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within ระดับการศึกษา	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	151	85	20	256
		% within ระดับการศึกษา	59.0%	33.2%	7.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.265	.055
	Cramer's V	.188	.055
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง7

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	18	8	9	35
		% within ระดับการศึกษา	51.4%	22.9%	25.7%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	107	51	6	164
		% within ระดับการศึกษา	65.2%	31.1%	3.7%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	14	5		19
		% within ระดับการศึกษา	73.7%	26.3%	.0%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	14	3		17
		% within ระดับการศึกษา	82.4%	17.6%	.0%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	14	6		20
		% within ระดับการศึกษา	70.0%	30.0%	.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within ระดับการศึกษา	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	168	73	15	256
		% within ระดับการศึกษา	65.6%	28.5%	5.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.355	.000
	Cramer's V	.251	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง8

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	4	9	22	35
		% within ระดับการศึกษา	11.4%	25.7%	62.9%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	92	24	48	164
		% within ระดับการศึกษา	56.1%	14.6%	29.3%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	1	1	17	19
		% within ระดับการศึกษา	5.3%	5.3%	89.5%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	4	5	8	17
		% within ระดับการศึกษา	23.5%	29.4%	47.1%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	4	2	14	20
		% within ระดับการศึกษา	20.0%	10.0%	70.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within ระดับการศึกษา	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	105	41	110	256
		% within ระดับการศึกษา	41.0%	16.0%	43.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.470	.000
	Cramer's V	.333	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง9

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	7	7	21	35
		% within ระดับการศึกษา	20.0%	20.0%	60.0%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	100	45	19	164
		% within ระดับการศึกษา	61.0%	27.4%	11.6%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	4	8	7	19
		% within ระดับการศึกษา	21.1%	42.1%	36.8%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	8	7	2	17
		% within ระดับการศึกษา	47.1%	41.2%	11.8%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	3	7	10	20
		% within ระดับการศึกษา	15.0%	35.0%	50.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within ระดับการศึกษา	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	122	74	60	256

		% within ระดับการศึกษา	47.7%	28.9%	23.4%	100.0%
--	--	------------------------	-------	-------	-------	--------

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.500	.000
	Cramer's V	.289	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง10

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	9	9	17	35
		% within ระดับการศึกษา	25.7%	25.7%	48.6%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	109	44	11	164
		% within ระดับการศึกษา	66.5%	26.8%	6.7%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	6	11	2	19
		% within ระดับการศึกษา	31.6%	57.9%	10.5%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	8	7	2	17
		% within ระดับการศึกษา	47.1%	41.2%	11.8%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	8	7	5	20
		% within ระดับการศึกษา	40.0%	35.0%	25.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within ระดับการศึกษา	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	141	78	37	256
		% within ระดับการศึกษา	55.1%	30.5%	14.5%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.469	.000
	Cramer's V	.332	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง11

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	6	5	24	35
		% within ระดับการศึกษา	17.2%	14.3%	68.6%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	97	40	27	164
		% within ระดับการศึกษา	59.1%	24.4%	16.5%	100.0%
		Count	5	8	6	19

	มัธยมศึกษาตอนต้น	% within ระดับการศึกษา	26.3%	42.1%	31.6%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	8	7	2	17
		% within ระดับการศึกษา	47.1%	41.2%	11.8%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	2	10	8	20
		% within ระดับการศึกษา	10.0%	50.0%	40.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within ระดับการศึกษา	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	118	70	68	256
		% within ระดับการศึกษา	46.1%	27.3%	26.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.530	.000
	Cramer's V	.306	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง12

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	16	10	9	35
		% within ระดับการศึกษา	45.7%	28.6%	25.7%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	144	16	4	164
		% within ระดับการศึกษา	87.8%	9.8%	2.4%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	15	4		19
		% within ระดับการศึกษา	78.9%	21.1%	.0%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	15	2		17
		% within ระดับการศึกษา	88.2%	11.8%	.0%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	13	7		20
		% within ระดับการศึกษา	65.0%	35.0%	.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within ระดับการศึกษา	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	204	39	13	256
		% within ระดับการศึกษา	79.7%	15.2%	5.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.463	.000
	Cramer's V	.327	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง13

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	12	15	8	35
		% within ระดับการศึกษา	34.3%	42.9%	22.9%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	128	33	3	164
		% within ระดับการศึกษา	78.0%	20.1%	1.8%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	10	8	1	19
		% within ระดับการศึกษา	52.6%	42.1%	5.3%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	9	7	1	17
		% within ระดับการศึกษา	52.9%	41.2%	5.9%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	10	6	4	20
		% within ระดับการศึกษา	50.0%	30.0%	20.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within ระดับการศึกษา	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	170	69	17	256
		% within ระดับการศึกษา	66.4%	27.0%	6.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.420	.000
	Cramer's V	.297	.000
	N of Valid Cases	256	

ระดับการศึกษา * มุมมอง14

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
ระดับการศึกษา	ไม่ได้เรียนหนังสือ	Count	10	7	18	35
		% within ระดับการศึกษา	28.6%	20.0%	51.4%	100.0%
	ประถมศึกษา	Count	105	15	44	164
		% within ระดับการศึกษา	64.0%	9.1%	26.8%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนต้น	Count	6	1	12	19
		% within ระดับการศึกษา	31.6%	5.3%	63.2%	100.0%
	มัธยมศึกษาตอนปลาย	Count	4	2	11	17
		% within ระดับการศึกษา	23.5%	11.8%	64.7%	100.0%
	อนุปริญญาหรือปวส. ขึ้นไป	Count	3	1	16	20
		% within ระดับการศึกษา	15.0%	5.0%	80.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within ระดับการศึกษา	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	128	26	102	256

		% within ระดับการศึกษา	50.0%	10.2%	39.8%	100.0%
--	--	------------------------	-------	-------	-------	--------

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.423	.000
	Cramer's V	.299	.000
	N of Valid Cases	256	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุที่มีสถานภาพการอยู่อาศัยแตกต่างกันกับมุมมอง

14 ข้อ

CROSSTABS

/TABLES=place BY V1 V2 V3 V4 V5 V6 V7 V8 V9 V10 V11 V12 V13 V14

/FORMAT=AVALUE TABLES

/STATISTICS=PHI

/CELLS=COUNT ROW

/COUNT ROUND CELL.

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง1

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	5	1	1	7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	71.4%	14.3%	14.3%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	112	40	93	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	45.7%	16.3%	38.0%	100.0%
	อื่นๆ	Count	3		1	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	75.0%	.0%	25.0%	100.0%
	Total	Count	120	41	95	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	46.9%	16.0%	37.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.117	.477
	Cramer's V	.083	.477
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง2

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	6		1	7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	85.7%	.0%	14.3%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	156	34	55	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	63.7%	13.9%	22.4%	100.0%
	อื่นๆ	Count	2		2	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	50.0%	.0%	50.0%	100.0%
	Total	Count	164	34	58	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	64.1%	13.3%	22.7%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.120	.447
	Cramer's V	.085	.447
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง3

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	3	3	1	7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	42.9%	42.9%	14.3%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	99	62	84	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	40.4%	25.3%	34.3%	100.0%
	อื่นๆ	Count	2		2	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	50.0%	.0%	50.0%	100.0%
	Total	Count	104	65	87	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	40.6%	25.4%	34.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.109	.547
	Cramer's V	.077	.547
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง4

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count		1	6	7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	.0%	14.3%	85.7%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	9	20	216	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	3.7%	8.2%	88.2%	100.0%
	อื่นๆ	Count			4	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	9	21	226	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	3.5%	8.2%	88.3%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.066	.892
	Cramer's V	.047	.892
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง5

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count		1	6	7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	.0%	14.3%	85.7%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	15	33	197	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	6.1%	13.5%	80.4%	100.0%
		Count			4	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย			100.0%	100.0%

	อื่นๆ	% within สถานภาพการอยู่อาศัย	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	15	34	207	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	5.9%	13.3%	80.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.075	.840
	Cramer's V	.053	.840
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง6

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	6	1		7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	85.7%	14.3%	.0%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	142	83	20	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	58.0%	33.9%	8.2%	100.0%
	อื่นๆ	Count	3	1		4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	75.0%	25.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	151	85	20	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	59.0%	33.2%	7.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.105	.586
	Cramer's V	.074	.586
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง7

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
		Count	6	1		7

สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	% within สถานภาพการอยู่อาศัย	85.7%	14.3%	.0%	100.0%
		Count	159	71	15	245
	อยู่กับครอบครัว	% within สถานภาพการอยู่อาศัย	64.9%	29.0%	6.1%	100.0%
		Count	3	1		4
	อื่นๆ	% within สถานภาพการอยู่อาศัย	75.0%	25.0%	.0%	100.0%
		Count	168	73	15	256
Total		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	65.6%	28.5%	5.9%	100.0%
		Count				

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.082	.789
	Cramer's V	.058	.789
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง8

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	4		3	7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	57.1%	.0%	42.9%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	101	40	104	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	41.2%	16.3%	42.4%	100.0%
	อื่นๆ	Count		1	3	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	.0%	25.0%	75.0%	100.0%
	Total	Count	105	41	110	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	41.0%	16.0%	43.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.131	.355
	Cramer's V	.093	.355

	N of Valid Cases	256	
--	------------------	-----	--

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง9

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	4	3		7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	57.1%	42.9%	.0%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	116	71	58	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	47.3%	29.0%	23.7%	100.0%
	อื่นๆ	Count	2		2	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	50.0%	.0%	50.0%	100.0%
	Total	Count	122	74	60	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	47.7%	28.9%	23.4%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.135	.585
	Cramer's V	.096	.585
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง10

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	5	2		7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	71.4%	28.6%	.0%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	132	76	37	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	53.9%	31.0%	15.1%	100.0%
	อื่นๆ	Count	4			4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	141	78	37	256

		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	55.1%	30.5%	14.5%	100.0%
--	--	------------------------------	-------	-------	-------	--------

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.137	.310
	Cramer's V	.097	.310
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง11

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	4	3		7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	57.1%	42.9%	.0%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	112	67	66	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	45.7%	27.3%	26.9%	100.0%
	อื่นๆ	Count	2		2	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	50.0%	.0%	50.0%	100.0%
	Total	Count	118	70	68	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	46.1%	27.3%	26.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.135	.586
	Cramer's V	.096	.586
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง12

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	7			7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	100.0%	.0%	.0%	100.0%
		Count	193	39	13	245

	อยู่กับครอบครัว	% within สถานภาพการอยู่อาศัย	78.8%	15.9%	5.3%	100.0%
	อื่นๆ	Count	4			4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	204	39	13	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	79.7%	15.2%	5.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.107	.570
	Cramer's V	.076	.570
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง13

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	5	2		7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	71.4%	28.6%	.0%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	161	67	17	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	65.7%	27.3%	6.9%	100.0%
	อื่นๆ	Count	4			4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	170	69	17	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	66.4%	27.0%	6.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.101	.629
	Cramer's V	.071	.629
	N of Valid Cases	256	

สถานภาพการอยู่อาศัย * มุมมอง14

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
--	--	--	-------------	----------	----------	-------

สถานภาพการอยู่อาศัย	อยู่โดยลำพัง	Count	4	2	1	7
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	57.1%	28.6%	14.3%	100.0%
	อยู่กับครอบครัว	Count	123	23	99	245
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	50.2%	9.4%	40.4%	100.0%
	อื่นๆ	Count	1	1	2	4
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	25.0%	25.0%	50.0%	100.0%
	Total	Count	128	26	102	256
		% within สถานภาพการอยู่อาศัย	50.0%	10.2%	39.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.142	.268
	Cramer's V	.101	.268
	N of Valid Cases	256	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุที่มีจำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกันแตกต่างกันกับ

มุมมอง **14** ข้อ

CROSSTABS

/TABLES=number BY V1 V2 V3 V4 V5 V6 V7 V8 V9 V10 V11 V12 V13 V14

/FORMAT=AVALUE TABLES

/STATISTICS=PHI

/CELLS=COUNT ROW

/COUNT ROUND CELL.

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง1

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	25	12	33	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	35.7%	17.1%	47.1%	100.0%
	4-5คน	Count	76	18	41	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	56.3%	13.3%	30.4%	100.0%
		Count	19	11	20	50

	มากกว่า 5 คน	% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	38.0%	22.0%	40.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	120	41	95	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	46.9%	16.0%	37.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.220	.054
	Cramer's V	.156	.054
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง 2

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	45	7	18	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	64.3%	10.0%	25.7%	100.0%
	4-5คน	Count	91	13	31	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	67.4%	9.6%	23.0%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	27	14	9	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	54.0%	28.0%	18.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	164	34	58	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	64.1%	13.3%	22.7%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.220	.053
	Cramer's V	.156	.053
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง3

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	25	22	23	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	35.7%	31.4%	32.9%	100.0%
	4-5คน	Count	61	27	47	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	45.2%	20.0%	34.8%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	18	15	17	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	36.0%	30.0%	34.0%	100.0%
	7	Count		1		1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	100.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	104	65	87	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	40.6%	25.4%	34.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.169	.291
	Cramer's V	.120	.291
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง4

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	2	7	61	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	2.9%	10.0%	87.1%	100.0%
	4-5คน	Count	5	10	120	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	3.7%	7.4%	88.9%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	2	4	44	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	4.0%	8.0%	88.0%	100.0%
	7	Count			1	1

		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	9	21	226	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	3.5%	8.2%	88.3%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.051	.995
	Cramer's V	.036	.995
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง5

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	4	11	55	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	5.7%	15.7%	78.6%	100.0%
	4-5คน	Count	7	17	111	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	5.2%	12.6%	82.2%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	4	6	40	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	8.0%	12.0%	80.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	15	34	207	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	5.9%	13.3%	80.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.070	.975
	Cramer's V	.049	.975
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง6

			ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	1-3คน	Count	47	19	4	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	67.1%	27.1%	5.7%	100.0%
	4-5คน	Count	76	48	11	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	56.3%	35.6%	8.1%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	27	18	5	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	54.0%	36.0%	10.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	151	85	20	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	59.0%	33.2%	7.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.120	.717
	Cramer's V	.085	.717
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง7

			ไม่เห็น ด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	1-3คน	Count	50	16	4	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	71.4%	22.9%	5.7%	100.0%
	4-5คน	Count	86	40	9	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	63.7%	29.6%	6.7%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	31	17	2	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ ด้วยกัน	62.0%	34.0%	4.0%	100.0%
	7	Count	1			1

		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	168	73	15	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	65.6%	28.5%	5.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.106	.824
	Cramer's V	.075	.824
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง8

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	19	14	37	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	27.1%	20.0%	52.9%	100.0%
	4-5คน	Count	67	20	48	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	49.6%	14.8%	35.6%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	19	7	24	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	38.0%	14.0%	48.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	105	41	110	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	41.0%	16.0%	43.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.214	.068
	Cramer's V	.151	.068
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง9

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
--	--	--	-------------	----------	----------	-------

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	30	23	17	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	42.9%	32.9%	24.3%	100.0%
	4-5คน	Count	67	37	31	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	47.6%	27.4%	23.0%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	25	13	12	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	50.0%	26.0%	24.0%	100.0%
	7	Count		1		1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	100.0%	.0%	100.0%
Total		Count	122	74	60	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	47.7%	28.9%	23.4%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.132	.878
	Cramer's V	.076	.878
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง10

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	40	23	7	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	57.1%	32.9%	10.0%	100.0%
	4-5คน	Count	73	38	24	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	54.1%	28.1%	17.8%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	28	16	6	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	56.0%	32.0%	12.0%	100.0%
	7	Count		1		1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	100.0%	.0%	100.0%
Total		Count	141	78	37	256

		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	55.1%	30.5%	14.5%	100.0%
--	--	---	-------	-------	-------	--------

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.139	.547
	Cramer's V	.099	.547
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง11

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	23	25	22	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	32.8%	35.7%	31.4%	100.0%
	4-5คน	Count	74	30	31	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	54.8%	22.2%	23.0%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	21	14	15	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	42.0%	28.0%	30.0%	100.0%
	7	Count		1		1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	100.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	118	70	68	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	46.1%	27.3%	26.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.247	.075
	Cramer's V	.143	.075
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง12

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	57	10	3	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	81.4%	14.3%	4.3%	100.0%

	4-5คน	Count	107	20	8	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	79.3%	14.8%	5.9%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	39	9	2	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	78.0%	18.0%	4.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	204	39	13	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	79.7%	15.2%	5.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.063	.986
	Cramer's V	.044	.986
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง13

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	41	26	3	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	58.6%	37.1%	4.3%	100.0%
	4-5คน	Count	95	30	10	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	70.4%	22.2%	7.4%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	33	13	4	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	66.0%	26.0%	8.0%	100.0%
	7	Count	1			1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	170	69	17	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	66.4%	27.0%	6.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.155	.406
	Cramer's V	.110	.406
	N of Valid Cases	256	

จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน * มุมมอง 14

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	1-3คน	Count	28	9	33	70
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	40.0%	12.9%	47.1%	100.0%
	4-5คน	Count	77	14	44	135
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	57.0%	10.4%	32.6%	100.0%
	มากกว่า 5 คน	Count	23	3	24	50
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	46.0%	6.0%	48.0%	100.0%
	7	Count			1	1
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	128	26	102	256
		% within จำนวนสมาชิกที่อาศัยอยู่ด้วยกัน	50.0%	10.2%	39.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.191	.156
	Cramer's V	.135	.156
	N of Valid Cases	256	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุที่ประเมินการติดพนันแตกต่างกันกับมุมมอง 14 ข้อ

CROSSTABS

/TABLES=ติดพนัน BY V1 V2 V3 V4 V5 V6 V7 V8 V9 V10 V11 V12 V13 V14

/FORMAT=AVALUE TABLES

/STATISTICS=PHI

/CELLS=COUNT ROW

/COUNT ROUND CELL.

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง1

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	111	21	62	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	57.2%	10.8%	32.0%	100.0%
	ไม่ติด	Count	6	5	20	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	19.4%	16.1%	64.5%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	3	15	13	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	9.7%	48.4%	41.9%	100.0%
	Total	Count	120	41	95	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	46.9%	16.0%	37.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.442	.000
	Cramer's V	.312	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง2

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	150	16	28	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	77.3%	8.2%	14.4%	100.0%
	ไม่ติด	Count	4	4	23	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	12.9%	12.9%	74.2%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	10	14	7	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	32.3%	45.2%	22.6%	100.0%
	Total	Count	164	34	58	256

		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	64.1%	13.3%	22.7%	100.0%
--	--	-----------------------------	-------	-------	-------	--------

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.601	.000
	Cramer's V	.425	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง3

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	96	48	50	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	49.5%	24.7%	25.8%	100.0%
	ไม่ติด	Count	3	6	22	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	9.7%	19.4%	71.0%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	5	11	15	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	16.1%	35.5%	48.4%	100.0%
	Total	Count	104	65	87	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	40.6%	25.4%	34.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.373	.000
	Cramer's V	.264	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง4

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	8	7	179	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	4.1%	3.6%	92.3%	100.0%
		Count	1	8	22	31

	ไม่ติด	% within คิดว่าตนเองติดพนัน	3.2%	25.8%	71.0%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count		6	25	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	.0%	19.4%	80.6%	100.0%
	Total	Count	9	21	226	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	3.5%	8.2%	88.3%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.308	.000
	Cramer's V	.218	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง5

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	11	10	173	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	5.7%	5.2%	89.2%	100.0%
	ไม่ติด	Count	3	12	16	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	9.7%	38.7%	51.6%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	1	12	18	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	3.2%	38.7%	58.1%	100.0%
	Total	Count	15	34	207	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	5.9%	13.3%	80.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.433	.000
	Cramer's V	.306	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง6

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	131	59	4	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	67.5%	30.4%	2.1%	100.0%
	ไม่ติด	Count	8	13	10	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	25.8%	41.9%	32.3%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	12	13	6	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	38.7%	41.9%	19.4%	100.0%
	Total	Count	151	85	20	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	59.0%	33.2%	7.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.439	.000
	Cramer's V	.311	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง7

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	145	47	2	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	74.7%	24.2%	1.0%	100.0%
	ไม่ติด	Count	9	13	9	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	29.0%	41.9%	29.0%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	14	13	4	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	45.2%	41.9%	12.9%	100.0%
	Total	Count	168	73	15	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	65.6%	28.5%	5.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.462	.000
	Cramer's V	.327	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง8

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	101	24	69	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	52.1%	12.4%	35.6%	100.0%
	ไม่ติด	Count	2	6	23	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	6.5%	19.4%	74.2%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	2	11	18	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	6.5%	35.5%	58.1%	100.0%
	Total	Count	105	41	110	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	41.0%	16.0%	43.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.415	.000
	Cramer's V	.294	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง9

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	109	56	29	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	56.2%	28.9%	14.9%	100.0%
	ไม่ติด	Count	4	4	23	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	12.9%	12.9%	74.2%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	9	14	8	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	29.0%	45.2%	25.8%	100.0%

	Total	Count	122	74	60	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	47.7%	28.9%	23.4%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.479	.000
	Cramer's V	.339	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง10

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	129	50	15	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	66.5%	25.8%	7.7%	100.0%
	ไม่ติด	Count	6	11	14	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	19.4%	35.5%	45.2%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	6	17	8	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	19.4%	54.8%	25.8%	100.0%
	Total	Count	141	78	37	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	55.1%	30.5%	14.5%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.467	.000
	Cramer's V	.330	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง11

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	109	52	33	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	56.2%	26.8%	17.0%	100.0%
		Count	2	5	24	31

	ไม่ติด	% within คิดว่าตนเองติดพนัน	6.5%	16.1%	77.4%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	7	13	11	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	22.6%	41.9%	35.5%	100.0%
	Total	Count	118	70	68	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	46.1%	27.3%	26.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.485	.000
	Cramer's V	.343	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง12

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	173	18	3	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	89.2%	9.3%	1.5%	100.0%
	ไม่ติด	Count	8	16	7	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	25.8%	51.6%	22.6%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	23	5	3	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	74.2%	16.1%	9.7%	100.0%
	Total	Count	204	39	13	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	79.7%	15.2%	5.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.522	.000
	Cramer's V	.369	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง13

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	144	44	6	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	74.2%	22.7%	3.1%	100.0%
	ไม่ติด	Count	10	14	7	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	32.3%	45.2%	22.6%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	16	11	4	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	51.6%	35.5%	12.9%	100.0%
	Total	Count	170	69	17	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	66.4%	27.0%	6.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.351	.000
	Cramer's V	.248	.000
	N of Valid Cases	256	

คิดว่าตนเองติดพนัน * มุมมอง14

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
คิดว่าตนเองติดพนัน	ติด	Count	109	16	69	194
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	56.2%	8.2%	35.6%	100.0%
	ไม่ติด	Count	10	7	14	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	32.3%	22.6%	45.2%	100.0%
	ไม่แน่ใจ	Count	9	3	19	31
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	29.0%	9.7%	61.3%	100.0%
	Total	Count	128	26	102	256
		% within คิดว่าตนเองติดพนัน	50.0%	10.2%	39.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.252	.003
	Cramer's V	.178	.003
	N of Valid Cases	256	

ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างผู้สูงอายุที่มีอายุแตกต่างกันกับมุมมอง **14** ข้อ

CROSSTABS

/TABLES=age1 BY V1 V2 V3 V4 V5 V6 V7 V8 V9 V10 V11 V12 V13 V14

/FORMAT=AVALUE TABLES

/STATISTICS=PHI

/CELLS=COUNT ROW

/COUNT ROUND CELL.

age1 * มุมมอง1

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	82	21	56	159
		% within age1	51.6%	13.2%	35.2%	100.0%
	70-79 ปี	Count	28	16	34	78
		% within age1	35.9%	20.5%	43.6%	100.0%
	80-89 ปี	Count	9	3	4	16
		% within age1	56.3%	18.8%	25.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	1	1	3
		% within age1	33.3%	33.3%	33.3%	100.0%
	Total	Count	120	41	95	256
		% within age1	46.9%	16.0%	37.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.168	.298
	Cramer's V	.119	.298
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง2

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	104	21	34	159
		% within age1	65.4%	13.2%	21.4%	100.0%
	70-79 ปี	Count	48	10	20	78
		% within age1	61.5%	12.8%	25.6%	100.0%
	80-89 ปี	Count	10	3	3	16
		% within age1	62.5%	18.8%	18.8%	100.0%

	90 ปีขึ้นไป	Count	2		1	3
		% within age1	66.7%	.0%	33.3%	100.0%
	Total	Count	164	34	58	256
		% within age1	64.1%	13.3%	22.7%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.079	.954
	Cramer's V	.056	.954
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง3

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	67	36	56	159
		% within age1	42.1%	22.6%	35.2%	100.0%
	70-79 ปี	Count	29	24	25	78
		% within age1	37.2%	30.8%	32.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	7	4	5	16
		% within age1	43.8%	25.0%	31.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	1	1	3
		% within age1	33.3%	33.3%	33.3%	100.0%
	Total	Count	104	65	87	256
		% within age1	40.6%	25.4%	34.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.089	.917
	Cramer's V	.063	.917
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง4

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	7	15	137	159
		% within age1	4.4%	9.4%	86.2%	100.0%
	70-79 ปี	Count	1	6	71	78
		% within age1	1.3%	7.7%	91.0%	100.0%
	80-89 ปี	Count			16	16
		% within age1	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1		2	3
		% within age1	33.3%	.0%	66.7%	100.0%
	Total	Count	9	21	226	256
		% within age1	3.5%	8.2%	88.3%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.217	.061
	Cramer's V	.153	.061
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง5

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	10	23	126	159
		% within age1	6.3%	14.5%	79.2%	100.0%
	70-79 ปี	Count	3	11	64	78
		% within age1	3.8%	14.1%	82.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count			16	16
		% within age1	.0%	.0%	100.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	2		1	3
		% within age1	66.7%	.0%	33.3%	100.0%
	Total	Count	15	34	207	256
		% within age1	5.9%	13.3%	80.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.311	.000
	Cramer's V	.220	.000
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง6

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	91	52	16	159
		% within age1	57.2%	32.7%	10.1%	100.0%
	70-79 ปี	Count	48	26	4	78
		% within age1	61.5%	33.3%	5.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	9	7		16
		% within age1	56.3%	43.8%	.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	3			3
		% within age1	100.0%	.0%	.0%	100.0%
	Total	Count	151	85	20	256
		% within age1	59.0%	33.2%	7.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.151	.443
	Cramer's V	.107	.443

	N of Valid Cases	256	
--	------------------	-----	--

age1 * มุมมอง7

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	108	40	11	159
		% within age1	67.9%	25.2%	6.9%	100.0%
	70-79 ปี	Count	50	24	4	78
		% within age1	64.1%	30.8%	5.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	8	8		16
		% within age1	50.0%	50.0%	.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	2	1		3
		% within age1	66.7%	33.3%	.0%	100.0%
	Total	Count	168	73	15	256
		% within age1	65.6%	28.5%	5.9%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.148	.467
	Cramer's V	.105	.467
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง8

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	68	27	64	159
		% within age1	42.8%	17.0%	40.3%	100.0%
	70-79 ปี	Count	27	11	40	78
		% within age1	34.6%	14.1%	51.3%	100.0%
	80-89 ปี	Count	9	3	4	16
		% within age1	56.3%	18.8%	25.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1		2	3
		% within age1	33.3%	.0%	66.7%	100.0%
	Total	Count	105	41	110	256
		% within age1	41.0%	16.0%	43.0%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.150	.447
	Cramer's V	.106	.447
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง9

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	79	46	34	159
		% within age1	49.7%	28.9%	21.4%	100.0%
	70-79 ปี	Count	34	22	22	78
		% within age1	43.6%	28.2%	28.2%	100.0%
	80-89 ปี	Count	8	5	3	16
		% within age1	50.0%	31.3%	18.8%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	1	1	3
		% within age1	33.3%	33.3%	33.3%	100.0%
	Total	Count	122	74	60	256
		% within age1	47.7%	28.9%	23.4%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.098	.982
	Cramer's V	.057	.982
	N of Valid Cases	256	

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	86	54	19	159
		% within age1	54.1%	34.0%	11.9%	100.0%
	70-79 ปี	Count	42	20	16	78
		% within age1	53.8%	25.6%	20.5%	100.0%
	80-89 ปี	Count	11	4	1	16
		% within age1	68.8%	25.0%	6.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	2		1	3
		% within age1	66.7%	.0%	33.3%	100.0%
	Total	Count	141	78	37	256
		% within age1	55.1%	30.5%	14.5%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.167	.309
	Cramer's V	.118	.309
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง11

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	73	49	37	159
		% within age1	45.9%	30.8%	23.3%	100.0%

	70-79 ปี	Count	34	18	26	78
		% within age1	43.6%	23.1%	33.3%	100.0%
	80-89 ปี	Count	10	3	3	16
		% within age1	62.5%	18.8%	18.8%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1		2	3
		% within age1	33.3%	.0%	66.7%	100.0%
Total		Count	118	70	68	256
		% within age1	46.1%	27.3%	26.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.175	.253
	Cramer's V	.123	.253
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง12

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	130	21	8	159
		% within age1	81.8%	13.2%	5.0%	100.0%
	70-79 ปี	Count	57	17	4	78
		% within age1	73.1%	21.8%	5.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	15		1	16
		% within age1	93.8%	.0%	6.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	2	1		3
		% within age1	66.7%	33.3%	.0%	100.0%
Total		Count	204	39	13	256
		% within age1	79.7%	15.2%	5.1%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.164	.332
	Cramer's V	.116	.332
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง13

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	109	40	10	159
		% within age1	68.6%	25.2%	6.3%	100.0%
	70-79 ปี	Count	47	25	6	78
		% within age1	60.3%	32.1%	7.7%	100.0%
	80-89 ปี	Count	13	3		16
		% within age1	81.3%	18.8%	.0%	100.0%

	90 ปีขึ้นไป	Count	1	1	1	3
		% within age1	33.3%	33.3%	33.3%	100.0%
	Total	Count	170	69	17	256
		% within age1	66.4%	27.0%	6.6%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.170	.285
	Cramer's V	.120	.285
	N of Valid Cases	256	

age1 * มุมมอง14

			ไม่เห็นด้วย	ไม่แน่ใจ	เห็นด้วย	Total
age1	60-69 ปี	Count	80	17	62	159
		% within age1	50.3%	10.7%	39.0%	100.0%
	70-79 ปี	Count	36	9	33	78
		% within age1	46.2%	11.5%	42.3%	100.0%
	80-89 ปี	Count	11		5	16
		% within age1	68.8%	.0%	31.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1		2	3
		% within age1	33.3%	.0%	66.7%	100.0%
	Total	Count	128	26	102	256
		% within age1	50.0%	10.2%	39.8%	100.0%

Symmetric Measures			
		Value	Approx. Sig.
Nominal by Nominal	Phi	.135	.592
	Cramer's V	.095	.592
	N of Valid Cases	256	

ผลการวิเคราะห์การจัดกลุ่มผู้สูงอายุ 4 กลุ่มกับแบบคัดกรองการติดพนัน 20 ข้อ

CROSSTABS

/TABLES=age1 BY S1 S2 S3 S4 S5 S6 S7 S8 S9 S10 S11 S12 S13 S14 S15 S16 S17 S18 S19 S20

/FORMAT=AVALUE TABLES

/CELLS=COUNT ROW

/COUNT ROUND CELL.

age1 * คัดกรอง1 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	71	88	159
		% within age1	44.7%	55.3%	100.0%
	70-79 ปี	Count	42	36	78
		% within age1	53.8%	46.2%	100.0%
		Count	11	5	16

	80-89 ปี	% within age1	68.8%	31.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	2	1	3
		% within age1	66.7%	33.3%	100.0%
	Total	Count	126	130	256
		% within age1	49.2%	50.8%	100.0%

age1 * คัดกรอง2 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	23	136	159
		% within age1	14.5%	85.5%	100.0%
	70-79 ปี	Count	6	72	78
		% within age1	7.7%	92.3%	100.0%
	80-89 ปี	Count	4	12	16
		% within age1	25.0%	75.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	33	223	256
		% within age1	12.9%	87.1%	100.0%

age1 * คัดกรอง3 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	21	138	159
		% within age1	13.2%	86.8%	100.0%
	70-79 ปี	Count	10	68	78
		% within age1	12.8%	87.2%	100.0%
	80-89 ปี	Count	3	13	16
		% within age1	18.8%	81.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	34	222	256
		% within age1	13.3%	86.7%	100.0%

age1 * คัดกรอง4 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	19	140	159
		% within age1	11.9%	88.1%	100.0%
	70-79 ปี	Count	14	64	78
		% within age1	17.9%	82.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	4	12	16
		% within age1	25.0%	75.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	2	3
		% within age1	33.3%	66.7%	100.0%
	Total	Count	38	218	256
		% within age1	14.8%	85.2%	100.0%

age1 * คัดกรอง5 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	20	139	159
		% within age1	12.6%	87.4%	100.0%
	70-79 ปี	Count	10	68	78
		% within age1	12.8%	87.2%	100.0%
	80-89 ปี	Count	3	13	16
		% within age1	18.8%	81.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	33	223	256
		% within age1	12.9%	87.1%	100.0%

age1 * คัดกรอง6 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	40	119	159
		% within age1	25.2%	74.8%	100.0%
	70-79 ปี	Count	26	52	78
		% within age1	33.3%	66.7%	100.0%
	80-89 ปี	Count	4	12	16
		% within age1	25.0%	75.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	2	3
		% within age1	33.3%	66.7%	100.0%
	Total	Count	71	185	256
		% within age1	27.7%	72.3%	100.0%

age1 * คัดกรอง7 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	19	140	159
		% within age1	11.9%	88.1%	100.0%
	70-79 ปี	Count	14	64	78
		% within age1	17.9%	82.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	5	11	16
		% within age1	31.3%	68.8%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	38	218	256
		% within age1	14.8%	85.2%	100.0%

age1 * คัดกรอง8 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	52	107	159
		% within age1	32.7%	67.3%	100.0%
	70-79 ปี	Count	26	52	78
		% within age1	33.3%	66.7%	100.0%

	80-89 ปี	Count	6	10	16
		% within age1	37.5%	62.5%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	2	3
		% within age1	33.3%	66.7%	100.0%
	Total	Count	85	171	256
		% within age1	33.2%	66.8%	100.0%

age1 * คัดกรอง9 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	45	114	159
		% within age1	28.3%	71.7%	100.0%
	70-79 ปี	Count	21	57	78
		% within age1	26.9%	73.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	5	11	16
		% within age1	31.3%	68.8%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	2	3
		% within age1	33.3%	66.7%	100.0%
	Total	Count	72	184	256
		% within age1	28.1%	71.9%	100.0%

age1 * คัดกรอง10 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	20	139	159
		% within age1	12.6%	87.4%	100.0%
	70-79 ปี	Count	22	56	78
		% within age1	28.2%	71.8%	100.0%
	80-89 ปี	Count	2	14	16
		% within age1	12.5%	87.5%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	2	3
		% within age1	33.3%	66.7%	100.0%
	Total	Count	45	211	256
		% within age1	17.6%	82.4%	100.0%

age1 * คัดกรอง11 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	8	151	159
		% within age1	5.0%	95.0%	100.0%
	70-79 ปี	Count	5	73	78
		% within age1	6.4%	93.6%	100.0%
	80-89 ปี	Count		16	16
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	13	243	256
		% within age1	5.1%	94.9%	100.0%

age1 * คัดกรอง12 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	5	154	159
		% within age1	3.1%	96.9%	100.0%
	70-79 ปี	Count	2	76	78
		% within age1	2.6%	97.4%	100.0%
	80-89 ปี	Count		16	16
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	7	249	256
		% within age1	2.7%	97.3%	100.0%

age1 * คัดกรอง13 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	31	128	159
		% within age1	19.5%	80.5%	100.0%
	70-79 ปี	Count	25	53	78
		% within age1	32.1%	67.9%	100.0%
	80-89 ปี	Count	3	13	16
		% within age1	18.8%	81.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	2	1	3
		% within age1	66.7%	33.3%	100.0%
	Total	Count	61	195	256
		% within age1	23.8%	76.2%	100.0%

age1 * คัดกรอง14 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	9	150	159
		% within age1	5.7%	94.3%	100.0%
	70-79 ปี	Count	4	74	78
		% within age1	5.1%	94.9%	100.0%
	80-89 ปี	Count	2	14	16
		% within age1	12.5%	87.5%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	15	241	256
		% within age1	5.9%	94.1%	100.0%

age1 * คัดกรอง15 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	63	96	159
		% within age1	39.6%	60.4%	100.0%

	70-79 ปี	Count	39	39	78
		% within age1	50.0%	50.0%	100.0%
	80-89 ปี	Count	7	9	16
		% within age1	43.8%	56.3%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	2	1	3
		% within age1	66.7%	33.3%	100.0%
	Total	Count	111	145	256
		% within age1	43.4%	56.6%	100.0%

age1 * คัดกรอง16 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	28	131	159
		% within age1	17.6%	82.4%	100.0%
	70-79 ปี	Count	21	57	78
		% within age1	26.9%	73.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	4	12	16
		% within age1	25.0%	75.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	53	203	256
		% within age1	20.7%	79.3%	100.0%

age1 * คัดกรอง17 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	56	103	159
		% within age1	35.2%	64.8%	100.0%
	70-79 ปี	Count	36	42	78
		% within age1	46.2%	53.8%	100.0%
	80-89 ปี	Count	4	12	16
		% within age1	25.0%	75.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count	1	2	3
		% within age1	33.3%	66.7%	100.0%
	Total	Count	97	159	256
		% within age1	37.9%	62.1%	100.0%

age1 * คัดกรอง18 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	9	150	159
		% within age1	5.7%	94.3%	100.0%
	70-79 ปี	Count	14	64	78
		% within age1	17.9%	82.1%	100.0%
	80-89 ปี	Count	1	15	16
		% within age1	6.3%	93.8%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%

	Total	Count	24	232	256
		% within age1	9.4%	90.6%	100.0%

age1 * คัดกรอง19 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	9	150	159
		% within age1	5.7%	94.3%	100.0%
	70-79 ปี	Count	7	71	78
		% within age1	9.0%	91.0%	100.0%
	80-89 ปี	Count	1	15	16
		% within age1	6.3%	93.8%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	17	239	256
		% within age1	6.6%	93.4%	100.0%

age1 * คัดกรอง20 Crosstabulation

			ใช่	ไม่ใช่	Total
age1	60-69 ปี	Count	29	130	159
		% within age1	18.2%	81.8%	100.0%
	70-79 ปี	Count	11	67	78
		% within age1	14.1%	85.9%	100.0%
	80-89 ปี	Count		16	16
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	90 ปีขึ้นไป	Count		3	3
		% within age1	.0%	100.0%	100.0%
	Total	Count	40	216	256
		% within age1	15.6%	84.4%	100.0%

ประวัตินักวิจัย

หัวหน้าโครงการ

ชื่อ-สกุล (ภาษาไทย) : นางสาวดี ขุนทองจันทร์

ชื่อ-สกุล (ภาษาอังกฤษ) : Mrs. Supawadee Khunthongjan

หมายเลขบัตรประชาชน 3341500286666

ตำแหน่งปัจจุบัน (ทางวิชาการ/ราชการ): ผู้ช่วยศาสตราจารย์

โทรศัพท์มือถือ 086-2576790 E-mail : supawadee.khunthongjan@gmail.com

สถานที่ติดต่อ (ที่บ้าน) เลขที่ 223 หมู่ที่ 9 บ้านเหรียญทองซอย 2 ตำบลโนนผึ้ง อำเภวารินชำราบ จังหวัดอุบลราชธานี 34190

โทรศัพท์มือถือ 086-2576790 E-mail: supawadee.khunthongjan@gmail.com

ประวัติการศึกษา (ปริญญาตรี-เอก ; สาขา และสถาบัน)

ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต (สาขาวิชาพัฒนบูรณาการศาสตร์) มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี 2553

บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต (สาขาวิชาบริหารธุรกิจ) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม 2548

ครุศาสตรบัณฑิต (สาขาวิชาการประถมศึกษา) สถาบันราชภัฏลำปาง 2538

บริหารธุรกิจบัณฑิต (สาขาวิชาการจัดการ) มหาวิทยาลัยรามคำแหง (กำลังศึกษา)

ภาระงานในปัจจุบัน (งานประจำที่รับผิดชอบ)

งานสอนระดับปริญญาตรี

งานที่ปรึกษาการค้นคว้าอิสระและวิทยานิพนธ์ของนักศึกษาระดับบัณฑิตศึกษา

งานวิจัยที่รับผิดชอบ (กำลังดำเนินงาน) (ชื่อโครงการ แหล่งทุน และระยะเวลาดำเนินการ)

-

ผลงานวิจัยที่ผ่านมา

1. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และวัฒนธรรมที่เอื้อต่อการค้าการลงทุนด้านการเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตรของนักลงทุนไทยในลาวในยุคประชาคมอาเซียน” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ระยะเวลาดำเนินการ 21 กันยายน 2558- 20 สิงหาคม 2559 (งบประมาณ 797,530 บาท)

2. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “สถานการณ์ทางการผลิต และสถานการณ์ทางการตลาดของพริกพื้นเมืองหัวเรือเพื่อการพัฒนาเครือข่ายและสร้างอาชีพอย่างยั่งยืน: กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ระยะเวลาดำเนินการ 15 เมษายน 2558 – 14 มีนาคม 2559 (งบประมาณ 475,895 บาท)

3. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “การศึกษาพฤติกรรมการณ์ของวัยรุ่นในบริบทของสังคมไทยภาคอีสานพื้นที่จังหวัดอุบลราชธานีและมุกดาหาร” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก ศูนย์ศึกษาปัญหาการพนัน จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักงานกองทุนสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ระยะเวลาดำเนินการ 1 มีนาคม 2558 – 31 มกราคม 2559 (งบประมาณ 363,300 บาท)

4. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “การยกระดับทักษะแรงงานกึ่งฝีมือและมีฝีมือระดับกลางที่มีได้ผ่านการศึกษาจากอาชีวศึกษาขององค์กรธุรกิจตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ของชุดโครงการ “นโยบายการยกระดับทรัพยากรมนุษย์ของไทยในกระแสเอเชียระยะที่ 2” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ระยะเวลาดำเนินการ 2 ธันวาคม 2556 – 30 พฤศจิกายน 2557 (งบประมาณ 633,490 บาท)

5. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “แบบแผนรายได้และการใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับการสร้างสมดุลในการดำรงชีพ: กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี” ของชุดโครงการ “งานวิจัยเชิงนโยบายเกษตรและเสริมสร้างเครือข่ายงานวิจัยเชิงนโยบาย” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) และสถาบันคลังสมองของชาติ (สคช.) ระยะเวลาดำเนินการ 1 กันยายน 2556 – 31 สิงหาคม 2557 (งบประมาณ 489,320 บาท)

6. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงกับการเสริมสร้างค่านิยมภายใต้กระแสโลกาภิวัตน์ของสังคมเมืองกับสังคมชนบทในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก งบประมาณแผ่นดิน ตามมติคณะรัฐมนตรี ระยะเวลาดำเนินการ 1 ตุลาคม 2556 – 30 กันยายน 2557 (งบประมาณ 350,000 บาท)

7. หัวหน้าโครงการวิจัยเรื่อง “การผลิตข้ามแดนในระบบพันธะสัญญาไทย-ลาวของพืชกะหล่ำปลี แขวงจำปาสัก” ของชุดโครงการ “การผลิตข้ามแดนไทย-ลาว ได้รับทุนอุดหนุนและส่งเสริมการวิจัยจาก สำนักงานกองทุนสนับสนุนการวิจัย (สกว.) ระยะเวลาดำเนินการ 1 กุมภาพันธ์ 2555 – 30 พฤศจิกายน 2555 (งบประมาณ 679,700 บาท)

8. ผู้ร่วมโครงการวิจัยเรื่อง “ต้นทุนและผลตอบแทนด้านเศรษฐกิจในกิจกรรมการเก็บเกี่ยวผลผลิตด้วยการจ้างรถเกี่ยวข้าว” ได้รับทุนสนับสนุนการวิจัยจาก งบประมาณแผ่นดิน ตามมติคณะรัฐมนตรี ระยะเวลาดำเนินการ 1 ตุลาคม 2559 – 30 กันยายน 2560 (งบประมาณ 402,000 บาท)

ผลงานวิจัยตีพิมพ์ระดับชาติและระดับนานาชาติ

1. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2561). การเพิ่มผลิตภาพแรงงานที่ไม่ได้สำเร็จการศึกษาระดับอาชีวศึกษาขององค์กรธุรกิจที่ดำเนินงานในรูปแบบองค์กรแห่งความสุข. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปะ, 38 (3): ตอบรับตีพิมพ์. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

2. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). ความสัมพันธ์ระหว่างโลกาภิวัตน์กับค่านิยมพื้นฐานในสังคมไทย. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 7 (1): 160-185. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

3. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. ต้นทุนผลตอบแทนของเกษตรกรผู้ปลูกพริกพื้นเมืองหัวเรือในเชิงเศรษฐกิจและสังคม. วารสารมหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย สาขาสังคมศาสตร์ มนุษยศาสตร์และศิลปะ, 36 (3): 169-185. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

4. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนการใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในระบบการผลิตและการดำรงชีพท่ามกลางสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ. วารสารจุฬาลงกรณ์ธุรกิจปริทัศน์, 38 (2): 41-63. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

5. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2559). การเสริมสร้างศักยภาพของเกษตรกรในการผลิตพริกพื้นเมืองพันธุ์หัวเรือด้วยมาตรฐานเกษตรปลอดภัยในจังหวัดอุบลราชธานี. วารสารเกษตร, 32 (2): 209-221. (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

6. สุภาวดี ขุนทองจันทร์ อุทัย อันพิมพ์ และสุขวิทย์ โสภภาพล. (2557). “ความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาในหลักสูตรเน้นการวิจัย คณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” วารสารการศึกษาและพัฒนาสังคม , 12 (1): 288-296 (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 2)

7. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2556). “การวิเคราะห์ต้นทุนและผลตอบแทนการผลิตกะหล่ำปลีของเกษตรกรลาวภายใต้ข้อตกลงการผลิตในระบบพันธะสัญญาไทย-ลาว” วารสารบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 36 (140):56-70 (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

8. ศิริรัตน์ เจนศิริศักดิ์ สุภาวดี ขุนทองจันทร์ และสุขวิทย์ โสภภาพล. (2556). “การศึกษาบริบทของชุมชนในการคำนวณต้นทุนการผลิตข้าวอินทรีย์ในจังหวัดอุบลราชธานี” วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 4 (1) : 106-124 (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

9. วิริยญา ชูราชี่ และสุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2555). “ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของบุคลากรคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” วารสารวิทยาการจัดการและสารสนเทศ มหาวิทยาลัยนเรศวร, 6 (1): 60-74

10. สุภาวดี ขุนทองจันทร์ อภิชัย พันธเสนและอารี วิบูลย์พงศ์. (2553). “การศึกษาผลลัพธ์ที่คล้ายคลึงกันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่ดำเนินธุรกิจแนวเศรษฐกิจพอเพียง” วารสารมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒวิจัยและพัฒนา, 2 (2): 111-121 (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

11. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2553). “มูลเหตุจูงใจในการปรับใช้เศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 12 (2) : 86-95

12. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2553). “การศึกษาประเภทธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยแม่ฟ้าหลวงปีที่, 2 (1):

13. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2553). “ความสัมพันธ์ระหว่างการเรียนรู้องค์การกับปัจจัยที่มีผลต่อการดำเนินงานของคณะบริหารศาสตร์ มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 12 (1): 104-111

14. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. อภิชัย พันธเสนและอารี วิบูลย์พงศ์. (2551). “การศึกษาการทำกำไรและการเติบโตทางธุรกิจของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในรูปแบบปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” วารสารวิจัย มข. ฉบับมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 14 (4): 271-283 (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

15. สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2551). “ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะบรรษัทภิบาลกับศักยภาพในการแข่งขันของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยอุบลราชธานี, 10 (2): 117-132 (ฐานข้อมูล TCI กลุ่มที่ 1)

16. สุภาวดี ขุนทองจันทร์ และปพฤกษ์ อุตสาหะวาณิชกิจ. (2549). “บรรษัทภิบาลกับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ฉบับพิเศษ 2549: 483-489

17. สุภาวดี ขุนทองจันทร์ และปพฤกษ์ อุตสาหะวาณิชกิจ. (2549). “บรรษัทภิบาลกับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” การประชุมทางวิชาการ “มหาสารคามวิจัย” ครั้งที่ 2 ระหว่างวันที่ 6-8 กันยายน พ.ศ. 2549 ณ คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

18. สุภาวดี ขุนทองจันทร์ และพิพัฒน์ ยอดพฤติการ. (2552). “แนวทางการขับเคลื่อนและยกระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม” การประชุมทางวิชาการ “ศาสตร์ด้านการบริหารและการจัดการทรัพยากร” ระหว่างวันที่ 20-21 สิงหาคม พ.ศ. 2552 ณ โรงแรมลายทอง จังหวัดอุบลราชธานี

19. Supawadee, Khunthongjan. (2016). Pattern of income and spending, Household Rice Farmers in Ubon Ratchathani Province, Thailand. Silpakorn University Journal of Humanities Social Science and Arts, 16 (1) : 162-187. (Group 1, TCI Database)
20. Supawadee, Khunthongjan and Wiraluk Onsibutr. “Strengthening Thai Social Value with the Sufficiency Economy Philosophy”. Silpakorn University Journal of Humanities Social Science and Arts. Vol. 14 No. 3, December 2014; Pgs 153-171
- Khunthongjan, S. and Wiboonpongse, A. “A Study of Performance of SMEs in their Application of Sufficiency Economy Philosophy” GMSARN International Journal Vol. 4, No. 4 December 2010.
21. Khunthongjan, Supawadee. “A Study of Characteristics Sufficiency Economy Leader Style of Small and Medium Size Enterprises” Journal of Global Management Research Vol. 5, No.1 June 2009.
22. Khunthongjan, Supawadee. “Potentiality of Medium Enterprises Who Adopting two Different Approach in order to Achieve Different Levels of Sufficiency Economy : Employee Oriented Approach and Job Oriented” Toward Knowledge Networks for the Economy, Society, Culture, Environment and Health for the GMS and Asia-Pacific, 6-10 September 2009, at the University of Mumbai, India.
23. Khunthongjan, Supawadee and Wiboonpongse, Aree. “A Study of Performance of SMEs in their Application of Sufficiency Economy Philosophy” The Fourth GMSARN International Conference 2009 “Energy Security and Climate Change: Problems and Issues in GMS”, 25-27 September 2009 in Ha long City, Vietnam.
24. Plaisent, Michel, Bernard, Prosper and Khunthongjan, Supawadee. “Managing with Western Proverbs and Asian Theories” 2nd Bangkok International Forum on Indigenous Management Practices, 28-31 August 2011, Kasetsart University Bangkok, Thailand
25. Khunthongjan, Supawadee, Wiboonpongse, Aree, Soukhamthad, Thanongsai and Sirilamdaun, Chadrudee “Contract Farming Thai-Laos: Cabbage” APUGSM Conference 2013 International Winter Conference on Business & Economic Research, 18-19 January 2013, Ritsumeikan Asia Pacific University, Beppu, Oita, Japan
26. Khunthongjan, Supawadee. “Benefit and Efficiency of Cabbage Production of Lao Farmer Under Thai-Laos Contract Farming” China-USA Business Review Vol.12 No.7 July 2013; P: 646-654

ผลงานวิจัยที่นำไปใช้ประโยชน์ (ต่อสาธารณะ ชุมชน)

งานวิจัยเรื่อง “การยกระดับทักษะแรงงานทั้งมีฝีมือและมีฝีมือระดับกลางที่ได้ผ่านการศึกษาจากอาชีวศึกษาขององค์กรธุรกิจตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” (ทุนสนับสนุนการวิจัยจากฝ่ายนโยบายชาติและความสัมพันธ์ข้ามชาติ สกว.) การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยนำข้อมูลจากงานวิจัยไป

พัฒนาพนักงานในองค์กรเพื่อยกระดับทักษะฝีมือแรงงาน และกรมพัฒนาฝีมือแรงงานนำข้อมูลไปใช้อบรมแรงงานเพื่อเพิ่มผลิตภาพ

งานวิจัยเรื่อง “การเกษตรในระบบพันธะสัญญาของพืชกะหล่ำปลี แขวงจำปาสัก” (แหล่งทุน สกว.) ได้รูปแบบการเกษตรในระบบพันธะสัญญาที่เหมาะสมระหว่างไทยลาวของพืชกะหล่ำ หน่วยงานภาครัฐ ไทย-ลาวปรับปรุงแบบพันธะสัญญาที่เหมาะสม แก่ผู้เกี่ยวข้องระหว่างเกษตรกรลาวและผู้ประกอบการไทยและผู้ประกอบการลาว

งานวิจัยเรื่อง “แบบแผนรายได้และการใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวกับการสร้างสมดุลในการดำรงชีพ: กรณีศึกษาจังหวัดอุบลราชธานี” (แหล่งทุน สกว.) ธนาคารเพื่อการเกษตรและสหกรณ์ การเกษตรนำผลวิจัยไปใช้ประกอบการพิจารณาให้สินเชื่อแก่เกษตรกรชาวนาในการนำไปลงทุนประกอบอาชีพ ผลงานอื่น ๆ หนังสือหรือตำรา

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2560). หนังสือ “การวิจัยธุรกิจ” กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ บริษัท ซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน). ; 309 หน้า

สุภาวดี ขุนทองจันทร์ (2559). หนังสือ “การบริหารทรัพยากรมนุษย์อย่างบูรณาการ”. กรุงเทพมหานคร: บริษัทซีเอ็ดดูเคชั่น จำกัด (มหาชน); 264 หน้า

สุภาวดี ขุนทองจันทร์. (2554). ลักษณะธุรกิจและผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัดไอเดียสแควร์; 166 หน้า

Supawadee Khunthongjan. (2015). *The Contract Farming Thai-Lao: Cabbage, Champasak*. Saarbrücken, Germany: LAP LAMBERT Academic Publishing ; 113 pgs.

รางวัลผลงานวิจัยที่ได้รับ

1. รางวัลสภาวิจัยแห่งชาติ: รางวัลวิทยานิพนธ์ระดับดี ประจำปี 2554 เรื่อง “การศึกษาประเภทธุรกิจและคุณลักษณะของผู้ประกอบการที่เอื้อต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจพอเพียง” สาขาเศรษฐศาสตร์ จากสำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

2. รางวัลบทความวิชาการดี ประจำปี 2553 ด้านพัฒนบริหารศาสตร์ สาขาบริหารธุรกิจเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อระดับความเป็นเศรษฐกิจพอเพียงของธุรกิจ SMEs” จากโครงการประกวดผลงานทางวิชาการ จัดโดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

3. รางวัลบทความวิจัยชมเชย ระดับชาติประจำปี 2558 ด้านพัฒนบริหารศาสตร์ สาขาเศรษฐกิจพอเพียง เรื่อง “ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อแบบแผนการใช้จ่ายของครัวเรือนเกษตรกรผู้ปลูกข้าวในระบบการผลิตและการดำรงชีพในสภาพการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ” จากโครงการประกวดผลงานทางวิชาการ จัดโดยสถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ (NIDA)

4. ได้รับการคัดเลือกให้เป็นนักวิจัยระดับดี ประจำปีงบประมาณ 2556 จากโครงการ “การพัฒนาศักยภาพของนักวิจัย” จากสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี